

B. Osobitná časť

K § 1

Vymedzuje sa predmet zákonnej úpravy. Správny súdny poriadok (ďalej aj ako „zákon“ alebo „SSP“) bude upravovať jednak právomoc a príslušnosť súdu konajúceho a rozhodujúceho v správnom súdnictve, ako i konanie a postup súdu, účastníkov konania a ďalších osôb v konaní.

Zavádza sa pomenovanie „správny súd“. Toto má zvýrazniť osobitosť správneho súdnictva. Právny poriadok pritom pozná už podobné, zaužívané pomenovania ako registrový súd alebo konkurzný súd.

K § 2

V prvom odseku je vymedzená všeobecná definícia správneho súdnictva ako oblasti súdnictva poskytujúceho ochranu fyzickým osobám a právnickým osobám v konaniach začatých na základe ich žalôb a zároveň ako oblasti, v ktorej správne súdy rozhodujú v určených veciach, napr. na základe žalôb prokurátora (generálneho prokurátora), v kompetenčných konfliktoch atď.

Druhý odsek je odzrkadlením čl. 46 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej aj ako „ústava“) ohľadom práva na súdnu ochranu poskytovanú správnymi súdmi. Právo na poskytnutie takejto súdnej ochrany má každý, a to za podmienky porušenia alebo priameho dotknutia jeho práv zo strany rozhodnutia, opatrenia, nečinnosti alebo iného zásahu orgánu verejnej správy.

K § 3

Za účelom prehľadnosti a zrozumiteľnosti sa definujú základné pojmy.

Vymedzuje sa administratívne konanie, ktorým sa rozumie postup orgánu verejnej správy pri výkone jeho pôsobnosti v oblasti verejnej správy pri vydávaní nielen individuálnych, ale i normatívnych správnych aktov. Pod individuálnymi správnymi aktmi treba rozumieť správne akty, ktoré majú individuálne určeného adresáta (napr. rozhodnutia, opatrenia a iné zásahy orgánov verejnej správy). Normatívnymi správnymi aktmi sú správne akty, ktoré nemajú konkrétneho adresáta a smerujú k vopred neurčenému okruhu osôb. V rámci správneho súdnictva sú takýmito normatívnymi správnymi aktmi všeobecne záväzné nariadenia obecných zastupiteľstiev, mestských zastupiteľstiev a zastupiteľstiev mestských častí a samosprávnych krajov.

Definuje sa rozhodnutie orgánu verejnej správy, ktorým sa rozumie správny akt formálne označený ako rozhodnutie alebo za rozhodnutie považovaný podľa osobitného predpisu, napr. stavebné povolenie alebo fiktívne rozhodnutie o odmietnutí prístupnosti informácie, ktorý bol vydaný orgánom verejnej správy v administratívnom konaní, t.j. pri výkone jeho pôsobnosti v oblasti verejnej správy. Súčasne sa rozlišuje medzi konštitutívnymi a deklaratórnymi účinkami ohľadom práv, právom chránených záujmov a povinností fyzických osôb a právnických osôb.

Pod opatrením orgánu verejnej správy sa rozumie správny akt orgánu verejnej správy odlišný od rozhodnutia (nepomenovaný ako rozhodnutie a nepovažovaný za rozhodnutie), ktorý bol vydaný orgánom verejnej správy v administratívnom konaní, t.j. pri výkone jeho pôsobnosti v oblasti verejnej správy a ktorého účinkami môžu byť práva, právom chránené záujmy a povinnosti fyzických osôb a právnických osôb priamo dotknuté. V praxi sú takýmito opatreniami najmä záznam a poznámka v katastri nehnuteľností [§ 5 ods. 2 a 3 zákona č. 162/1995 Z. z. o katastri nehnuteľností a o zápise vlastníckych a iných práv k nehnuteľnostiam (katastrálny zákon)], písomné oznámenie stavebného úradu, že nemá námietky voči uskutočneniu stavieb, stavebných úprav a udržiavacích prác [§ 57 ods. 2 zákona č. 50/1976 Zb. o územnom plánovaní a stavebnom poriadku (stavebný zákon)], registrácia alebo zmena v registri pozemkových spoločenstiev podľa § 26 ods. 3 zákona č. 97/2013 Z. z. o pozemkových spoločenstvách, evidencia zmluvy vlastníkov spoločného poľovného revíru o jeho užívaní alebo zmluvy o užívaní poľovného revíru podľa § 12 ods. 3, § 16 ods. 1 zákona č. 274/2009 Z. z. o poľovníctve a o zmene a doplnení niektorých zákonov, ako aj samotné listy orgánov verejnej správy, ktorými sa oznamuje, že nebolo vyhovené návrhom alebo žiadosťami fyzických osôb a právnických osôb, ak tým môžu byť priamo dotknuté ich práva, právom chránené záujmy alebo povinnosti.

Nečinnosťou orgánu verejnej správy sa rozumie nielen stav, keď orgán verejnej správy protiprávne nepokračuje v začatom administratívnom konaní, ale i stav, keď orgán verejnej správy protiprávne nezačal z úradnej povinnosti administratívne konanie, hoci mu táto povinnosť vyplýva zo znenia právnych predpisov.

Vymedzuje sa iný zásah orgánu verejnej správy. Oproti doterajšej právnej úprave sa v pomenovaní upustilo od prívlastku „nezákonný“, ktorý evokoval protiprávnosť každého žalovaného zásahu. Na rozdiel od rozhodnutia alebo opatrenia má iný zásah orgánu verejnej správy čisto faktickú povahu, čiže neprebehlo pri ňom žiadne formalizované administratívne konanie a je výsledkom okamžitého uplatnenia oprávnenia orgánu verejnej správy na mieste samom. Pri inom zásahu sa vyžaduje priame dotknutie na právach, právom chránených záujmoch alebo povinnostiach fyzických osôb a právnických osôb. Iným zásahom je aj postup orgánu verejnej správy pri výkone kontroly alebo inšpekcie podľa osobitných predpisov, ak ním sú alebo môžu byť priamo dotknuté práva, právom chránené záujmy alebo povinnosti fyzických osôb a právnických osôb. V praxi ide najmä o preskúmavanie daňových kontrol.

Znenie odseku 2 je upresňujúcim ustanovením a reakciou na to, že uznesenie zastupiteľstva obce, mesta, mestskej časti a samosprávneho kraja je svojou povahou opatrením orgánu verejnej správy *sui generis*.

K § 4

Vymedzujú sa orgány verejnej správy. Pod orgány štátnej správy sa zaraďujú orgány štátnej správy na ústrednej, resp. celoštátnej úrovni i orgány miestnej štátnej správy, či už všeobecnej alebo špecializovanej. Orgánmi územnej samosprávy sú obce, mestá, v hlavnom meste Slovenskej republiky Bratislave a v meste Košice mestské časti a samosprávne kraje. Orgánmi záujmovej samosprávy sú orgány, ktorým osobitný zákon zveril rozhodovanie o právach, právom chránených záujmoch a povinnostiach fyzických osôb a právnických osôb, najmä svojich členov. Príkladom orgánov záujmovej samosprávy sú najmä stavovské profesijné

organizácie (komory). Medzi orgány verejnej správy ďalej patria aj právnické osoby, fyzické osoby, štátne orgány, iné orgány alebo subjekty, ak im bolo osobitným predpisom zverené oprávnenie rozhodovať o právach, právom chránených záujmoch a povinnostiach fyzických osôb a právnických osôb (napr. Národná banka Slovenska alebo skúšobný komisár v autoškole, ozbrojené zbory, disciplinárna komisia Generálnej prokuratúry Slovenskej republiky, výbor Národnej rady Slovenskej republiky na preskúmavanie niektorých rozhodnutí Národného bezpečnostného úradu).

K § 5

Podľa odseku 1 sa na konanie pred správnym súdom budú primerane aplikovať princípy, na ktorých spočíva Civilný sporový poriadok (ďalej aj ako „CSP“), ako aj princípy vyjadrené v odsekoch 2 až 10.

V odseku 2 je vymedzený princíp ochrany práv. Pokiaľ je totiž rozhodovanie orgánov verejnej správy spojené s vrchnostenským charakterom, musí v právnom štáte existovať orgán nezávislý od orgánu verejnej správy, ktorý je oprávnený poskytnúť ochranu tým účastníkom administratívneho konania, ktorých verejné subjektívne práva boli v tomto konaní poškodené alebo dotknuté. V právnom poriadku Slovenskej republiky plní túto nezastupiteľnú úlohu správne súdnictvo.

Odsek 3 zdôrazňuje ďalšiu funkciu správneho súdnictva, ktoré okrem ochrany poskytovanej podľa odseku 2 súčasne zabezpečuje aj ochranu zákonnosti a verejného záujmu, a to najmä vo vzťahu k žalobnej legitímácii prokuratúry.

Dispozičný princíp obsiahnutý v odseku 4 sa uplatňuje bezvýhradne a konanie pred správnym súdom možno začať len na základe návrhu – žaloby, ktorou plne disponuje žalobca.

Odsek 5 upravuje princíp jednotnosti konania a hospodárnosti, ktoré umožňujú správne súdu, aby poradie jednotlivých procesných úkonov bolo určované ním a nie zákonom, a to najmä s prihliadnutím na potrebu rýchlosti a hospodárnosti konania.

Princíp ústnosti, princíp priamosti a voľného hodnotenia dôkazov sú vyjadrené v odseku 6. Princíp ústnosti znamená zabezpečenie práva na vypočutie pred správnym súdom. Princíp priamosti má pomáhať správne súdu pri zisťovaní skutkového stavu, najmä pri peňažnej a sankčnej moderácii a plnej jurisdikcii, avšak neuplatňuje sa bezvýhradne a môže byť obmedzený uplatnením princípu hospodárnosti. Princíp voľného hodnotenia dôkazov znamená, že žiadny dôkaz v správnom súdnictve nemôže mať odlišnú právnu silu ako iný dôkaz a správny súd hodnotí každý dôkaz osobitne a všetky dôkazy vo vzájomnej súvislosti podľa svojho uváženia.

Znenie odseku 7 sa týka princípu rovnosti účastníkov konania, princípu pojednacieho, ktorého cieľom je uložiť účastníkovi dôkazné bremeno vo vzťahu k jeho tvrdeniam a princípu koncentračného, podstatou ktorého je povinnosť uplatniť určité procesné úkony v zákonom stanovenom čase, resp. štádiu konania.

Princíp viazanosti orgánu verejnej správy právnym názorom správneho súdu je vyjadrený v odseku 8. Tento princíp sa vždy týka konkrétnej veci a je prejavom záujmu materiálneho právneho štátu na dodržiavanie zákonnosti orgánmi verejnej správy a vynútiteľnosti tohto stavu zo strany správneho súdnictva.

V odseku 9 je upravený princíp funkčnej súvislosti, t.j. nadväznosti správneho súdnictva a dozoru prokuratúry nad zachovávaním zákonnosti orgánmi verejnej správy (netrestný dozor prokuratúry). Zabezpečovanie zákonnosti v postupe a rozhodovaní orgánov verejnej správy je v právnom poriadku Slovenskej republiky na základe historického vývoja delené medzi správne súdnictvo a netrestný dozor prokuratúry. Tieto dva systémy nie sú konkurenčné, ale navzájom súvisia, sú právne previazané, vzájomne sa dopĺňujú a nadväzujú na seba. Netrestný dozor prokuratúry má slúžiť ako určitý právny filter, prostredníctvom ktorého sa môže odstrániť nezákonnosť ešte predtým, ako by bola predmetom rozhodovania pred správnym súdom. Pokiaľ sa však orgány verejnej správy s názorom prokurátora nestotožnia, má tento možnosť preniesť rozhodovanie o zákonnosti na správny súd. Účelom nadväznosti správneho súdnictva a netrestného dozoru prokuratúry je preto najmä odťaženie správneho súdnictva, ďalej zabezpečovanie zákonnosti vo veciach, v ktorých protiprávny stav vyhovuje všetkým účastníkom i orgánu verejnej správy, a teda absentuje ten, kto by sa so žalobou obrátil na správny súd a tiež aj zjednocovanie judikatúry správnych súdov a „vymáhanie jej akceptácie“ zo strany orgánov verejnej správy. Tento princíp je súčasne zvýraznením doposiaľ opomínanej a pritom nezastupiteľnej funkcie správneho súdnictva spočívajúcej v odstraňovaní korupcie premietnutej do nezákonného rozhodovania a postupov orgánov verejnej správy.

Odsek 10 ustanovuje princíp zákazu zjavného zneužitia práv. Základnou úlohou správneho súdnictva je totiž poskytovanie ochrany právam alebo právom chráneným záujmom fyzických osôb a právnických osôb a nie participovanie na takých postupoch, ktoré majú povahu šikany, či zneužívania práva na súdnu ochranu na úkor iných účastníkov právnych vzťahov, či orgánov verejnej správy. Za šikanózne možno pritom vo všeobecnosti považovať taký výkon práva, ktorý je spojený som zámerom spôsobiť inému neprimeranú ujmu.

K § 6

Právna úprava právomoci súdov v správnom súdnictve vyplýva z čl. 142 ústavy.

K odseku 1

V tomto ustanovení je definovaný rozsah právomoci správneho súdnictva, ktorá obdobne ako v civilnom konaní sporovom i mimosporovom je súhrnom oprávnení a povinností súdu tzv. decíznej (rozhodovacej) povahy na základe princípov taxatívnej enumerácie vo vzťahu k jednotlivým druhom konaní. V čl. 46 ods. 2 ústava vymedzuje právo na ochranu pre každého, kto tvrdí, že bol ukrátený na svojich právach rozhodnutím orgánu verejnej správy. Takejto ochrany sa môže domáhať každý prostredníctvom správneho súdu za zákonom vymedzených podmienok. Súd v správnom súdnictve preskúmaávajú zákonnosť rozhodnutí, opatrení a postupov orgánov verejnej správy bez rozdielu, či boli vydané v oblasti verejnej správy, alebo aj v oblasti súkromnoprávnych vzťahov (veci súkromnoprávnej povahy) – tento model prieskumu sa v praxi správnych súdov osvedčil. Ďalej poskytujú ochranu pred nečinnosťou

orgánov verejnej správy a rozhodujú v ďalších veciach ustanovených zákonom - to vykonateľnosti rozhodnutí cudzích správnych orgánov verejnej správy a o vydaní súhlasu s inšpekciou.

Podľa čl. 46 ods. 2 veta druhá ústavy z právomoci súdu však nesmie byť vylúčené preskúmanie rozhodnutí týkajúcich sa základných práv a slobôd. Podmienkou domáhania sa ochrany v správnom súdnictve, pokiaľ zákon neustanoví inak, bude podanie žaloby po vyčerpaní riadnych opravných prostriedkov v konaní pred orgánom verejnej správy.

K odseku 2

Predkladateľ z dôvodu prehľadnosti uprednostnil vymedzenie právomoci odvíjajúce sa od typu konania. V nadväznosti na typ konania je možné nepochybne zistiť, čo je predmetom prieskumu a rozhodovania zo strany správneho súdu.

K § 7

V navrhované ustanovenie vychádza z doterajšieho § 248 Občianskeho súdneho poriadku (ďalej len "OSP"), avšak predkladateľ prevzal dlhšie a podrobnejšie vymedzenie rozhodnutí nepodliehajúcich súdnemu prieskumu z dôvodu zabránenia aplikačným problémom.

Písmeno a) bolo doplnené o opatrenie, pretože nie je vylúčená existencia inštančného postupu aj v takomto prípade (napr. daňová exekučná výzva). Taktiež za účelom jednoznačnosti sa dopĺňa, že povinnosť vyčerpať všetky riadne opravné prostriedky sa nevzťahuje na prokurátora a zainteresovanú verejnosť, ak táto nebola na podanie riadneho opravného prostriedku oprávnená. Prokurátor a ani zainteresovaná verejnosť (ak jej osobitný zákon nepriznal v administratívnom konaní postavenie účastníka) totiž objektívne nemôžu takúto podmienku splniť.

V písmene b) sú vymedzené správne akty orgánov verejnej správy, ktoré sa netýkajú práv, právom chránených záujmov alebo povinností fyzických osôb alebo právnických osôb, najmä ak smerujú dovnútra orgánu verejnej správy. Zo súdneho prieskumu sa teda v správnom súdnictve vylučujú rozhodnutia a opatrenia orgánov verejnej správy, ktoré nemajú povahu rozhodnutia o práve, právom chránenom záujme alebo povinnosti fyzickej osoby a právnickej osoby.

V písmene c) sa zo súdneho prieskumu v správnom súdnictve výslovne vylučujú všeobecne záväzné právne predpisy, ak tento zákon neustanovuje inak. Výnimku tu predstavujú všeobecne záväzné nariadenia obcí, miest, mestských častí a samosprávnych krajov, ktorých prieskum je upravený v samostatnom konaní v § 357 až § 367.

V písmene d) sa zo súdneho prieskumu v správnom súdnictve výslovne vylučujú súkromnoprávne spory a iné súkromnoprávne veci, v ktorých je daná právomoc súdu v civilnom procese.

Písmená e) až g) korešpondujú s doterajšími písmenami a) až c) OSP a písm. h) precizuje doterajšie ustanovenie § 248 písm. d) OSP.

Podľa písmena e) sú zo súdneho prieskumu vylúčené aj rozhodnutia a opatrenia orgánov verejnej správy predbežnej, procesnej alebo poriadkovej povahy, avšak len za podmienky, že nemohli mať za následok ujmu na subjektívnych právach účastníka administratívneho konania.

V písmenách f) a g) sú vymedzené rozhodnutia a opatrenia, ktorých vydanie je spojené s vyhodnotením iných, ako právnych otázok.

Písmeno h) odkazuje na individuálne správne akty, ktorých súdny prieskum vylučujú osobitné predpisy ako napríklad § 3 ods. 6, § 7 ods. 8, § 8c ods. 4, § 13b ods. 2 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 278/1993 Z. z. o správe majetku štátu v znení neskorších predpisov, zákon č. 319/2002 Z. z. o obrane Slovenskej republiky v znení neskorších predpisov, zákon č. 346/2005 Z. z. o štátnej službe profesionálnych vojakov ozbrojených síl Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov, zákon č. 569/2005 Z. z. o alternatívnej službe v čase vojny a vojnového stavu v znení neskorších predpisov, zákon č. 570/2005 Z. z. o brannej povinnosti a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov.

K § 8

Pre prípad tzv. kompetenčných konfliktov sa na Najvyššom súde Slovenskej republiky (ďalej aj „najvyšší súd“ alebo „NS SR“) zriaďuje osobitý kompetenčný senát, ktorý je upravený v § 11 CSP. Podrobnosti o konštituovaní a zložení kompetenčného senátu, ktorý bude pozostávať zo siedmich sudcov, a to troch sudcov správneho kolégia najvyššieho súdu, troch sudcov občianskoprávneho kolégia najvyššieho súdu a jedného sudcu obchodnoprávneho kolégia najvyššieho súdu, z ktorých jeden bude jeho predsedom, ustanoví zákon č. 757/2004 Z. z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej len ako „zákon o súdoch“), Rokovací poriadok najvyššieho súdu a jeho rozvrh práce. Rozhodnutím kompetenčného senátu sú sudy a orgány verejnej správy viazané.

Predmetom konania a rozhodovania kompetenčného senátu bude rozhodnutie kompetenčného konfliktu o vecnú príslušnosť, ktorý sa musí týkať buď prebiehajúceho, alebo ešte nezačatého konania, pričom stranami tohto konfliktu budú orgány verejnej správy a sudy alebo správne sudy a civilné sudy. Ustanovenie § 8 v kompetenčných konfliktoch priamo odkazuje na CSP.

K § 9

Navrhované ustanovenie vychádza z doterajšieho § 11 OSP a zakotvuje zásadu, podľa ktorej sa konanie uskutočňuje na vecne, miestne a kauzálne príslušnom správnom súde. Zároveň zakotvuje i zásadu *perpetuatio fori*.

V prípade, že nemožno vecnú a miestnu príslušnosť určiť, predkladateľ z dôvodu procesnej ekonomie ustanovuje príslušnosť Krajského súdu v Bratislave.

K § 10

Ak tento zákon neustanovuje inak, je na konanie (v prvej a jedinej inštancii) vecne príslušný krajský súd.

V nadväznosti na toto ustanovenie bude potrebné zmeniť doterajšiu vecnú príslušnosť okresných súdov podľa § 93 ods. 3 zákona č. 323/1992 Zb. o notároch a notárskej činnosti (Notársky poriadok) a § 15 ods. 1 zákona č. 83/1990 Zb. o združovaní občanov, ako aj vecnú príslušnosť najvyššieho súdu ako súdu prvej a jedinej inštancie, taktiež doteraz stanovenú v osobitných zákonoch.

K § 11

Navrhované ustanovenie vymedzuje vecnú príslušnosť najvyššieho súdu, a to v značne užšom rozsahu, ako tomu bolo doteraz. Dôvodom pre takéto vymedzenie je predovšetkým postavenie najvyššieho súdu ako súdu najvyššej súdnej inštancie. Úlohou najvyššieho súdu nemôže byť rozhodovanie v základnom konaní. Najvyšší súd má byť v prvom rade súdom rozhodujúcim o mimoriadnych opravných prostriedkoch a zároveň súdom plniacim úlohy zjednocovania judikatúry (§ 20), ako i ďalšie úlohy vyplývajúce zo zákona o súdoch.

K § 12

Vecnú príslušnosť okresných súdov v správnom súdnictve obmedzuje predkladateľ z praktických dôvodov iba na rozhodovanie v niektorých volebných veciach, a to v konaní vo veciach zoznamov voličov na voľby do Národnej rady Slovenskej republiky a na hlasovanie v referende, ako aj na konanie o registráciu kandidátnych listín pre voľby do orgánov samosprávy obcí a pre voľby do orgánov samosprávneho kraja.

K § 13

Navrhované ustanovenie zakotvuje pravidlá určenia miestnej príslušnosti správnych súdov.

Ak tento zákon neustanovuje inak, je na konanie miestne príslušný krajský súd, v ktorého obvode je sídlo orgánu verejnej správy, ktorý v prvom stupni vydal rozhodnutie alebo opatrenie alebo inak zasiahol do práv toho, kto sa domáha ochrany. Ide o zásadnú zmenu v doterajšej právnej úprave v § 246a OSP z dôvodu procesnej ekonómie, ako aj z dôvodu nerovnomerného rozdelenia agendy medzi správne kolégia krajských súdov.

K odseku 2

Vzhľadom na osobitnú povahu niektorých konaní (napr. žaloba proti nečinnosti, žaloby vo veciach územnej samosprávy) predkladateľ považoval za vhodné upraviť osobitnú miestnu príslušnosť v § 13 ako nový odsek 2 nielen kvôli možným zmenám v organizácii štátnej správy, ale i preto, že je nesúlad medzi administratívnou hranicou a hranicou súdneho obvodu pri okrese Šaľa, ktorý administratívne patrí do Trnavského kraja, ale súdne do Nitrianskeho kraja. Rovnako je to s okresom Levoča, ktorý administratívne patrí do Prešovského kraja, ale súdne do Košického kraja.

V odseku 3 je daná miestna príslušnosť aj vo vzťahu k rozhodovaniu o žalobách vydaných v konaní o poskytnutí právnej pomoci podľa zákona č. 327/2005 Z. z. o poskytovaní právnej pomoci osobám v materiálnej núdzi a o zmene a doplnení zákona č. 586/2003 Z. z. o advokácii a o zmene a doplnení zákona č. 455/1991 Zb. o živnostenskom podnikaní (živnostenský zákon) v znení neskorších predpisov v znení zákona č. 8/2005 Z. z. (ďalej len „zákon č. 327/2005 Z. z.“, pretože pri takýchto osobách je namieste uprednostniť im najbližší krajský súd. Prekladateľ z tohto dôvodu nezohľadnil ustanovenie § 14c zákona č. 371/2004 Z. z. o sídlach a obvodoch súdov Slovenskej republiky a o zmene zákona č. 99/1963 Zb. Občiansky súdny poriadok v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o sídlach a obvodoch súdov“). Miestna príslušnosť podľa obvodu, v ktorom má žalobca adresu trvalého pobytu, miesto podnikania alebo sídlo, resp. kde sa žalobca – fyzická osoba zdržuje, je daná aj na konanie v sociálnych veciach, vo veciach azylu, zaistenia a administratívneho vyhostenia a v konaní o vykonateľnosti rozhodnutí cudzích orgánov verejnej správy.

Príslušnosť podľa nehnuteľnosti SSP osobitne upravovať nebude, nakoľko jej význam vidí predkladateľ v sporovom konaní spojenom s možnosťou obhliadky dotknutej nehnuteľnosti, avšak v správnom súdnictve ani v prípadoch plnej jurisdikcie dôvodnosť takejto požiadavky nie na mieste. Práve naopak, pre účastníkov bude výhodnejšie súdiť sa na pre nich najbližšom správnom súde.

V odseku 4 sa preberá doterajšie ustanovenie § 246a ods.4 OSP.

K § 14

V ustanovení § 14 sa stanovuje miestna príslušnosť okresného súdu podľa obvodu, v ktorom sa nachádza obec, mesto, alebo mestská časť alebo podľa sídla samosprávneho kraja.

K § 15

Na konanie o správnej žalobe v oblasti hospodárskej súťaže sa stanoví kauzálna príslušnosť Krajského súde v Bratislave, rovnako ako na konanie týkajúce sa správnych žalôb vo veciach jadrových udalostí podľa zákona č. 541/2004 Z. z. o mierovom využívaní jadrovej energie (atómový zákon) a o zmene a doplnení niektorých zákonov a na konanie o vydaní súhlasu s inšpekciou podľa § 430 až 437 tohto zákona. Navrhované ustanovenie vychádza z § 12 zákona o sídlach a obvodoch súdov. Jeden krajský súd bol ustanovený v záujme potreby špecializácie na túto agendu a zjednocovanie judikatúry.

K § 16

Navrhované ustanovenie vychádza z § 11 zákona o sídlach a obvodoch súdov; Krajský súd v Banskej Bystrici sa na konanie v oblasti priemyselného vlastníctva špecializoval aj doteraz, vzhľadom na sídlo Úradu priemyselného vlastníctva.

K § 17

Na konanie v azylových veciach a vo veciach zaistenia a administratívneho vyhostenia sa určuje kauzálna príslušnosť správnych súdov so zreteľom na špecializáciu už vybraných súdov (Krajský súd v Bratislave, Krajský súd v Košiciach). Navrhované ustanovenie je prevzatím § 14 zákona o sídlach a obvodoch súdov s rozšírením aj o veci zaistenia a administratívneho vyhostenia cudzincov.

K § 18

V odseku 1 ide v podstate o prevzatie režimu podľa doterajšieho § 104 ods. 1 OSP so špecifikami pre správne súdnictvo. Nedostatok právomoci ako tzv. neodstrániteľnú prekážku konania, ktorej procesným následkom môže byť výlučne zastavenie konania.

Ak správny súd indikuje iný orgán ochrany práva, do právomoci ktorého prejednanie a rozhodnutie takejto veci patrí, je povinný mu po zastavení konania na súde túto vec postúpiť. Pojem „orgán SR“ je zdôraznený kvôli kolíznym normám, ak ide o vzťah s cudzím medzinárodným prvkom.

V prípade, ak správny súd dospeje k názoru, že vec do právomoci súdu nepatrí a nedokáže s dostatočnou dávkou určitosti indikovať iný orgán ochrany práva, do ktorého právomoci vec patrí, a ak vec nepatrí do správneho súdnictva, správny súd bude postupovať podľa odseku 2. V takom prípade v zmysle princípu zákazu odopretia spravodlivosti musí vec prejednať a rozhodnúť súd v civilnom konaní (čl. 4 CSP).

V odseku 2 je riešené postúpenie veci pri nedostatku príslušnosti. Postúpenie veci aj najvyšším súdom bude naďalej uskutočnené formou uznesenia (doterajší § 250d ods. 2 OSP), nakoľko sa jedná aj o určenie zákonného sudcu, a to nielen správneho súdu, ale i súdu civilného, ktoré by sa malo udiať jednoznačným procesným spôsobom a odôvodneným rozhodnutím a tento postup je v praxi správnych súdov zaužívaný bez problémov. Veta druhá zvyrazňuje viazanosť nižšieho správneho súdu postúpením vecí vyšším správnym súdom a neumožňuje správnemu súdu nižšieho stupňa predkladať vec správnemu súdu vyššieho stupňa z dôvodu, že s postúpením veci nesúhlasí.

Postúpenie podľa odseku 3 sa týka len nesúhlasu s postúpením veci medzi správnymi súdmi tej istej inštancie. Pre jednoznačnosť doplnil predkladateľ aj kauzálnu príslušnosť.

Podľa odseku 4 pôjde o postupovanie v prípade kompetenčných konfliktov medzi súdmi navzájom v prípadoch, kedy správny súd nesúhlasí s postúpením veci civilným súdom. Navrhovaná úprava korešponduje s ustanovením § 11 CSP.

V odseku 5 je riešené zachovanie právnych účinkov podanej žaloby alebo iného podania.

K § 19

V navrhovanom ustanovení sú vymedzené správne súdy a ich zloženie.

Vzhľadom na odlišný charakter civilných vecí a vecí správneho súdnictva je nevyhnutné, aby pre konanie pred správnymi senátmi a sudcami v rámci správneho súdnictva bol prijatý nielen samostatný procesný kódex, ale je tiež potrebné na všeobecných súdoch dôsledne odčleniť rozhodovanie vecí správneho súdnictva. V statusových zákonoch [zákon č. 385/2000 Z. z. o sudcoch a príseďiacich a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej len „zákon o sudcoch a príseďiacich“) a zákon o súdoch] bude potrebné prijať zmeny dotýkajúce sa konkrétne personálnych a organizačných otázok, ako je zabezpečenie stability sudcov vybavujúcich agendu správneho súdnictva dôsledným kreovaním správneho kolégia na každom krajskom súde (nielen na najvyššom súde) na čele s predsedom správneho kolégia s posilnením jeho právomoci aj v otázkach personálnych tak, aby na všetkých krajských súdoch boli vytvorené špecializované senáty a špecializovaní sudcovia pre agendu správneho súdnictva. Cieľom týchto zmien je zabezpečenie efektívneho výkonu správneho súdnictva prostredníctvom sudcov, ktorí budú špecializovaní na tento výkon súdnej agendy vrátane špecializovaných súdnych úradníkov a osobitne asistentov sudcu správneho kolégia na najvyššom súde.

Je preto potrebné zaručiť istotu sudcom venujúcim sa správne súdnictvu, že sa tejto agende budú môcť venovať naplno a nebudú presúvaní medzi kolégiami. Takáto úprava nesporne povedie k zvýšeniu kvality súdnych rozhodnutí, ako aj k prehĺbeniu dôveryhodnosti správneho súdnictva a jeho rozhodovacej praxe.

K § 20

V tomto ustanovení predkladateľ definuje najvyšší súd ako vrcholný súdny orgán vo veciach správneho súdnictva, na ktorom úlohu najvyššieho správneho orgánu prezentuje jeho správne kolégium.

K § 21

Najvyšší súd rozhoduje vždy v senáte. V senáte zloženom z predsedu senátu a dvoch sudcov rozhoduje o kasačných sťažnostiach a v ostatných veciach, t.j. vo veciach uvedených v § 11 písm. a) až g), t.j. vo veciach v ktorých rozhoduje ako súd prvej a jedinej inštancie rozhoduje v päťčlenných senátoch zložených z predsedu senátu a štyroch sudcoch.

K § 22

Aj v správnom súdnictve sa navrhuje zavedenie inštitútu veľkého senátu na rozhodovanie o kasačných sťažnostiach, po skúsenostiach z viacerých európskych krajín, napríklad Českej republiky. Veľký senát je inštitucionálnym zabezpečením princípu právnej istoty vyjadrený v čl. 2 CSP a normatívne pokrýva prípady, ak sa senát najvyššieho súdu mieni odkloniť od konštantnej judikatúrnej línie najvyššieho súdu [odsek 1 písm. a)] alebo od právneho názoru orgánu verejnej správy [odsek 1 písm. b)] alebo na návrh generálneho prokurátora za podmienok stanovených týmto zákonom [ods. 1 písm. c)].

Postupovanie vecí veľkému senátu sa bude uskutočňovať formou uznesenia, keďže má dopad na určenie zákonného sudcu.

Veľký senát rozhoduje spôsobom podľa § 466 ods. 4.

Navrhovaná normatívna úprava odseku 2 zabráni tomu, aby sa postupujúci senát neodôvodnene zbavoval vecí, keďže členovia senátu, ktorý vec veľkému senátu postupuje, sú jeho súčasťou. Podrobnosti o zložení veľkého senátu bude upravovať zákon o súdoch a najmä rozvrh práce najvyššieho súdu.

K § 23

Krajský súd v správnom súdnictve zásadne rozhoduje v senáte, tak ako tomu bolo podľa doterajšej právnej úpravy.

Predkladateľ vychádza z názoru, že konanie v správnom súdnictve sa značne líši od súdnictva všeobecného. V správnom súdnictve sa riešia spory verejného práva (výnimočne aj veci so súkromnoprávnym prvkom). Správny súd nie je súdom skutkovým, ale súdom preskúmajúcim zákonnosť rozhodnutí a postupu orgánov verejnej správy, a to najmä ústredných orgánov štátnej správy - ministerstiev a ostatných orgánov s celoslovenskou pôsobnosťou. V správnom súdnictve je potrebné zohľadňovať verejný záujem, včítane fiškálneho záujmu. Preto je veľmi dôležitá jednotnosť rozhodovania, ktorú je možné viac dosiahnuť senátnym rozhodovaním ako rozhodovaním jediným sudcom.

Navyše dlhoročná súdna prax ukazuje, že v senátnych veciach je aj viac zabezpečená rýchlota konania v dôsledku lepšej organizácie práce, ktorú garantuje riadiaci predseda senátu. Taktiež vzhľadom na súčasnú personálnu politiku, keď správne súdnictvo je stále na okraji záujmu zo strany väčšiny súdnych funkcionárov a do správneho súdnictva prichádzajú sudcovia z okresných súdov bez akýchkoľvek skúseností v tejto oblasti, je nesporné, že sa s problematikou správneho súdnictva zoznámia skôr a lepšie ako členovia senátu než ako bezradní sudcovia. Najmä pri preskúmaní rozhodnutí ministerstiev a iných ústredných orgánov štátnej správy sa vyžaduje špecializácia, ktorú je tiež jednoduchšie zabezpečiť v rámci senátu a taktiež vo vzťahu k týmto orgánom má senátne rozhodovanie väčšiu vážnosť. V správnom súdnictve súdy zabezpečujú kontrolu zákonnosti rozhodovania orgánov verejnej správy, čo nie je možné spodobniť s rozhodovaním vo všeobecnom súdnictve.

Aj keď sa na prvý pohľad javí, že krajský súd rozhoduje ako súd prvého stupňa nie je tomu celkom tak, pretože, ako je už uvedené vyššie, neexistuje skutkový stav veci, ktorý bol už zistený konajúcim správnym orgánom, ale preskúmava zákonnosť.

Sudca bude rozhodovať len v zákonom taxatívne vymedzených veciach stanovených v odseku 2.

Zjednodušil sa tiež doterajší pojmový aparát (sudca, predseda senátu konajúci ako jediný sudca a pod.).

Jednotlivými úkonmi môže byť poverený aj súdny úradník, v osobitných prípadoch aj predseda súdu.

V odseku 3 predkladateľ z dôvodu procesnej ekonómie zakotvuje možnosť senátu krajského súdu uznesením preniesť rozhodovanie na sudcu vo veciach, o ktorých rozhodol veľký senát

najvyššieho súdu, ako aj v už rozhodnutých hromadných veciach. Pod hromadnými vecami sa tu rozumejú veci toho istého subjektu podané hromadným podaním (§ 122 CSP).

K § 24

Dôsledne sa zavádza princíp, že ak na konanie v prvej inštancii je vecne príslušný okresný súd, koná a rozhoduje sudca príslušného okresného súdu.

K § 25

Upravuje sa subsidiarita CSP k SSP. Pokiaľ by nejaká otázka nebola riešená ani v jednom z týchto zákonov, posudzoval by ju správny súd na základe základných princípov konania (§ 5) s prihliadnutím na účel správneho súdnictva (§ 2 ods. 1). Poukázanie na túto subsidiaritu hneď v prvom ustanovení druhej časti prvej hlavy (všeobecné ustanovenia o konaní) je potrebné z pohľadu pochopenia systematiky konania.

K § 26

K odseku 1

Všeobecná úprava manudukačnej povinnosti správneho súdu vychádza z doterajšej koncepcie poučovania, avšak so zásadnými modifikáciami. Poučenie o procesných právach a povinnostiach je jednou zo záruk zákonnosti a naplnením práva na prístup k súdu. Poučovacia povinnosť správneho súdu sa týka len procesných práv a povinností a neuplatňuje sa pri osobách znalých práva.

V navrhovanom odseku 2, ktorý modifikovane reflektuje doterajšie ustanovenie § 30 OSP, sa zvyrazňuje poučovacia povinnosť vo vzťahu k právu na právnu pomoc prostredníctvom advokáta alebo Centra právnej pomoci. Toto ustanovenie sa uplatní osobitne vo veciach, v ktorých tento zákon nezakotvuje povinné právne zastúpenie.

K § 27

Znenie odseku 1 upravuje režim prieskumu zákonnosti skôr vydaného rozhodnutia alebo opatrenia. Predpokladom ich preskúmania podľa tohto ustanovenia sú dve podmienky, a to záväznosť skôr vydaného rozhodnutia alebo opatrenia pre následne vydané rozhodnutie alebo opatrenie a nemožnosť samostatného preskúmania skôr vydaného rozhodnutia alebo opatrenia. Ak skôr vydané rozhodnutie alebo opatrenie vydal iný orgán verejnej správy, ako ten, ktorý vydal rozhodnutie alebo opatrenie napadnuté správnu žalobou (žalovaný), prináleží mu v konaní pred správnym súdom postavenie účastníka konania podľa § 32 ods. 3 písm. c), aby mal možnosť sa vyjadriť k prípadnému zrušeniu jeho skôr vydaného rozhodnutia alebo opatrenia postupom podľa § 191 ods. 3 písm. b).

V odseku 2 je stanovené, že pri správnej úvahe správny súd preskúmava len, či táto nevybočila z medzí a hľadísk ustanovených zákonom. Výnimkou je peňažná moderácia (§ 192), sankčná moderácia (§ 198) a plná jurisdikcia [§ 230 ods. 1 písm. b), ods. 2 písm. a)].

Prikladom rozhodovania orgánov verejnej správy založenom na správnej úvahe sú konania o právach, na ktorých poskytnutie nie je právny nárok. Typicky ide o konania o poskytnutí štátnej pomoci podľa zákona č. 231/1999 Z. z. o štátnej pomoci (§ 18 ods. 1).

Správny súd zároveň podľa odseku 3 nepreskúmava tie kategórie rozhodnutí, opatrení a iných zásahov, ktoré nemajú vplyv na ich zákonnosť, t.j. účelnosť, hospodárnosť a vhodnosť.

K § 28

V tomto ustanovení je rozvedený princíp zákazu zjavného zneužitia práv. Podanie žaloby, ktorou fyzická osoba alebo právnická osoba zneužíva právo alebo sleduje šikanózne, či vyslovene bezúspešné uplatňovanie práv je dôvodom pre jej odmietnutie podľa § 98 ods. 1 písm. h). Toto ustanovenie je súčasne reakciou na enormný nárast takýchto žalôb a k nim nadväzujúcu judikatúru (viď napr. rozsudok najvyššieho súdu sp. zn. 5SŽi/6/2012 z 28. februára 2013, publikovaný v Zbierke stanovísk najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov SR č. 5/2014 pod číslom 82, ktorý prešiel aj kontrolou ústavnosti v zmysle uznesenia ústavného súdu sp. zn. II. ÚS 482/2013 zo 7. októbra 2013).

K § 29

Ustanovuje sa jednoinštančnosť konania na správnych súdoch. Výnimku bude predstavovať len konanie o sťažnosti proti určeným uzneseniam správneho súdu vydaným súdnym úradníkom (§ 152 až 162) - avšak bez devolutívneho účinku.

K § 30

Navrhuje sa tzv. zásada zberného koša, ktorá znamená, že ak správny akt orgánu verejnej správy bude mať tak špecifickú povahu, že ho nebude môcť jednoznačne zaradiť ani pod rozhodnutie, opatrenie, nečinnosť alebo iný zásah a pritom tento správny akt bude mať dopad na práva, právom chránené záujmy alebo povinnosti a jeho preskúmavanie zo strany správneho súdu nebude v zmysle § 7 vylúčené, bude o jeho zákonnosti správny súd rozhodovať v konaní podľa § 6 ods. 2 písm. a), teda v konaní o správnej žalobe. Dôvodom potreby normatívneho vymedzenia tejto zásady je obrovská druhová a typová rozmanitosť rozhodovacích procesov v oblasti verejnej správy a súčasne potreba zjednotenia rozhodovania správnych súdov.

K § 31

Konanie sa začína dňom, kedy návrh došiel súdu. I keď by sa mal návrh podať na príslušnom súde, konanie je začaté aj vtedy ak bolo podané na nepríslušnom súde. Vzhľadom na to, že lehoty stanovené týmto zákonom na podanie návrhu na správny súd majú procesnú povahu, pre včasné podanie návrhu bude stačiť, ak bol v lehote podaný na poštovú prepravu.

Žaloba je pomenovaním návrhu v konaniach podľa § 6 ods. 2 písm. a) až j). Pri konaní o vykonateľnosť rozhodnutí cudzích orgánov verejnej správy a konaní o vydaní súhlasu s inšpekciou, teda konaniach v iných veciach podľa § 6 ods. 2 písm. k), sa z dôvodu vhodnosti zostalo pri pomenovaní „návrh“. Termín „žaloba“ totiž evokuje spor o zákonnosť správneho aktu

medzi jeho adresátom, resp. dotknutou alebo inou príslušnou osobou a orgánom verejnej správy, zatiaľ čo pri konaniach v iných veciach ide len o skúmanie (formálnych) podmienok pre vydanie príslušného rozhodnutia.

Žaloba musí obsahovať všeobecné náležitosti podania (§ 57) a súčasne aj osobitné náležitosti vymedzené zákonom pre ten – ktorý druh žaloby.

Správny súd je povinný doručiť žalobu ostatným účastníkom konania, t.j. žalovanému (§ 32 ods. 2) a ďalším účastníkom (§ 32 ods. 3) ako i osobám zúčastneným na konaní (§ 41), a to do vlastných rúk.

Upravuje sa *litispencia*, teda prekážka začatého konania. Vzhľadom na osobitosť správneho súdnictva sa pre nastúpenie tejto prekážky vyžaduje súčasné naplnenie dvoch podmienok, a to totožného predmetu prieskumu a rovnakého žalobcu. Pokiaľ sa však preskúmania zákonnosti v tej istej veci domáhajú súčasne rôzne osoby (účastníci konania, prokurátor, zainteresovaná verejnosť), je takýto stav dôvodom pre spojenie vecí podľa § 65 ods. 3.

K § 32

Základným východiskom SSP bolo neznížiť prístup k správneému súdu oproti stavu účinnému pred jeho platnosťou. Tento prístup sa normatívne upravil jednak prostredníctvom vymedzenia účastníkov konania ako i prostredníctvom tzv. osoby zúčastnenej na konaní.

Ustanovuje sa, kto je účastníkom konania pred správnym súdom. Vo všeobecnosti sa účastníci konania delia na tri skupiny a to žalobcu, žalovaného a ďalších účastníkov. Takéto vymedzenie sa v podstate týka len konaní o správnych žalobách v zmysle § 6 ods. 2 písm. a) až c). Vo veciach ostatných žalôb a návrhu podľa § 6 ods. 2 písm. d) až k) zákon výslovne vymedzuje účastníkov odlišne (§ 208, § 222, § 232, § 243, § 253, § 265, § 274, § 284, § 294, § 304, § 314, § 326, § 338, § 349, § 358, § 369, § 376, § 385, § 392, § 403, § 413, § 421, § 431).

Žalovaným je ten orgán verejnej správy, ktorý je takto určený týmto zákonom. V konaní o vyznaní súhlasu s inšpekciou žalovaný úplne absentuje.

Ďalšími účastníkmi sú účastníci administratívneho konania, v ktorom bolo vydané rozhodnutie alebo opatrenie, ktorého zákonnosť bola napadnutá správnu žalobou, ďalej tí, na ktorých sa vzťahuje nerozlučné spoločenstvo [porovnaj § 91 ods. 2, § 212 ods. 2 písm. c) a § 242 ods. 2 písm. c)] a tí, ktorých určil zákon.

Za zákonom určených ďalších účastníkov konania treba považovať prokurátora, ktorý vstúpil do konania (§ 46) a orgán verejnej správy, ktorý vydal prv urobené rozhodnutie alebo opatrenie (§ 27 ods. 1).

Účasť v konaní zo strany ďalších účastníkov podľa odseku 3 písm. a) a b) je ich právom a nie povinnosťou. Títo účastníci sa preto môžu svojho účasti predpísaným spôsobom vzdať. Pokiaľ sa účastník tohto práva vzdá písomnou formou s použitím zaručeného elektronického

podpisu, tento musí spĺňať požiadavky zákona č. 215/2002 Z. z. o elektronickom podpise a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov.

K § 33

Žalobca bude mať povinnosť v správnej žalobe uviesť účastníkov konania [§ 182 ods. 1 písm. b)]. Možno však predpokladať, že žalobcovi nemusia byť všetky takéto osoby známe. Správny súd by preto počas konania mal skúmať, či koná so všetkými účastníkmi konania. Ak správny súd zistí, že s niektorým účastníkom nekonal, bude postupovať podľa tohto ustanovenia.

K § 34

Upravuje sa možnosť podania spoločnej žaloby. Na zmenu tejto žaloby, jej späťvzatie, ale i podanie opravného prostriedku voči rozhodnutiu správneho súdu pri takto podanej žalobe sa bude vyžadovať súhlas všetkých žalobcov.

K § 35

Zákon stanovuje tri podmienky pre priznanie spôsobilosti byť účastníkom konania. Prvou je právna subjektivita. Druhou je skutočnosť, že ide o orgán verejnej správy a to bez ohľadu na existenciu jeho právnej subjektivity, pretože priznanie účasti sa odvíja od jeho administratívnej subjektivity, teda oprávnenia rozhodovať v rámci svojej pôsobnosti vo veciach verejnej správy. Tretou podmienkou je zákonom stanovené priznanie účasti. Tu možno zaradiť napr. prokurátora.

Vymedzuje sa procesná spôsobilosť, pričom sa zvyrazňuje, že túto spôsobilosť má aj orgán verejnej správy.

K § 36

Za fyzickú osobu, ktorá nemá procesnú spôsobilosť v plnom rozsahu, koná zákonný zástupca alebo procesný opatrovník. Novo koncipovaný inštitút procesného opatrovníka zjednocuje doterajšiu pojmovú nejednotnosť pojmu „opatrovník“, ktorý splyval s opatrovníkom podľa hmotného práva.

K § 37

V prípade nedostatku procesnej spôsobilosti sa preferuje zastúpenie zákonným zástupcom a iba v prípade, ak fyzická osoba zákonného zástupcu nemá, alebo ak z rôznych dôvodov podľa hmotného práva zákonný zástupca za fyzickú osobu konat' nemôže, resp. ak síce konat' môže, avšak nevyvíja dostatočnú procesnú aktivitu na ochranu procesných práv zastupovanej fyzickej osoby, ustanoví správny súd procesného opatrovníka.

K § 38

Správny súd konajúci vo veci ustanovuje procesného opatrovníka uznesením, ktoré obligatórne doručuje procesnému opatrovníkovi a fakultatívne i ostatným účastníkom. Kritérium povahy veci umožňuje správne mu súdu uvážiť, či je vhodné a hospodárne doručovať uznesenie o ustanovení procesného opatrovníka i účastníkom.

Keďže uznesenie podľa odseku 1 je uznesením o vedení konania, nie je ním správny súd viazaný a z úradnej povinnosti ho zruší vždy, ak pominuli dôvody, pre ktoré bol procesný opatrovník ustanovený, napr. ak fyzická osoba znovunadobudla procesnú spôsobilosť v plnom rozsahu.

K § 39

Navrhované ustanovenie má inštruktívnu povahu a záväzným spôsobom stanovuje poradie osôb, ktoré môže správny súd ustanoviť za procesného opatrovníka. Na prvom mieste to je príbuzný v priamom, či pobočnom rade bez ohľadu na stupeň príbuzenstva – dôležitým je predpoklad, že bude fyzickú osobu s nedostatkom procesnej spôsobilosti zastupovať svedomito, teda bude dôsledne hájiť jej záujmy. Iba v prípade, ak správny súd takúto osobu nezistí, ustanoví za opatrovníka súdneho úradníka. Ustanovenie súdneho úradníka procesným opatrovníkom sa výnimočne pripúšťa ako „*ultima ratio*“, a to v prípade nebezpečenstva z omeškania, teda ak by zisťovaním osoby príbuznej alebo blízkej mohli byť ohrozené alebo poškodené práva, resp. právom chránené záujmy fyzickej osoby s nedostatkom procesnej spôsobilosti (zastúpeného).

K § 40

Upravujú sa oprávnenia konať za iné ako fyzické osoby. Inou osobou oprávnenou konať v zmysle odseku 1 podľa vnútorných predpisov za orgán verejnej správy môže byť napr. vedúci zamestnanec alebo iný zamestnanec poverený vedúcim orgánom verejnej správy.

Za právnickú osobu koná jej štatutárny orgán alebo osoba oprávnená podľa osobitného predpisu. Prekážkou takéhoto konania je existujúci rozpor so záujmami právnickej osoby.

Za štát koná orgán alebo osoba určená osobitným zákonom.

Za obec, mesto, mestskú časť a samosprávny kraj koná ich štatutárny zástupca, t.j. starosta, primátor, resp. predseda alebo iná osoba oprávnená podľa vnútorných predpisov. Zákon z dôvodu možného stretu záujmov ku konaniu oprávňuje aj príslušné zastupiteľstvo.

K § 41

Podľa odseku 1 by osobami zúčastnenými na konaní mali obligatórne byť osoby, ktoré mali v administratívnom konaní postavenie zúčastnenej osoby podľa § 15a zákona č. 71/1967 Zb. o správnom konaní (správny poriadok) v znení neskorších predpisov (ďalej len "správny poriadok"), avšak za predpokladu, že im nepatrí postavenie účastníka konania. Žalobca má povinnosť už v správnej žalobe [§ 182 ods. 1 písm. b)] označiť tých, ktorí by mali mať v konaní pred správnym súdom postavenie osôb zúčastnených na konaní. Takéto osoby predseda senátu upovedomí o prebiehajúcom konaní, poučí o ich právach a vyzve, aby v určenej lehote oznámili, či si budú uplatňovať práva osoby zúčastnenej na konaní. Neuplatnenie si tohto práva alebo jeho

oneskorené uplatnenie má za následok jeho preklúziu. Obdobne postupuje predseda senátu aj vtedy, ak až následne počas konania zistí, že tu je osoba v správnej žalobe síce neoznačená, ktorej by však svedčalo postavenie zúčastnenej osoby, pretože toto mala aj v administratívnom konaní.

V odseku 2 sú vymedzené osoby, ktorým správny súd fakultatívne môže na návrh priznať postavenie osoby zúčastnenej na konaní. Pokiaľ sa tieto osoby vymedzujú prostredníctvom takých zásahov na ich právach, ktoré by inak napovedali, že muselo ísť o účastníkov konania podľa § 14 ods. 1 správneho poriadku, treba si uvedomiť, že v správnom práve existuje veľa rozhodovacích procesov, v ktorých nie sú účastníci konania vôbec definovaní, resp. na ktoré sa nevzťahuje ani subsidiárne správny poriadok (napr. záznam alebo poznámka v katastri nehnuteľností, rôzne registračné a evidenčné akty). V takýchto konaniach pritom existujú popri žalobcovi ďalšie osoby, ktoré môžu mať záujem na zachovaní alebo zrušení žalobou napadnutého rozhodnutia alebo opatrenia. Z tohto dôvodu sa im preto dáva táto možnosť prostredníctvom postavenia osoby zúčastnenej na konaní.

Návrh na správny súd v zmysle odseku 3 pritom okrem žalobcu môže podať aj osoba, ktorá sa priznania postavenia osoby zúčastnenej domáha. O návrhu rozhodne správny súd uznesením, ktorým postavenie osoby zúčastnenej na konaní prizná alebo neprizná. Proti takémuto uzneseniu nie je prípustná kasačná sťažnosť [(§ 439 ods. 2 písm. c)].

K § 42

Zákon priznáva široké oprávnenia zainteresovanej verejnosti. Pod týmto pojmom, ktorý používa Aarhuský dohovor, resp. jeho slovenský preklad, treba rozumieť aj dotknutú verejnosť v zmysle smernice EIA. Zainteresovaná verejnosť má v určených prípadoch žalobnú legitimáciu a právo účasti na konaní za predpokladu, že sa jedná o veci životného prostredia podľa osobitného predpisu. Týmto ustanovením sa zohľadňuje znenie čl. 9 ods. 2 a 3 Aarhuského dohovoru ohľadom prístupu k spravodlivosti.

Správnu žalobu môže zainteresovaná verejnosť podať v lehote dvoch mesiacov od právoplatnosti rozhodnutia alebo vydania opatrenia, vo vzťahu ku ktorým tvrdí, že ním bol porušený verejný záujem v oblasti životného prostredia (§ 178 ods. 3 a § 181 ods. 3).

Podľa slovenského právneho poriadku má zainteresovaná verejnosť v administratívnych konaniach buď právo účasti [§ 24 a iné zákona č. 24/2006 Z. z. o posudzovaní vplyvov na životné prostredie a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej len „zákon č. 24/2006 Z. z.“) alebo postavenie zúčastnenej osoby podľa § 8 ods. 6 zákona č. 514/2008 Z. z. o nakladaní s odpadom z ťažobného priemyslu a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej len „zákon č. 514/2008 Z. z.“)] prípadne priamo účastníka konania (§ 9 ods. 2 zákona č. 39/2013 Z. z. o integrovanej prevencii a kontrole znečisťovania životného prostredia). V zmysle konštantnej judikatúry však zainteresovanej verejnosti patrí právo byť účastníkom konania aj v tých určených konaniach týkajúcich sa životného prostredia, v ktorých takáto výslovná normatívna úprava absentuje (napr. rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp.zn. 5Sžp/21/2012 z 27. júna 2013).

Okrem správnej žaloby je zainteresovaná verejnosť oprávnená podať aj žalobu proti nečinnosti (§ 244 ods. 3) a žalobu proti všeobecne záväznému nariadeniu obce, mesta, mestskej časti alebo samosprávneho kraja (§ 359 ods. 2).

Pokiaľ sa zainteresovaná verejnosť zúčastňuje konania o správnej žalobe, má v ňom postavenie zúčastnenej osoby. Zainteresovaná verejnosť koná pred správnym súdom prostredníctvom určených zástupcov, pričom ak je žalobcom musí byť zastúpená advokátom, pokiaľ jej zástupca sám nemá právnické vzdelanie v zmysle § 49 ods. 1.

K § 43

Aj na osobu zúčastnenú na konaní a zainteresovanú verejnosť sa primerane vzťahujú ustanovenia týkajúce sa spôsobilosti byť účastníkom konania a procesnej spôsobilosti.

K § 44

Ustanovenie nadväzuje na znenie čl. 15 ods. 3 nariadenia Rady (ES) č. 1/2003 zo 16. decembra 2002 o vykonávaní pravidiel hospodárskej súťaže stanovených v článkoch 81 a 82.

Podľa daného článku „Príslušné orgány členských štátov konajúc z vlastného podnetu môžu predložiť vnútroštátnym súdom svojich členských štátov písomné pripomienky k otázkam týkajúcim sa uplatňovania článku 81 alebo 82 Zmluvy. S povolením príslušného súdu sa môžu tiež ústne vyjadriť pred vnútroštátnymi súdmi svojich členských štátov. Keď si to koherentné uplatňovanie článku 81 alebo 82 Zmluvy vyžaduje, Komisia konajúc z vlastného podnetu môže predložiť písomné pripomienky súdom členských štátov. S povolením príslušného súdu sa môže tiež ústne vyjadriť. Len na účely vyhotovenia svojich pripomienok orgány hospodárskej súťaže členských štátov a Komisia môžu príslušný súd členského štátu požiadať, aby im bol odovzdaný alebo bolo zabezpečené odovzdanie každého dokumentu potrebného na posúdenie prípadu.“

K § 45

Prokurátor je oprávnený podať správnu žalobu všeobecnú [§ 6 ods. 2 písm. a)] i osobitnú [§ 6 ods. 2 písm. b), c) a d)]. Správna žaloba smeruje voči rozhodnutiu alebo opatreniu, ktoré vydal orgán verejnej správy vo veci samej, teda nepodáva sa voči rozhodnutiu o nevyhovení protestu prokurátora. Nevyhovenie protestu prokurátora je len procesným predpokladom pre podanie správnej žaloby prokurátorom.

Prokurátor je oprávnený podať žalobu proti nečinnosti. Predpokladom pre podanie takejto žaloby je predchádzajúce vytknutie nečinnosti orgánu verejnej správy prostredníctvom upozornenia prokurátora a pretrvávajúci stav nečinnosti v dôsledku nevyhovenia tomuto upozorneniu zo strany orgánu verejnej správy.

Prokurátor je oprávnený podať žalobu proti uzneseniu zastupiteľstva. Procesným predpokladom takejto žaloby je predchádzajúce neúspešné podanie protestu prokurátora proti tomuto uzneseniu.

Prokurátor je oprávnený podať žalobu proti všeobecne záväznému nariadeniu. Takejto žalobe tiež musí predchádzať neúspešné podanie protestu prokurátora proti danému všeobecne záväznému nariadeniu.

K § 46

Prokurátor má právo vstúpiť do ktoréhokoľvek konania pred správnym súdom a to vrátane kasačného konania. Toto oprávnenie je v podstate prenesením vstupových oprávnením prokurátora vyplývajúcich zo znenia § 35 ods. 2 písm. i) a j) OSP. Prokurátor, ktorý vstúpil do konania, by mal ako „*amicus curiae*“ byť nápomocný správnemu súdu pri jeho rozhodovaní a to najmä prostredníctvom podávania kvalifikovaných vyjadrení a návrhov, resp. poukázaním na príslušnú judikatúru, či možné aplikačné problémy spojené s určitým rozhodnutím vo veci. Prokurátor preto nevstupuje do konania vo vzťahu k určitému účastníkovi, resp. na určitej strane.

K § 47

Generálny prokurátor Slovenskej republiky (ďalej len „generálny prokurátor“) je oprávnený podať žalobu na rozpustenie politickej strany alebo politického hnutia. Toto oprávnenie generálneho prokurátora vyplýva zo znenia § 17 ods. 1 zákona č. 85/2005 Z. z. o politických stranách a politických hnutiach (ďalej len „zákon č.85/2005 Z. z.“) a je vymedzené aj v § 14 ods. 2 písm. e) zákona č. 153/2001 Z. z. o prokuratúre.

Generálny prokurátor je oprávnený podať kasačnú sťažnosť aj v prípade, ak prokurátor do konania pred správnym súdom nevstúpil. Účelom tohto oprávnenia je najmä zabezpečiť efektívny proces pri zjednocovaní judikatúry správnych súdov bez toho, aby tým došlo k neprimeranému zásahu do právnej istoty účastníkov, keďže generálny prokurátor môže toto svoje oprávnenie využiť len v lehote jedného mesiaca od právoplatnosti, resp. doručenia rozhodnutia krajského súdu (§ 443 ods. 2), okrem zákonom stanovených výnimiek (§ 443 ods. 3), teda v podstate totožnej lehote, v rámci ktorej môžu kasačnú sťažnosť podať aj iné oprávnené subjekty.

Oprávnenie generálneho prokurátora podať žalobu na obnovu konania má zabezpečiť uskutočnenie tohto konania aj v prípadoch, v ktorých by iné subjekty oprávnené na podanie takejto žaloby (§ 474) na takomto postupe nemali právny záujem, resp. by boli nečinné.

K § 48

Prokurátor má postavenie účastníka v konaní, ktoré začalo na základe jeho žaloby a v konaní, do ktorého vstúpil. V prvom prípade je účastníkom podľa § 32 ods. 1 ako žalobca a v druhom prípade podľa § 32 ods. 3 písm. c).

K § 49

Navrhované ustanovenie nadväzuje na doterajší § 250a OSP.

K odseku 1

Zásadne sa ponecháva obligatórne právne zastúpenie žalobcu. Zvýrazňuje sa, že žaloba má byť podaná (spísaná) už priamo advokátom, resp. práva znalou osobou. V správnom súdnictve je totiž značne obmedzená možnosť zmeny žaloby po uplynutí lehoty na jej podanie, a preto je pre rozhodovanie správneho súdu určujúci práve obsah žaloby (rozsah a dôvody), pričom samotné zastupovanie na pojednávaní je v podstate sekundárne.

K odseku 2

Ustanovenie tohto odseku vymedzuje výnimky z obligatórneho právneho zastúpenia.

V odseku 3 sa upravuje substitučné zastúpenie na základe plnomocenstva. Aj pre správne súdnictvo v súlade s § 16 ods. 2 a § 64 ods. 2 zákona č. 586/2003 Z.z. o advokácii a o zmene a doplnení zákona č. 455/1991 Zb. o živnostenskom podnikaní (živnostenský zákon) v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o advokácii“) a s vnútornými predpismi SAK (uznesenie PSAK č. 14 zo 7. novembra 2006) platí, že na výkon jednotlivých úkonov je advokát oprávnený poveriť advokátskeho koncipienta, ktorého zamestnáva, a že advokátsky koncipient nesmie advokáta zastupovať v konaní pred najvyšším súdom.

K § 50

K odseku 1

Predkladateľ zohľadnil požiadavku odborových organizácií aj v budúcnosti zastupovať svojich členov, nakoľko majú možnosť (aj povinnosť) byť detailne oboznámení s pracovnými a s tým súvisiacimi podmienkami svojich členov, teda aj sociálnymi, a preto ich môžu aj plnohodnotne zastupovať. Ponechala sa preto možnosť zastúpenia žalobcu odborovou organizáciou, za ktorú koná poverený zamestnanec alebo člen, vo veciach sociálnych. Zastúpenie žalobcu odborovou organizáciou pred správnym súdom pripúšťa aj česká právna úprava v § 35 ods. 3 Správneho rádu soudního.

K odseku 2

Explicitne sa pripúšťa možnosť zastúpenia žalobcu vo veciach azylu, zaistenia a administratívneho vyhostenia vyplývajúca napr. zo zákona č. 480/2002 Z. z. o azyle a o zmene a doplnení niektorých zákonov mimovládnu organizáciou, ktorá poskytuje právnu pomoc cudzincom. Zároveň sa ustanovuje, že za mimovládnu organizáciu koná jej poverený zamestnanec alebo člen, ktorý má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa.

V odseku 3 je pripustený len jeden zástupca a je zakotvená jeho nemožnosť dať sa ďalej zastúpiť, a to s ohľadom na povahu tohto zastúpenia.

K § 51

Toto ustanovenie upravuje zastúpenie účastníka konania v správnom súdnictve na základe splnomocnenia, ktoré sa preberá s určitými modifikáciami.

K odseku 1

Účastník, a to nielen žalobca, si ako zástupcu môže zvoliť predovšetkým advokáta.

K odseku 2

Predkladateľ prevzal úpravu z doterajšieho ustanovenia § 27 ods. 3 OSP, účinného od 1.1.2013, ktorá pre zastupovanie účastníka v správnom súdnictve v doterajšom konaní podľa piatej časti tretej hlavy zastúpenie ktoroukoľvek fyzickou osobou spôsobilou na právne úkony nepripúšťala. Zastupovanie sociálne slabých účastníkov možno riešiť cez Centrum právnej pomoci, prípadne cez odborovú organizáciu či mimovládnu organizáciu ;CSP túto výnimku ustanovenú v § 27 ods. 3 OSP taktiež ponecháva v § 84 ods. 3.

Právna úprava navrhovaného ustanovenia § 51 nezavádza povinné zastúpenie advokátom, vylučuje však možnosť zastúpenia osobou bez právnického vzdelania, ako aj osobou s právnickým vzdelaním, ktorá však nie je blízkou osobou zastúpeného. Navrhovaná úprava smeruje predovšetkým k zabezpečeniu kvalifikovaného zastúpenia vo veciach, ktoré vzhľadom na svoj charakter predpokladajú dôkladnú znalosť právnych noriem, ako aj procesných postupov, v ktorých je vyslovene žiaduce, aby účastník bol zastúpený osobou, ktorá má na poskytovanie právnych služieb oprávnenie (pričom dôležitou je aj skutočnosť, že advokát je pod stálou kontrolou stavovských orgánov a jeho činnosť je krytá povinným poistením). Zavedenie tohto ustanovenia smeruje aj k zamedzeniu tzv. pokútnictva, ktoré je osobitne v správnom súdnictve nežiaduce.

K odseku 3

Správny súd má možnosť podľa odseku 3 zabrániť tzv. pokútnictvu aj tým, že takéto zastúpenie nepripustí, avšak musí mať o tejto činnosti vedomosť.

Odsek 4 pripúšťa zastúpenie aj inou právnickou osobou, ak to umožňuje osobitný predpis, napr. zákon č. 365/2004 Z. z. o rovnakom zaobchádzaní v niektorých oblastiach a o ochrane pred diskrimináciou a o zmene a doplnení niektorých zákonov (antidiskriminačný zákon) v prípade, ak sa účastník domáha súdnej ochrany z dôvodu, že rozhodnutím alebo opatrením orgánu verejnej správy došlo k jeho diskriminácii.

K odseku 4

Pokiaľ ide o právnickú osobu, ktorá môže účastníka zastupovať na základe splnomocnenia založenú podľa § 14 alebo § 15 zákona o advokácii na účel výkonu advokácie, tieto spadajú pod ustanovenia o zastúpení advokátom (§ 49 a § 51 ods. 1).

K § 52

Toto ustanovenie sa týka spoločného zástupcu a bolo doplnené v súlade s doterajším ustanovením § 29a OSP. Vztahuje sa však len na žalobcov, ďalších účastníkov a osoby zúčastnené na konaní, nakoľko na strane žalovaného bude spravidla len jeden orgán verejnej

správy (§ 31ods. 2). Navrhuje sa znížiť počet týchto osôb na viac ako desať, lebo počet účastníkov väčší ako dvadsať sa v rozhodovacej praxi ukázal ako privysoký.

K § 53

Rovnosť účastníkov konania v správnom súdnictve súvisí s princípom vyjadreným v § 5 ods. 9 prvá veta a s princípom rovnosti strán v článku 6 ods. 1 CSP. Pre konanie v správnom súdnictve je charakteristické aj to, že orgán verejnej správy v tomto konaní už nemá autoritatívne postavenie, ale má postavenie účastníka konania s rovnakými právami (a povinnosťami) ako ten, o koho práva v konaní ide, vrátane možnosti sa vyjadriť.

K § 54

Navrhovaná právna úprava reflektuje právo účastníka konať pred správnym súdom vo svojej materčine, resp. v jazyku, ktorému rozumie, čomu zodpovedá koncepcia hradenia nákladov za uplatnenie tohto práva, teda že tlmočenie ústnych prednesov sa vykonáva na náklady štátu. Právo na tlmočníka je garantované tak Európskym dohovorom o ochrane ľudských práv a základných slobôd [článok 6 ods. 3 písm. e)] ako aj Listinou základných práv a slobôd (článok 37 ods. 4).

Písomné úkony, napr. preklady sa vykonávajú zásadne na náklady účastníka konania.

Navrhovaná úprava rovnako reflektuje právo ostatných účastníkov, ktorí nemusia nevyhnutne rozumieť jazyku, v ktorom je procesný úkon vykonávaný. Vedenie súdneho spisu v slovenskom jazyku je potrebné aj vzhľadom na možnosť neskoršieho preskúmania postupu správneho súdu a jeho rozhodnutia správnym súdom vyššej inštancie.

K § 55

Navrhuje sa zaviesť definícia pojmu podanie a podanie vo veci samej (odseky 1 a 2). Ustanovenie odsekov 3 a 4 predstavuje doterajšie ustanovenie § 41 ods. 2 a 3 OSP.

K § 56

Navrhovanými formami podania sa zjednocuje terminológia procesného predpisu a hmotnoprávna terminológia o písomnej forme právneho úkonu.

Upúšťa sa od obsolétnej povinnosti správneho súdu spísať podanie do zápisnice.

Zákon rozlišuje podanie v elektronickej podobe, ktoré je urobené vo veci samej a ktoré nie je urobené vo veci samej. Len podanie v elektronickej podobe vo veci samej je potrebné autorizovať podľa § 23 ods. 1 zákona č. 305/2013 Z. z. o elektronickej podobe výkonu pôsobnosti orgánov verejnej moci a o zmene a doplnení niektorých zákonov (zákon o e-Governmente).

V odseku 2 predkladateľ odstránil doterajšie výkladové nejasnosti o povahe lehoty na doplnenie podania vo veci samej vo forme iných elektronických prostriedkov. Navrhuje sa zakotviť

desaťdňovú hmotnoprávnu lehotu na doplnenie podania vo veci samej urobeného inými elektronickými prostriedkami.

Právna úprava odseku 3 je prebratím koncepcie doterajšej právnej úpravy.

Podmienky a spôsob používania zaručeného elektronického podpisu podrobne upravuje zákon č. 215/2002 Z. z. o elektronickom podpise a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov.

K § 57

Predkladateľ stanovuje v navrhovanej právnej úprave tzv. všeobecné náležitosti podania (v súlade s doterajším § 42 ods. 3 veta prvá OSP), ktoré môžu byť v osobitných prípadoch doplnené o špecifické náležitosti (správna žaloba, žaloba v osobitných konaniach, kasačná sťažnosť). Akékoľvek podanie vykonané vo vzťahu k správneému súdu musí obsahovať náležitosti podľa § 57. V prebiehajúcom konaní musí byť z dôvodu hospodárnosti v podaní uvedená aj spisová značka tohto konania.

K § 58

Navrhovaná úprava predstavuje všeobecný režim odstraňovania väd podania. Ponecháva sa doterajšia lehota na odstránenie väd podania, ktorá sa v praxi osvedčila.

Do odseku 3 bolo premietnuté doterajšie ustanovenie § 43 ods. 3 OSP.

K § 59

Na rozdiel od podaní podľa § 58, má správny súd pri podaniach vo veci samej zvýšenú manuálnu povinnosť podľa ods. 2. Ak sa podanie v lehote stanovenej správnym súdom nedoplní alebo neopraví a pre tento nedostatok nemožno v konaní pokračovať, správny súd podanie odmietne uznesením, proti ktorému bude prípustná kasačná sťažnosť podľa § 439 ods. 1.

K § 60

Navrhované ustanovenie je procesnou reflexiou princípu uvedeného v článku 11 ods. 2 CSP, princípu ochrany práv a oprávnených záujmov účastníkov správneho konania uvedenej v § 5 ods. 2 a zároveň konkrétnou reflexiou princípu procesnej ekonomie (hospodárnosti konania).

K § 61

Navrhovaná legálna definícia žaloby predstavuje zhrnutie doktrínálnych a judikatúrnych názorov na povahu žaloby ako procesného úkonu iniciujúceho konanie v správnom súdnictve so zohľadnením jeho špecifik vo vzťahu k žalobe prokurátora a žalobe zainteresovanej verejnosti.

K § 62

Navrhované ustanovenie precizuje doterajšiu právnu úpravu zakotvenú v § 250h ods. 1 OSP.

K § 63

Navrhovaná právna úprava reflektuje doterajšie bezproblémové vnímanie inštitútu späťvzatia žaloby. Modifikovane sa preberá doterajšie ustanovenie § 250h ods. 2 veta pred bodkočiarkou OSP. Prevzala sa aj formulácia „do vydania rozhodnutia“, aby sa nestalo, že žaloba je vzatá späť po vydaní rozhodnutia, ale pred jeho právoplatnosťou.

Vzhľadom na to, že predmetom konania v správnom súdnictve je preskúmanie zákonnosti rozhodnutia žalovaného, jeho súhlas so späťvzatím žaloby sa v správnom súdnictve nevyžaduje.

K § 64

V tomto ustanovení predkladateľ vymedzil procesné práva osoby zúčastnenej na konaní vrátane práva podávať opravné prostriedky. Právo podávať opravné prostriedky má osoba zúčastnená na konaní len vtedy, ak jej správny súd podľa § 41 ods. 2 SSP postavenie takejto osoby priznal.

K § 65

Navrhovaná právna úprava spojenia vecí na spoločné konanie zásadným spôsobom nemení líniu nastolenú v doterajšom ustanovení § 112 OSP.

K odseku 1

Spojenie vecí sa uskutoční v záujme hospodárnosti konania. Rozhodne o ňom taktiež z dôvodu procesnej ekonomie sudca alebo predseda senátu, a to s ohľadom na zásadu zákonného sudcu (senátu) uznesením. Pôjde o uznesenie, ktorým sa upravuje vedenie konania, opravný prostriedok proti tomuto uzneseniu nebude prípustný. Druhá veta v odseku 1 je normatívnym a systematickým doplnením zásady preferencie tých konaní, ktoré sa začali skôr. Spojenie vecí, ktoré napadli rôznym sudcom alebo rôznym senátom, nie je v rozpore s právom účastníka na zákonného sudcu, nakoľko ide o právom aprobovaný postup.

K odseku 2

Navrhované ustanovenie ukladá žalobcovi povinnosť označiť v žalobe súvislosť a vzájomný vzťah žalôb, ktoré žiada spoločne prejednať.

K odseku 3

V tomto ustanovení, ktoré korešponduje s doterajším ustanovením § 246a ods. 4 OSP, pôjde o obligatórne spojenie vecí na spoločné konanie, pretože v správnom súdnictve je špecifická situácia, keďže domáhať sa preskúmania zákonnosti určitého rozhodnutia správneho orgánu môžu súčasne aj viacerí účastníci správneho konania, v ktorom bolo dané rozhodnutie vydané, a zároveň aj prokurátor. Zároveň v týchto prípadoch ide o vylúčenie *litispendencie* – iba vo

vzťahu k jednému účastníkovi. Toto ustanovenie sa použije aj vo vzťahu k žalobe zainteresovanej verejnosti (§ 42 ods. 1).

K § 66

Procesné ustanovenie § 66 nebude v kolízii s ustanoveniami zákona o súdoch a úpravou pridelovania spisov pomocou technických a programových prostriedkov schválených Ministerstvom spravodlivosti Slovenskej republiky. To, že sa vec vylúčená na samostatné konanie zapíše do toto istého súdneho oddelenia bude upravovať rozvrh práce súdu.

Aj o vylúčení veci treba rozhodnúť procesným uznesením, rovnako ako o spojení vecí.

K § 67

Lehotu, ako súdom alebo zákonom ustanovený časový úsek na vykonanie procesného úkonu, definuje ustanovenie § 113 CSP, ktorý navrhuje zachovať diferenciaciu procesných lehôt na lehoty zákonné a sudcovské.

Do § 67 bolo prebraté doterajšie ustanovenie § 55 OSP s vypustením časti „ktorú určil, môže predseda senátu alebo samosudca alebo ním poverený zamestnanec súdu“.

K § 68

Navrhované ustanovenie preberá doterajšie ustanovenie § 56 OSP s prispôbením novej terminológii.

K § 69

Pravidlá počítania času sú zachované v súlade s historickou tradíciou nášho procesného práva; ako nóvum sa zavádza lehota určená podľa hodín, ktorú si vyžiadala súčasná právna prax, predovšetkým pri inštitútoch neodkladných a zabezpečovacích opatrení (doterajších predbežných opatrení). Do tejto právnej úpravy bolo však v zásade prebraté doterajšie ustanovenie § 57 OSP.

Do odseku 2 je prebraté ustanovenie § 63 ods. 2 Trestného poriadku, nakoľko sa predkladateľovi pre správne súdnictvo javí precíznejšie. Lehoty určené podľa hodín sa počítajú od okamihu do okamihu.

V odseku 6 sa špecifikuje, že pre zachovanie lehoty postačuje, ak je podanie posledný deň lehoty odovzdané súdu (osobne podané) alebo ak je posledný deň lehoty odovzdané orgánu, ktorý má povinnosť ho doručiť, teda odovzdané na poštovú prepravu (spravidla pošte alebo inému držiteľovi poštovej licencie alebo inému orgánu, ktorý má povinnosť ho doručiť), pričom podanie urobené elektronickými prostriedkami môže byť doručené aj mimo pracovnej doby.

K § 70

Navrhované ustanovenie upravuje všeobecný procesný režim odpustenia zmeškania lehoty inštitútu a predstavuje doterajšiu koncepciu ustanovenia § 58 ods. 1 OSP so špecifikami pre správne súdnictvo.

Zmeškanie lehoty nemožno odpustiť s výnimkou nesprávneho poučenia orgánom verejnej správy o riadnom opravnom prostriedku (§ 98 ods. 2).

Navrhuje sa, aby z dôvodu procesnej ekonomie o odpustení lehoty nemusel rozhodovať celý senát.

K § 71

Do ustanovenia odseku 1 je prevzatý súčasný § 246d OSP o prerušení plynutia lehôt vo veciach správnych deliktov ako aj vo veciach daní, cla, poplatkov a odvodov, ktoré sú príjmami štátneho rozpočtu, verejných fondov, rozpočtov obcí, miest, mestských častí a samosprávnych krajov. Colné veci boli doplnené predkladateľom.

V odseku 2 je upravená situácia pred podaním žaloby v záujme ochrany žalobcu ako účastníka konania – pri obligatórnom právnom zastúpení žalobca môže požiadať Centrum právnej pomoci o ustanovenie advokáta pred podaním žaloby, pričom, kým nie je o tejto jeho žiadosti právoplatne rozhodnuté, lehota na podanie žaloby neplynie. Toto ustanovenie zvyrazňuje, že žalobca musí byť zastúpený advokátom od začatia konania, teda už pri spísaní a podaní žaloby. Túto skutočnosť bude musieť žalobca preukázať.

K § 72

K odseku 1 a 2

Doručovanie v správnom súdnictve na rozdiel od konania civilného doteraz nespôsobovalo v praxi súdov vážne problémy. Aj z tohto dôvodu SSP obmedzí svoju úpravu doručovania iba na základný spôsob doručovania. Aj v správnom súdnictve sa v prvom rade doručovanie bude uskutočňovať prostredníctvom elektronickej schránky podľa zákona č. 305/2013 Z. z. o elektronickej podobe výkonu pôsobnosti orgánov verejnej moci a o zmene a doplnení niektorých zákonov (zákon o e-Governmente) účinného od 1.11.2013. V poznámke pod čiarou k odseku 1 je odkaz na tento zákon.

K odseku 3

Inak sa na doručovanie použijú ustanovenia CSP - § 101 až § 112.

K § 73

Navrhované ustanovenie zavádza procesnú zásadu, že v prípade zástupcu s generálnym splnomocnením sa písomnosť doručuje len tomuto zástupcovi a zároveň účastníkovi len v prípadoch ustanovených v odseku 1.

V prípade súbehu viacerých splnomocnení advokátov sa preferuje doručovanie tomu z nich, ktorého si účastník výslovne určí - zvolí; subsidiárne sa stanovuje pravidlo, že ho určí – vyberie správny súd.

K § 74

Doručovanie do cudziny bolo potrebné upraviť v SSP osobitne. Na doručovanie do cudziny v správnom súdnictve nemožno použiť nástroje „civilného“ práva (haagske dohovory, nariadenia Európskej únie o doručovaní či dvojstranné zmluvy týkajúce sa právnej pomoci v civilných veciach), pretože tie sa vzťahujú len na súkromnoprávne vzťahy (na rozdiel od doterajšieho OSP). Napriek tomu, že správne súdnictvo je vnútroštátne kvalifikované ako „civilné“, resp. konanie vo všeobecnom súdnictve, nejedná sa o doručovanie v civilných veciach. Odkazy na dohovor a nariadenie o doručovaní vzhľadom na samostatnú úpravu správneho súdnictva nemožno použiť.

Pre doručovanie do cudziny v správnom súdnictve prichádzajú do úvahy v podstate dve možnosti doručovania:

- doručovanie poštou, ktoré je problematické z hľadiska zásahu do suverenity cudzieho štátu (v rámci haagskeho dohovoru o doručovaní skoro každý štát, okrem štátov common law, uplatnil výhradu voči poštovému doručovaniu);

- cez zastupiteľské úrady Slovenskej republiky podľa čl. 5 písm. j) Konzulárneho dohovoru (konzulárne funkcie spočívajú ...v doručovaní súdnych...dokumentov ....pre súdy vysielajúceho štátu v súlade s platnými dohodami, alebo pokiaľ takéto dohody neexistujú, iným spôsobom, ktorý je v súlade so zákonmi a predpismi prijímajúceho štátu).

Z hľadiska medzinárodného práva verejného je druhá možnosť právne vhodnejšia.

Napr. v Nemecku a aj v Rakúsku je v osobitnom zákone upravené doručovanie v správnych veciach (pre správne orgány) a v OSP (ZPO) doručovanie do cudziny, ktoré sa vzťahuje tak na civilné, ako aj na správne súdnictvo.

Ak správny súd požiada o sprostredkovanie doručenia Ministerstvo zahraničných vecí a európskych záležitostí Slovenskej republiky, doručenie sa orgánom cudzieho štátu vykoná vždy prostredníctvom zastupiteľských úradov.

Slovenská republika však nie je zatiaľ viazaná Dohovormi Rady Európy (Dohovor Rady Európy č. 94 o doručovaní dokumentov v správnych veciach do zahraničia a Dohovor Rady Európy č. 100 o získavaní informácií a dôkazov v správnych veciach zo zahraničia).

Slovenská republika ratifikovala Dohovor o vzájomnej administratívnej pomoci v daňových záležitostiach (oznámenie č. 461/2013 Z. z.), ktorý v čl. 17 upravuje doručovanie (aj súdnych) písomností v daňových veciach. Odsek 3 tohto článku umožňuje aj priame doručovanie poštou do cudziny. Inak sa doručuje cez Ministerstvo financií Slovenskej republiky (určené ako príslušný orgán na účely čl. 24 dohovoru).

K § 75

V tomto ustanovení sa preberá ustanovenie § 50a OSP. Môže ísť o zverejňovanie údajov vo vestníkoch ústredných orgánov verejnej správy či iných orgánov verejnej správy s celoslovenskou pôsobnosťou alebo na ich webových stránkach (napr. ministerstiev, Protimonopolného úradu Slovenskej republiky, Finančného riaditeľstva Slovenskej republiky), či na webových stránkach orgánov samosprávy.

K § 76

Predkladateľ nateraz preferuje písomnú formu predvolávania, pričom za rovnocennú formu písomného prejavu sa považuje forma listinná aj elektronická, čím sa sleduje koncepcia a terminológia hmotnoprávných predpisov o písomnej forme právneho úkonu (napr. Občianskeho zákonníka).

K § 77

Pri predvádzaní sa preberá doterajšia koncepcia ustanovenia § 52 OSP s precíziou terminológie.

K § 78 a § 79

V týchto ustanoveniach budú spolu upravené poriadkové opatrenia - poriadkové pokuty a vykázanie, aby sa odlišili pokuty ukladané orgánu verejnej správy za neplnenie ich zákonných povinností (§ 80).

Predkladateľ preberá líniu doterajších ustanovení § 53 a § 54 OSP.

Výška poriadkovej pokuty je prispôsobená výchovnému účinku tohto poriadkového opatrenia a dovoľuje správny súd moderovať jej výšku.

Vykázanie účastníka nemá za následok zmarenie úkonu, nakoľko sa v tomto úkone môže pokračovať aj bez jeho prítomnosti.

Odpustenie poriadkovej lehoty sa vypustilo z dôvodu, že sa tým míňa výchovný účinok uloženého poriadkového opatrenia. Kto raz poruší povinnosť, mal by byť sankcionovaný. Odstraňuje sa tak disproporcia doterajšej právnej úpravy spočívajúca v diferenciacii zaplatenej a nezaplatenej poriadkovej pokuty.

Vykázanie účastníka nemá za následok zmarenie úkonu, nakoľko sa v tomto úkone môže pokračovať aj bez jeho prítomnosti.

K § 80

V tomto ustanovení sú osobitne upravené pokuty pre orgán verejnej správy ako osobitná forma procesnej sankcie. Predkladateľ z dôvodu väčšej prehľadnosti považoval za vhodnejšie upraviť tieto procesné sankcie v jednom zákonnom ustanovení.

K odseku 1

Pokuta v odseku 1 písm. a) bola doteraz zakotvená v ustanovení § 250d odsek 1 veta druhá OSP. Dôvodom zakotvenia tejto pokuty bolo, aby správny súd nezrušoval rozhodnutie orgánu verejnej správy pre nedodanie administratívneho spisu.

Pokuta podľa odseku 1 písm. b) je v doterajšom OSP zakotvená v ustanovení § 250b ods. 4.

Pokuta podľa odseku 1 písm. c) bude výnimočným opatrením a bude možné ju uložiť za nerešpektovanie právneho názoru správneho súdu, ktorý však musí byť jasne a zrozumiteľne vyjadrený aj s pokynom, ako má orgán verejnej správy v konaní pokračovať. Proti uloženiu tejto pokuty bude prípustná kasačná sťažnosť. Navrhované ustanovenie vychádza z rozhodovacej praxe správnych súdov a je inšpirované aj právnou úpravou iných európskych krajín, napr. nemeckou a srbskou.

Pokuta podľa odseku 1 písm. d) sa týka nečinnosti orgánu verejnej správy (§ 250u OSP) a pokutu podľa odseku 1 písm. e) bude možné uložiť za porušenie povinnosti v konaní o žalobe proti inému zásahu orgánu verejnej správy.

K odseku 2

Výšku pokuty predkladateľ navrhuje vo vyššej sume ako pokutu poriadkovú, nakoľko táto pokuta sa ukladá za nesplnenie konkrétnej zákonnej povinnosti a okrem výchovného by mala mať aj sankčný charakter.

K § 81, § 82 a § 83

Navrhovaná právna úprava vychádza z doterajšieho ustanovenia § 44 OSP avšak so zohľadnením špecifik konania v správnom súdnictve.

Upravujú sa všeobecné podmienky nahliadania do súdnych spisov, ako aj do pripojených spisov orgánu verejnej správy. Poznatky súdnej praxe nasvedčujú tomu, že účastníci administratívneho konania nesledujú dôsledne priebeh administratívneho konania a nenahliadajú do administratívnych spisov v štádiu administratívneho konania.

Upravuje sa aj evidencia utajovaných príloh mimo súdneho spisu. Osobitne sa upravuje nahliadanie do spisov a uloženie povinnosti orgánu, ktorému spisy patria, vyznačiť, ktorá časť administratívneho spisu nemôže byť daná k nahliadnutiu.

Navrhovaná úprava súvisí s ochranou utajovaných skutočností podľa zákona č. 215/2004 Z. z. o ochrane utajovaných skutočností a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon č. 215/2004 Z. z.“), ktorý umožňuje prístup k utajovaným

skutočnostiam iba vymedzenému okruhu oprávnených osôb, ktoré musia spĺňať zákonom ustanovené požiadavky (opatrenia v oblasti personálnej bezpečnosti). Oprávnenou osobou na účel tohto zákona je právnická osoba alebo fyzická osoba, ktorá je určená na oboznamovanie sa s utajovanými skutočnosťami, alebo ktorej oprávnenie na oboznamovanie sa s utajovanými skutočnosťami vzniklo zo zákona. Sú teda dané dve kategórie osôb, ktorým môže vzniknúť oprávnenie na oboznamovanie sa s utajovanými skutočnosťami. Prvá kategória osôb musí kumulatívne spĺňať predpoklady na vznik oprávnenia na oboznamovanie sa s utajovanými skutočnosťami explicitne vymedzené v ustanovení § 10 ods. 1 písm. a) až j) zákona č. 215/2004 Z. z., ktoré sa zisťujú bezpečnostnou previerkou. Prístup týchto osôb k utajovaným skutočnostiam je potom podmienený vydaním osvedčenia, určením stupňa utajenia a nevyhnutného rozsahu utajovaných skutočností a podpísaním vyhlásenia o mlčanlivosti (§ 26 ods. 1 a 31 zákona č. 215/2004 Z. z.). Do druhej kategórie osôb patrí okruh osôb, ktorým oprávnenie na oboznamovanie sa s utajovanými skutočnosťami vzniká za predpokladu, že sú kumulatívne splnené podmienky ustanovené v § 34 až § 36 zákona č. 215/2004 Z. z. Ide o taxatívny výpočet osôb, ktoré sa môžu oboznamovať s utajovanými skutočnosťami bez vykonania bezpečnostnej previerky z titulu zastávanej funkcie alebo z titulu procesného postavenia v konaní pred orgánom verejnej moci. Správny súd umožní nahliadnuť do časti spisu, ktorý obsahuje utajované skutočnosti iba oprávneným osobám, ktoré patria do prvej alebo druhej kategórie.

Tiež sa upravuje poučovacia povinnosť správneho súdu pred nahliadnutím do spisu obsahujúceho utajované skutočnosti a oznamovacia povinnosť vo vzťahu k príslušnému orgánu verejnej moci v intenciách zákona č. 215/2004 Z. z..

Vzhľadom na to, že zabezpečovanie nahliadania do spisov administratívneho orgánu na súde je pre pracovníkov súdov administratívne a časovo náročné, vo vykonávacom predpise bude dôvodné zväziť spoplatnenie tohto úkonu, najmä ak sa zároveň vyžadujú kópie častí administratívneho spisu.

K § 84

V tomto ustanovení sa predkladateľ inšpiroval českou úpravou. Navrhované ustanovenie upravuje osobitný režim nahliadania do spisov aj pre veci podľa zákona č. 211/2000 Z. z. o slobodnom prístupe k informáciám a o zmene a doplnení niektorých zákonov (zákon o slobode informácií) – [ďalej len „zákon o slobode informácií“].

Ak ide o žalobu proti rozhodnutiu, ktorým sa zamietlo sprístupnenie dokumentu, správny súd si môže dotknutý dokument vyžiadať, neuloží ho však do súdneho spisu a ani ho nedoručí protistrane. Použije ho iba na to, aby vedel overiť tvrdenia inštitúcie o aplikácii konkrétnej výnimky z povinnosti sprístupnenia, pretože na takéto posúdenie potrebuje poznať obsah dokumentu.

Poskytnutú informáciu, ktorá sa nestane súčasťou spisového materiálu správny súd vráti tomu, kto ju predložil.

K § 85

Prikázanie veci bolo potrebné v SSP upraviť samostatne najmä vzhľadom na navrhovaný odsek 2 a tiež preto, že o ňom bude v prípade správneho súdnictva rozhodovať najvyšší súd.

Najvyšší súd prikáže vec inému ako miestne príslušnému krajskému súdu, ak pre vylúčenie sudcov špecializovaných správnych senátov (správneho kolégia) nemožno zostaviť senát. Takáto úprava je žiaduca z dôvodu posilnenia špecializácie správnych sudcov. Môže tiež prikázať vec inému miestne príslušnému krajskému súdu z dôvodov vhodnosti. Podmienkou bude rýchlosť a hospodárnosť konania alebo iný dôležitý dôvod.

Účastníci majú právo sa vyjadriť k tomu, ktorému správne mu súdu by mala byť vec z dôvodu vhodnosti prikázaná, a tiež k dôvodu prikázania.

K § 86

V navrhovanom ustanovení predkladateľ v postate preberá doterajšie ustanovenie § 39 OSP. Navrhovaná právna úprava inštitútu dožiadania precizuje v zmysle formálnych náležitostí žiadosti, ako i skončenia tohto úkonu dožiadaným súdom.

Podrobnosti o úkonoch dožiadania ustanoví vyhláška Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 543/2005 Z. z. o Spravovacom a kancelárskom poriadku pre okresné sudy, krajské sudy, Špeciálny súd a vojenské sudy.

K § 87, § 88 a § 89

Navrhovanú právnu úpravu vylúčenia sudcov a iných osôb predkladateľ zásadne preberá z CSP. Osobitná úprava v SSP je potrebná najmä z dôvodu zakotvenia vylúčenia aj zamestnancov orgánu verejnej správy, ak rozhodovali vo veci v administratívnom konaní. Napriek tomu, že v doterajšej praxi to zatiaľ neprichádza až tak do úvahy, takáto možnosť tu je a taktiež do budúca môže byť takáto úprava veľmi vhodná.

Navrhovaná úprava vychádza z diferenciacie vylúčenia sudcov správnych súdov podľa toho, či ide o uplatnenie námietky zaujatosti účastníkom alebo či dôvody vylúčenia oznamuje samotný sudca.

V prípade, ak dôvody vylúčenia oznamuje sudca, o dôvodnosti skutočností tvrdených sudcom rozhoduje uznesením predseda súdu (prípadne podpredseda súdu, ak skutočností oznamuje sudca vykonávajúci súčasne funkciu predsedu súdu).

Rozhodnutie predsedu súdu (prípadne podpredsedu súdu) môže byť kladné aj záporné, no zároveň je rozhodnutím konečným. Z dôvodu procesnej ekonomie a zovšeobecnienia skúsenostnej bázy všeobecných súdov sa navrhuje postup podľa § 89.

K § 90 a § 91

Navrhovaná právna úprava vychádza vo všeobecnosti z koncentracie námietky zaujatosti a precizuje náležitosti námietky zaujatosti uplatnenej účastníkom. Z dôvodov procesnej

ekonómie a s prihliadnutím na princíp uvedený v článku 11 ods. 2 CSP (§ 5 ods. 1) sa vylučuje poučovacia povinnosť správneho súdu i aplikácia ustanovení o odstraňovaní väd podania.

K § 92, § 93, § 94 a § 95

Z dôvodov procesnej ekonómie je viazané predloženie veci aj rozhodnutie správneho súdu lehotou podľa § 92, pričom lehota na rozhodnutie plynie nadriadenému správneému súdu od predloženia veci správnym súdom nižšieho stupňa. Žiadna z uvedených lehôt sa však neuplatní, ak sa vec predkladá na rozhodnutie funkčne príslušnému súdu o kasačnej sťažnosti vo veci samej.

Z dôvodov procesnej ekonómie sa navrhuje postup podľa § 94.

Navrhuje sa zaviesť fakultatívnu poriadkovú pokutu podľa § 95, pri ktorej sa uplatní sudcovské uváženie jednak čo do dôvodnosti námietky a jednak čo do výšky uloženej poriadkovej pokuty.

K § 96

O vylúčení tzv. iných súdnych osôb vymenovaných v tomto ustanovení rozhoduje konajúci predseda senátu, resp. sudca správneho súdu, pričom sa primerane aplikujú pravidlá vylúčenia sudcov podľa predchádzajúcich ustanovení SSP.

K § 97

Predpokladom pre rozhodnutie správneho súdu vo veci samej je splnenie procesných podmienok konania. Túto skutočnosť skúma správny súd z úradnej povinnosti a vo všetkých štádiách konania. Zistené nedostatky týkajúce sa podmienok konania môžu mať odstrániteľný alebo neodstrániteľný charakter. Neodstrániteľné nedostatky sú dôvodom pre odmietnutie žaloby podľa § 98 ods. 1 alebo zastavenie konania podľa § 99 písm. b).

K § 98

Znenie odseku 1 obsahuje taxatívny výpočet prípadov, v ktorých správny súd uznesením odmietne žalobu.

Písmeno a) upravuje prekážku rozhodnutej veci (*res iudicata*). Predpokladom nastúpenia tejto prekážky bude totožnosť predmetu prieskumu a žalobcu.

Písmeno b) sa týka prekážky začatého konania v tej istej veci (*litispendencia*). Táto prekážka nastane, ak by žalobu v tej istej veci podal ten istý žalobca. V správnom súdnictve však treba zohľadňovať, že súčasne sa preskúmania zákonnosti v tej istej veci môžu domáhať viaceré osoby, či už účastníci administratívneho konania, resp. aj prokurátor. Takýto prípad je potom dôvodom na spojenie vecí v zmysle § 65 ods. 3.

Písmeno c) sa vzťahuje na predčasne podanú žalobu. O takúto žalobu pôjde vtedy, ak táto bola podaná skôr, ako začala plynúť zákonom stanovená lehota pre jej podanie. Okrem predčasnosti

podania je druhou podmienkou pre odmietnutie žaloby skutočnosť, že lehota pre podanie žaloby v čase rozhodovania správneho súdu ešte nezačala plynúť. Táto podmienka má zabrániť vzniku situácie, v rámci ktorej by správny súd odmietol žalobu, pričom by tak rozhodol v čase, keď by táto už mohla byť podaná alebo po uplynutí lehoty pre jej podanie. Je totiž potrebné rátať aj so situáciou, že účastník administratívneho konania sa mohol dozvedieť o rozhodnutí alebo opatrení orgánu verejnej správy nejakým spôsobom skôr, než mu bolo toto riadne doručené, napr. od iného účastníka (manžela). Ak by správny súd následne takúto skôr podanú žalobu vždy odmietol, mohlo by sa stať, že žalobca by sa potom pre zmeškanie prekluzívnej lehoty pre jej podanie nemohol už znova obrátiť na správny súd. Ak teda lehota pre podanie žaloby ešte nezačala plynúť, čo môže znamenať aj situáciu, že napr. rozhodnutie alebo opatrenie ešte nebolo vydané, správny súd takúto predčasne podanú žalobu vždy odmietne. Ak však lehota pre podanie žaloby už u daného žalobcu začala plynúť alebo uplynula, správny súd bude o takejto žalobe ďalej konať, čím poskytne určité „dobrodenie“ v prospech žalobcu.

Písmeno d) upravuje odmietnutie oneskorene podanej žaloby. Takouto žalobou sa rozumie žaloba podaná po uplynutí lehoty určenej zákonom pre jej podanie. Ak fyzická osoba alebo právnická osoba podala na základe nesprávneho poučenia orgánu verejnej správy proti jeho rozhodnutiu alebo opatreniu včas riadny opravný prostriedok, plyní lehota na podanie správnej žaloby od oznámenia neprípustnosti riadneho opravného prostriedku tejto osobe orgánom verejnej správy vyššieho stupňa.

Písmeno e) sa týka odmietnutia žaloby podanej zjavne neoprávnenou osobou. Takýmto žalobcom je najmä taká fyzická osoba alebo právnická osoba, ktorá nebola účastníkom administratívneho konania a týmto konaním, resp. jeho výsledkom ani nemohla byť dotknutá na svojich právach, právom chránených záujmoch a povinnostiach.

Písmeno f) nadväzuje na povinné právne zastúpenie, ktoré musí žalobca mať (ak zákon nestanoví v § 49 ods. 1 a 2 inak) v celom konaní a to výslovne už od momentu podania žaloby (§ 49 ods. 1 druhá veta).

Písmeno g) sa týka odmietnutia neprípustnej žaloby. Žaloba bude neprípustnou najmä v týchto prípadoch:

- ak bude smerovať voči rozhodnutiu alebo opatreniu orgánu verejnej správy vylúčenému z prieskumu správnym súdom podľa § 7,
- ak bude smerovať proti rozhodnutiu alebo opatreniu orgánu verejnej správy, ktoré nebolo vydané v rámci výkonu pôsobností tohto orgánu v oblasti verejnej správy (pôjde napr. o akty občianskoprávnej povahy týkajúce sa majetku atď.),
- ak bude smerovať voči právnemu aktu osoby nemajúcej postavenie orgánu verejnej správy.

Písmeno h) spája odmietnutie žaloby s vecami ustanovenými týmto zákonom. Zákon pritom stanovuje, že správny súd odmietne žalobu, ak ide o zjavne šikanózne, či vyslovene bezúspešné uplatňovanie si práva, resp. jeho zneužívanie (§ 28).

Znenie odseku 2 nadväzuje na odmietnutie žaloby pre jej neprípustnosť podľa ods. 1 písm. g) z dôvodu, že sa jedná o rozhodnutie alebo opatrenie orgánu verejnej správy, voči ktorému sa nevyčerpal riadny opravný prostriedok. Príčinou podania žaloby pritom bolo nesprávne poučenie obsiahnuté v prvostupňovom rozhodnutí alebo opatrení orgánu verejnej správy o neprípustnosti riadneho opravného prostriedku. Takto včas podaná žaloba sa potom berie za včas podaný riadny opravný prostriedok, ktorý správny súd postúpi uznesením na ďalší postup prvostupňovému orgánu verejnej správy.

K § 99

Správny súd bude o zastavení konania rozhodovať uznesením a zastavenie konania bude mať obligatórny charakter.

Písmeno a) sa týka zastavenia konania pri späťvzátí žaloby, avšak len za podmienky, že vo veci nebolo doposiaľ správnym súdom rozhodnuté, čím sa rozumie moment vyhlásenia rozhodnutia, resp. jeho vydania, ak súd rozhodoval bez pojednávania.

Písmeno b) stanovuje subsidiaritu zastavenia konania v dôsledku zistenia neodstrániteľnej vady, ak existencia tejto vady nie je jedným z dôvodov pre odmietnutie žaloby podľa § 98 ods. 1.

Písmeno c) ako dôvod zastavenia nadväzuje na prerušenie konania podľa § 100 ods. 1 písm. d). Ak orgán verejnej správy na základe protestu prokurátora zruší žalobou napadnuté rozhodnutie alebo opatrenie orgánu verejnej správy, správny súd konanie zastaví. Ak však rozhodnutie o vyhovení protestu bolo následne napadnuté na správnom súde správnu žalobou inej osoby, bude môcť byť konanie o správnej žalobe podanej proti rozhodnutiu alebo opatreniu vydanému vo veci samej zastavené správnym súdom len so súhlasom žalobcu (ktorý napadol rozhodnutie alebo opatrenie vydané vo veci samej). Takýto režim má žalobcu chrániť, pretože, ak by sa konanie o jeho správnej žalobe automaticky zastavilo a následne by správny súd v inom konaní zrušil rozhodnutie o proteste, zo zákona by sa obnovilo rozhodnutie orgánu verejnej správy vo veci samej, ktorého zákonnosť by už žalobca v dôsledku uplynutia prekluzívnej lehoty na podanie správnej žaloby nemohol opakovane napadnúť na správnom súde.

Písmeno d) ako dôvod zastavenia konania nadväzuje na prerušenie konania podľa § 100 ods. 1 písm. e). Ak orgán verejnej správy v konaní o mimoriadnom opravnom prostriedku zrušil alebo zmenil žalobou napadnuté rozhodnutie alebo opatrenie orgánu verejnej správy, správny súd konanie zastaví. Ak však rozhodnutie o mimoriadnom opravnom prostriedku, ktorým bolo zrušené rozhodnutie vo veci samej, bolo následne napadnuté na správnom súde žalobou inej osoby, bude môcť byť konanie o správnej žalobe podanej proti rozhodnutiu alebo opatreniu vydanému vo veci samej zastavené správnym súdom len so súhlasom žalobcu (ktorý napadol rozhodnutie alebo opatrenie vydané vo veci samej). Ak výsledkom konania o mimoriadnom opravnom prostriedku bola zmena rozhodnutia vo veci samej, a toto rozhodnutie následne ten istý žalobca tiež napadol správnu žalobou, správny súd konanie zastaví len so súhlasom žalobcu. Takýto režim má žalobcu chrániť, pretože, ak by sa konanie o jeho správnej žalobe automaticky zastavilo a následne by správny súd v inom konaní zrušil rozhodnutie o mimoriadnom opravnom prostriedku, zo zákona by sa obnovilo rozhodnutie orgánu verejnej

správy vo veci samej, ktorého zákonnosť by už žalobca v dôsledku uplynutia prekluzívnej lehoty na podanie správnej žaloby nemohol opakovane napadnúť na správnom súde.

Písmeno e) má ako dôvod zastavenia konania zabrániť zbytočnému predlžovaniu konania pred správnym súdom zo strany žalobcu a nadväzuje na predchádzajúce prerušenie konania podľa § 100 ods. 2 písm. c).

Písmeno f) upravuje zastavenie konania v prípade, ak žalobca nevyčerpal pred podaním žaloby postupy stanovené zákonom pri jednotlivých typoch konania. Takýmto postupom je pri žalobe proti nečinnosti vyčerpanie sťažnosti alebo podnetu prokuratúre podľa § 244 ods. 1 a 3. Pri prokurátorovi je takýmto postupom podanie neúspešného protestu prokurátora pri správnej žalobe (§ 45 ods. 1 a § 178 ods. 2), pri žalobe proti uzneseniu zastupiteľstva (§ 45 ods. 3 a § 350), pri žalobe proti všeobecne záväznému nariadeniu (§ 45 ods. 4, § 359 ods. 1) a podanie neúspešného upozornenia prokurátora pri žalobe proti nečinnosti (§ 45 ods. 2 a § 244 ods. 2).

Písmeno g) ustanovuje ako dôvod zastavenia konania odpadnutie dôvodu pre pokračovanie v konaní, ak sa nejedná o situácie uvedené v písm. c) a d). Takýto dôvod nastane najmä vtedy, ak zaniknú účinky napadnutého rozhodnutia, opatrenia, či iného zásahu.

Písmeno h) určuje, že konanie správny súd zastaví aj v prípadoch stanovených týmto zákonom alebo osobitným predpisom Zákon upravuje zastavenie konania v § 63, § 101 ods. 4, § 179 ods. 4, § 205, § 217, § 218, § 239, § 248, § 251 ods. 2, § 260, § 262 ods. 4, § 271 ods. 1, § 321, § 333, § 345, § 356 ods. 1, § 365, § 374 ods. 1, § 419 ods. 1, § 460, § 462 ods. 1.

K § 100

O prerušení konania bude rozhodovať správny súd uznesením.

V odseku 1 sú vymedzené obligatórne dôvody prerušenia konania.

Písmeno a) upravuje povinnosť prerušiť konanie v prípade, ak rozhodnutie závisí od otázok vymedzených v § 131 a § 132.

Písmeno b) ustanovuje ako dôvod prerušenia pochybnosť správneho súdu o ústavnej konformite právneho predpisu, ktorý má byť vo veci aplikovaný. Po takomto prerušení konania je správny súd povinný podať na ústavný súd kvalifikovaný návrh na začatie konania o súlade právnych predpisov.

Písmeno c) spája prerušenie konania s podaním návrhu na začatie prejudiciálneho konania na Súdny dvor Európskej únie.

Písmená d), e) a f) súvisia s dôvodmi zastavenia konania podľa § 99 písm. c) a d). Ak teda proti rozhodnutiu alebo opatreniu orgánu verejnej správy, voči ktorému bola podaná správna žaloba, bol podaný aj protest prokurátora, správny súd konanie o správnej žalobe preruší podľa § 100 ods. 1 písm. d). Ak bolo následne protestu prokurátora vyhovené a ním i správnu žalobou napadnuté rozhodnutie bolo zrušené, správny súd konanie zastaví podľa § 99 písm. c). Ak však

ešte pred zastavením konania, bola inou osobou podaná správna žaloba proti rozhodnutiu o proteste, môže správny súd konanie zastaviť len so súhlasom žalobcu. Ak žalobca takýto súhlas nedá, správny súd konanie preruší podľa § 100 ods. 1 písm. f) a to až do rozhodnutia o správnej žalobe podanej proti rozhodnutiu o proteste. Ak by následne bolo správnym súdom rozhodnutie o proteste zrušené a teda by sa „obnovili“ účinky rozhodnutia orgánu verejnej správy vo veci samej, správny súd by mohol v konaní pokračovať a meritórne rozhodnúť. V opačnom prípade by správny súd konanie o správnej žalobe podanej proti rozhodnutiu orgánu verejnej správy vo veci samej zastavil podľa § 99 písm. g). Obdobný postup by platil aj pri mimoriadnom opravnom prostriedku.

V odseku 2 sú uvedené fakultatívne dôvody prerušenia konania.

Podľa odseku 3 počas prerušenia konania neplynú lehoty podľa tohto zákona. Pôjde predovšetkým o lehoty, v rámci ktorých má správny súd rozhodnúť.

V zmysle odseku 4 predseda senátu po odpadnutí prekážky uznesením rozhodne o pokračovaní v konaní a to aj bez návrhu.

Ak dôjde správne súdu návrh na prerušenie konania zo strany účastníka konania a správny súd nezistí pre takéto rozhodnutie dôvod, rozhodne o zamietnutí návrhu spolu s rozhodnutím vo veci samej v zmysle § 158 ods. 3 CSP.

K § 101

Týmto ustanovením sa zakladá nová právomoc orgánov verejnej správy odstrániť zistenú nezákonnosť mimo svojho normatívne upraveného inštančného postupu. Inštitút uspokojenia žalobcu je prejavom aplikácie princípu hospodárnosti nadväzujúcej na efektivitu a subsidiaritu súdnej ochrany.

Podľa odseku 1 a 2 predpokladom pre uspokojenie žalobcu bude

- skutočnosť, že správny súd ešte nerozhodol, t.j. nevydal rozhodnutie vo veci samej,
- návrh orgánu verejnej správy na uspokojenie žalobcu,
- skutočnosť, že uspokojením nebudú dotknuté práva alebo povinnosti inej osoby ako žalobcu,
- súhlas správneho súdu.

Správny súd môže uznesením vydať súhlas s uspokojením alebo môže rozhodnúť o nevydaní takéhoto súhlasu. V uznesení o vydaní súhlasu správny súd vždy stanoví prekluzívnu lehotu, v rámci ktorej musí žalovaný nielen uspokojenie vykonať ale toto i oznámiť správne súdu. Ak uspokojenie spočíva vo vydaní nového rozhodnutia alebo opatrenia, musí orgán verejnej správy v danej lehote toto rozhodnutie alebo opatrenie súčasne doručiť aj správne súdu. Ak uspokojenie spočíva vo vykonaní iného úkonu, musí orgán verejnej správy okrem jeho faktického vykonania podať o tomto postupe správne súdu oznámenie. Pokiaľ nedôjde

k danému uspokojeniu a jeho súčasnému oznámeniu správneho súdu, zo zákona zanikajú účinky uznesenia o vydaní súhlasu s takýmto postupom.

V zmysle odseku 3 nové uspokojujúce rozhodnutie, opatrenie, resp. iný úkon bude oznamovať žalobcovi až správny súd, aby sa predišlo nejasnostiam s preukazovaním doručenia medzi žalobcom a žalovaným. Správny súd súčasne vyzve žalobcu k vyjadreniu sa k uspokojeniu.

Ak žalobca s uspokojením súhlasí, resp. sa nevyjadrí a z okolností prípadu je zrejmé, že k jeho uspokojeniu došlo, správny súd konanie uznesením v zmysle odseku 4 zastaví [§ 99 písm. h)].

V odseku 5 je stanovenie procesnej úpravy pre vydanie uspokojujúceho rozhodnutia, opatrenia, resp. iného úkonu. Analogicky sa tu použije pôvodný administratívny procesný predpis, podľa ktorého bolo vydané žalobou namietané rozhodnutie, opatrenie atď. Osobitný režim sa stanovuje pre právoplatnosť nového uspokojujúceho rozhodnutia, opatrenia a iného zásahu, ktorá nastáva až právoplatnosťou uznesenia správneho súdu o zastavení konania.

Znenie odseku 6 ustanovuje, že až v dôsledku zastavenia konania správnym súdom nadobúda nové (uspokojujúce) rozhodnutie právoplatnosť, resp. nové opatrenie prípadne iný úkon právoplatnosti podobné (obdobné) právne účinky.

K § 102

V tomto ustanovení predkladateľ v zásade preberá doterajšie ustanovenie § 250d ods. 1 OSP.

Orgán verejnej správy je zo zákona povinný v správnom súdom určenej lehote predložiť mu kompletný administratívny spis, ktorý tvoria všetky dokumenty týkajúce sa tej istej veci, ako aj iné doklady listiny, či ďalšie písomnosti potrebné pre rozhodnutie.

Pre prípad, že tak orgán verejnej správy neurobí, správny súd mu môže za nesplnenie zákonnej povinnosti uložiť pokutu podľa § 80 ods. 1, písm. a).

Ustanovenie odseku 2 rozširuje súčinnosťnú povinnosť primerane i na iné orgány verejnej moci, právnické osoby a fyzické osoby.

K § 103

Navrhovaná úprava je prejavom princípu arbitrárneho poriadku a nástrojom na zrýchlenie a zefektívnenie konania v správnom súdnictve.

Navrhovaný odsek 2 je vyjadrením sudcovskej koncentrácie v konaní pred správnym súdom.

K § 104

Navrhovaná právna úprava reflektuje povinnosť podľa čl. 101 a 102 Zmluvy o fungovaní Európskej únie.

K § 105

Navrhované ustanovenie vychádza z doterajších ustanovení § 250e a § 250g OSP.

Lehotu na vyjadrenie a predloženie administratívnych spisov [ods. 2 písm. a) a c)] určí správny súd tak, aby bola primeraná predmetu konania, spravidla pôjde o lehotu do 30 dní, ktorú možno na odôvodnenú žiadosť aj predĺžiť. Vo veciach, v ktorých je správny súd povinný rozhodnúť v lehotách počítaných na dni, určí orgánu verejnej správy lehotu primeranú povinnosti rozhodnúť.

Ďalej je upravená skutočnosť, že najneskôr vo vyjadrení môžu žalovaný a ďalší účastníci požiadať o nariadenie pojednávania [ods. 2 písm. a)] . Ide o reakciu na znenie § 107 ods. 1 písm. a).

K § 106

Navrhovaná koncepcia doručovania žaloby a vyjadrení účastníkov konania je uplatnením princípu kontradiktórnosti konania v správnom súdnom konaní (i keď zúženého vzhlľadom na charakter a predmet tohto konania).

Po doručení žaloby správny súd, odstránení jej prípadných väd a preskúmaní procesných podmienok doručí správny súd žalobu na vyjadrenie žalovanému, prípadne ďalším účastníkom [§ 105 ods. 1 písm. a)]. Vyjadrenie žalovaného a ďalších účastníkov k žalobe je fakultatívne podriadené režimu repliky (odsek 1), na ktorý nadväzuje režim tzv. dupliky podľa odseku 2.

Replika a duplika je procesný režim, ktorého zmyslom a účelom je „substancovať“ skutkové tvrdenia a právne argumenty účastníkov tak, aby bol naplnený princíp rovnosti zbraní a aby správny súd mohol vo veci riadne konať bez prietáhov.

Po vyčerpaní repliky a dupliky správny súd na ďalšie vyjadrenia nemusí prihliadať, o čom účastníkov poučí.

Navrhované ustanovenie reflektuje tiež judikatúru Európskeho súdu pre ľudské práva (napr. Hudáková proti Slovenskej republike).

K § 107

Požiadavka nepojednávať každú vec bola uplatnená krajskými súdmi, keď aj výzvy podľa súčasného § 250f ods. 2 OSP sa mihali v praxi účinkom a zvyšovali zbytočne náklady na súdne konanie. Požiadavka je zrejme opodstatnená, keďže konanie v správnom súdnom konaní ani na krajských súdoch zásadne nie je konaním nachádzacím (okrem nečinnosti a zásahu – ale v týchto konaniach bude správny súd rozhodovať uznesením), ale preskúmacím a svojím charakterom sa viac približuje konaniu pred civilným odvolacím súdom.

V správnom súdnom konaní ide predovšetkým o zákonnosť, správny súd nie je súdom skutkovým a zásadne dokazovanie nevykonáva. Správny súd spravidla môže rozhodnúť na základe obsahu

spisov, pričom administratívny spis sa nepovažuje za dôkazný prostriedok. Pokiaľ správny súd nevykonáva dokazovanie, účastníci na pojednávaní vlastne iba prednesú svoje písomné podania (žalobu, vyjadrenie), oboznámi sa s administratívnym spisom a rozhodne. Je teda viac v záujme uplatnenia princípu procesnej ekonomicke nariaďovať pojednávanie iba v určitých prípadoch.

Taktiež v zmysle súčasnej judikatúry Európskeho súdu pre ľudské práva i Súdneho dvora Európskej únie princíp ústnosti neznamená iba a výlučne nariadenie ústneho pojednávania, ale postačujú i písomné vyjadrenia.

Navrhovaná úprava tak plne rešpektuje judikatúru Európskeho súdu pre ľudské práva, zmysle ktorej sa ústne konanie nevyžaduje okrem iného vtedy, keď má súd rozhodnúť o právnych otázkach, ktoré nie sú osobitne zložité (napr. rozhodnutia Varela Assalino proti Portugalsku, Schuler-Zraggen proti Švajčiarsku, Baková proti Slovenskej republike).

Navrhované ustanovenie § 107 ods. 1 dáva správne mu súdu dostatočné možnosti, aby zvažil, kedy je nariadenie ústneho pojednávania potrebné, resp. nevyhnutné [písm. b),c) a d)], vrátane zohľadnenia verejného záujmu.

Ak správny súd nariadi pojednávanie, musí zabezpečiť jeho dôstojný a nerušený priebeh (§ 170 CSP)

K § 108

K odseku 1

Navrhované ustanovenie predstavuje konkretizáciu všeobecného princípu ustanoveného v § 49 až § 51 a § 73, t.j. že zástupcovia s generálnym splnomocnením sa doručujú spravidla všetky písomnosti súvisiace s konaním.

K odseku 2

Predkladateľ ponecháva doteraz platný procesný režim lehoty na prípravu pojednávania, ktorú s ohľadom na povahu konania v správnom súdnom konaní ako aj v súlade s českou úpravou predlžuje na desať dní s možnosťou jej skrátenia pri zohľadnení lehôt na rozhodnutie.

K odseku 3

Pokiaľ ide o osoby zúčastnené na konaní a zainteresovanú verejnosť vzhľadom na ich charakter postačuje upovedomenie.

K § 109 a § 110

Navrhovaná právna úprava vychádza z princípu verejnej kontroly súdnej moci, ktorého prejavom je i zásadná verejnosť súdnych pojednávaní. Len výnimočne môže byť verejnosť vylúčená z dôvodov uvedených v tomto ustanovení.

Aj pri verejnom pojednávaní má správny súd k dispozícii inštitúty na zabezpečenie dôstojného priebehu pojednávania (§ 109 ods. 2, prípadne § 170 CSP).

Do ustanovenia odseku 3 bolo prevzaté ustanovenie zo zákona o sudcoch, v zmysle ktorého je účastníkom a verejnosti umožnené v súlade s doterajšou právnou úpravou vyhotovovať zvukové prenosy, obrazové záznamy a obrazové prenosy z priebehu pojednávania iba na základe súhlasu správneho súdu.

Vyhotovovať zvukové prenosy, obrazové záznamy a obrazové prenosy z pojednávania podľa odseku 3 je možné za podmienok ustanovených zákonom č. 215/2004 Z. z. a všeobecne záväznými právnymi predpismi vydanými na jeho vykonanie. Utajované skutočnosti je možné ukladať na technickom prostriedku iba vtedy, ak technický prostriedok je certifikovaný a schválený vedúcim do prevádzky.

Ustanovenie § 110 odseku 2 precizuje podmienky účasti iných osôb na pojednávaní pri ochrane utajovaných skutočností; bolo inšpirované českou právnou úpravou.

K § 111

K odseku 1

Ide o kľúčové ustanovenie na konkrétnu verbalizáciu princípu arbitrárneho poriadku. Predkladateľ nestanovuje žiadne obligatórne fázy, ak však zákon stanovuje určitý postup, nie je to v rozpore s princípom arbitrárneho poriadku, ide o štandardizáciu procesných úkonov, ale dôraz je stále kladený na sudcu, ktorý jediný je dotovaný právomocou dohliadať na splnenie účelu konania.

K odseku 2

Z dôvodu, že súdy v správnom súdnictve spravidla konajú a rozhodujú v senáte, predkladateľ považuje za praktické prevziať doterajšie ustanovenie § 117 ods. 2 OSP.

K § 112

K odseku 1

Pojednávanie v správnom súdnictve má iný obsah i priebeh ako na súde prvej inštancie v civilnom konaní, preto predkladateľ považoval za potrebné upraviť ho osobitne.

V odseku 3 sú zakotvené povinné záverečné reči.

Inak možno primerane použiť ustanovenie § 176 až § 178 CSP. Uznesenie o vyhlásení dokazovania za skončené vydáva správny súd však iba vtedy, ak sám vykonal dokazovanie.

K § 113

Navrhované ustanovenie v odseku 1 špecifikuje zisťovanie totožnosti príslušníka Slovenskej informačnej služby pre prípad, že koná za Slovenskú informačnú službu, ak je táto účastníkom konania pred správny súdom.

Odsek 2 odkazuje na postup podľa ustanovenia § 82 ods. 4 SSP, ak sú prejednávané utajované skutočnosti.

K § 114

V tomto ustanovení sa preberá ustanovenie § 250g ods. 2 OSP, ktoré sa v súdnej praxi osvedčilo.

K § 115

V tomto ustanovení sú špecifikované možnosti odročenia pojednávania, pritom pri odročení za účelom neverejnej porady a vyhotovenia výroku rozhodnutia správneho súdu vždy pôjde o odročenia na kratší čas.

Vetu druhú tohto ustanovenia - odročenie na návrh účastníkov - treba vykladať reštriktívne.

K § 116

Predkladateľ preberá doterajšie ustanovenie § 250ia OSP, ktoré sa v rozhodovacej praxi správnych súdov osvedčilo. Táto lehota sa uplatní najmä v zložitých veciach pri posúdení komplikovaných právnych otázok. Lehota jedného mesiaca je optimálna v záujme zachovania prijateľnej dĺžky konania a zároveň umožní v správnom súdnictve náležite zvážiť rozhodnutie vo veci a pripraviť jeho odôvodnenie.

K § 117

Predkladateľ navrhovanou úpravou vytvoril normatívny rámec pre budúce technické riešenia predpokladajúce zaznamenávanie priebehu celého pojednávania technickými prostriedkami; dovedy je možnosť zaznamenávať priebeh pojednávania i vo forme klasickej zápisnice (§ 118).

V odseku 2 predkladateľ zároveň zjednotil vydávanie záznamu počas a po procesnom úkone.

V ustanovení odseku 3 predkladateľ akcentuje líniu modernizácie súdnych pojednávanií, preto výslovne zakotvuje možnosť uskutočniť pojednávanie prostredníctvom videokonferencií alebo iných moderných technológií, ako je napríklad skype. Tieto prostriedky sú bežne používané v zahraničných právnych úpravách, napríklad v škandinávskom subsysteme kontinentálneho práva.

Ustanovenie odseku 4 súvisí s vytvorením podmienok na ochranu utajovaných skutočností v oblasti bezpečnosti technických prostriedkov a administratívnej bezpečnosti pri ich vytváraní na technických prostriedkoch, uchovávaní a ďalšej manipulácii s nimi podľa zákona č. 215/2004 Z. z. a všeobecne záväzných právnych predpisov vydaných na jeho vykonanie. Utajované skutočnosti je možné ukladať na technickom prostriedku iba vtedy, ak sú splnené zákonom

ustanovené podmienky, predovšetkým technický prostriedok musí byť certifikovaný a schválený vedúcim do prevádzky. Hmotný nosič dát, ktorý obsahuje utajované skutočnosti, musí byť chránený pred neoprávnenou manipuláciou a nie je možné ho poskytnúť nepovolaným osobám. Uvedené obmedzenia a povinnosti platia aj pre účastníkov alebo ich zástupcov, ak im správny súd umožní zaznamenávať priebeh pojednávania, ktorého predmetom budú aj utajované skutočnosti.(pozri aj odôvodnenie k § 81 až § 83).

K § 118

Predkladateľ preferuje zaznamenávanie procesných úkonov správneho súdu technickými prostriedkami a zariadeniami na to určenými a len subsidiárne ponecháva možnosť klasickej zápisnice.

Aj v tomto ustanovení sa zjednocuje vydávanie zápisníc počas a po procesnom úkone.

Zápisnicu o úkonoch podľa odseku 1 je možné vyhotoviť len na certifikovanom technickom prostriedku, schválenom vedúcim do prevádzky. Po vyhotovení zápisnice obsahujúcej utajované skutočnosti v písomnej forme je potrebné označiť túto príslušným stupňom utajenia a ďalšími náležitostiami utajovanej písomnosti podľa vyhlášky Národného bezpečnostného úradu č. 453/2007 Z. z. o administratívnej bezpečnosti v znení vyhlášky Národného bezpečnostného úradu č. 232/2013 Z. z. V záujme vytvorenia podmienok na ochranu utajovaných skutočností v oblasti personálnej bezpečnosti je distribúcia zápisnice obmedzená, kópiu takejto zápisnice je možné vydať len účastníkovi, ktorý je oprávnenou osobou na oboznamovanie sa s utajovanými skutočnosťami a je spôsobilý zabezpečiť jej ochranu zákonným spôsobom (vytvoriť podmienky v oblasti administratívnej bezpečnosti, fyzickej bezpečnosti a objektovej bezpečnosti).

Správny súd môže vydať kópiu záznamu alebo zápisnice, na ktorých sú zaznamenané utajované skutočnosti, na požiadanie výlučne oprávneným osobám za podmienok, že sú spôsobilé zabezpečiť ich ochranu pred neoprávnenou manipuláciou zákonným spôsobom (predovšetkým majú vytvorené podmienky v oblasti administratívnej bezpečnosti a fyzickej bezpečnosti a objektovej bezpečnosti).

K § 119

Dokazovanie má v správnom súdnictve iný charakter ako dokazovanie v konaní civilnom, trestnom či správnom (podľa správneho poriadku). Správny súd aj podľa navrhovanej právnej úpravy bude dokazovanie vykávať len výnimočne.

Správny súd v správnom súdnictve zásadne nevykonáva dokazovanie na zistenie skutkového stavu veci; môže však vykonať dôkazy nevyhnutné na preskúmanie napadnutého rozhodnutia. Zmyslom konania v správnom súdnictve totiž nie je vykonávať rozsiahle dokazovanie a vyvodzovať z neho skutkové závery a na ich základe posudzovať preskúmaný správny akt a zisťovať, či rozhodnutie alebo opatrenie orgánu verejnej správy zodpovedá ním zistenému skutkovému stavu. Správny súd najmä v konaní o správnej žalobe predovšetkým vykonáva kontrolu rozhodovacej činnosti orgánov verejnej správy; skúma, či orgán verejnej správy zistil skutkový stav veci dostatočne, či na základe takto zisteného skutkového stavu rozhodol správne a v súlade so zákonom.

Druhú časť prvej vety bolo potrebné doplniť z dôvodu, že pri niektorých typoch konaní predkladateľ zakotvil výnimku.

Správny súd ani podľa novej právnej úpravy nebude súdom skutkovým, bude môcť na návrh účastníkov vykonávať len dokazovanie za účelom preskúmania zákonnosti napadnutého rozhodnutia.

V osobitných konaniach podľa štvrtej časti tohto zákona, ak správny súd rozhoduje vo veci, vykoná dôkazy potrebné na takéto rozhodnutie.

K § 120

Navrhované ustanovenie zakotvuje možnosť správneho súdu vykonať dokazovanie vo veciach, v ktorých nie je viazaný skutkovým stavom zisteným orgánom verejnej správy.

Vo vzťahu k dokazovaniu by mali byť určujúce tieto body :

1. správny súd v zásade vychádza zo skutkových zistení orgánu verejnej správy,
2. správny súd musí mať možnosť sám a v plnom rozsahu vykonať dokazovanie,
3. dokazovanie vykonávané správnym súdom treba chápať ako jeho právo a nie povinnosť,
4. ak správny súd bude chcieť zmeniť rozhodnutie orgánu verejnej správy (plná jurisdikcia) bude musieť byť táto zmena podložená aspoň sčasti vykonaným dokazovaním.

K § 121

K odseku 1

Tu je zakotvená dôkazná povinnosť účastníkov, týka sa tak žalobcu ako aj žalovaného, prípadne i ďalších účastníkov, dôkazy sú povinní navrhnúť žalobca v žalobe a ostatní účastníci vo vyjadrení k nej. Správny súd rozhodne o tom, ktoré z navrhnutých dôkazov na pojednávaní vykoná a môže vykonať aj iné dôkazy, ako sú navrhované, ak je to pre posúdenie zákonnosti rozhodnutia orgánu verejnej správy alebo postupu nevyhnutné.

K odseku 2

Správny súd môže vykonať dôkazy aj ex offio, ak je to potrebné pre rozhodnutie vo veci.

K § 122

Právna úprava zotrváva na koncepcii tzv. notorií, teda skutočností, ktoré dokazovať netreba.

K § 123

Navrhovaná právna úprava dôsledne rozlišuje pojmy dôkaz a dôkazný prostriedok. V tomto ustanovení sa premieta princíp legality podľa článku 16 CSP.

Pokiaľ ide o jednotlivé dôkazné prostriedky, tieto nebudú v SSP samostatne riešené, správny súd tu použije ustanovenia druhého dielu štvrtej hlavy druhej časti CSP (§ 191 a nasl.).

K § 124

V navrhovanom ustanovení sa dôsledne premieta princíp priamosti a bezprostrednosti podľa článku 13 CSP, čo normatívne pokrýva odsek 1.

Výnimka z princípu podľa odseku 1 sa má vykladať reštriktívne, s použitím výkladového pravidla obsiahnutého v prvej vete odseku 2. Aj pre vykonávanie dôkazov mimo pojednávania platí princíp priamosti a bezprostrednosti.

K § 125

Navrhované ustanovenie zakotvuje právo vyjadriť sa k vykonaným dôkazom.

K § 126

Navrhovaná právna úprava rešpektuje doterajšiu líniu zákonom uloženej povinnosti mlčanlivosti, zásadným spôsobom ju nemení. Každá osoba je povinná zachovávať pred nepovolanou osobou a pred cudzou mocou mlčanlivosť o informáciách a veciach obsahujúcich utajované skutočnosti (§ 38 písm. a/ a § 39 zákona č. 215/2004 Z. z.). Výsluch takejto osoby je limitovaný v tom zmysle, že ak má pri ňom vypovedať o utajovaných skutočnostiach, môže ho správny súd vykonať až po tom, čo bol vypočúvaný oslobodený od povinnosti mlčanlivosti príslušným orgánom v súlade s § 40 zákona č. 215/2004 Z. z. a tento orgán doručil správne mu súdu o oslobodení vypočúvaného od povinnosti mlčanlivosti o utajovaných skutočnostiach písomnosť s určením účelu, rozsahu a lehoty platnosti oslobodenia. Túto písomnosť založí správny súd do súdneho spisu.

K § 127 a § 128

Navrhuje sa ponechať koncept edičnej a informačnej povinnosti, z doterajšieho znenia § 128 OSP bolo vypustené slovné spojenie „za náhradu vecných nákladov“. Za istých okolností môžu inštitúty edičnej a informačnej povinnosti slúžiť aj na kompenzáciu informačného deficitu (dôkaznej núdze) účastníkov v prípadoch, kde je takýto postup odôvodnený.

Pri edičnej a informačnej povinnosti sú osoby povinné predložiť správne mu súdu vec potrebnú na rozhodnutie alebo sú povinné oznámiť na požiadanie správne mu súdu písomne skutočnosti, ktoré majú význam pre konanie a rozhodnutie správne ho súdu; v prípadoch, kedy pôjde o utajované skutočnosti, uplatní správny súd postup uvedený v odôvodnení k predchádzajúcemu ustanoveniu § 126.

K § 129

Navrhovaná právna úprava dôsledne vychádza z princípu voľného hodnotenia dôkazov (čl. 15 CSP) a pokračuje tak v doterajšej historickej tradícii slovenského civilného procesu (§ 132 OSP).

Zásadné procesné nówum spočíva v normatívnej vete odseku 2 tohto ustanovenia, v ktorej predkladateľ nachádza materiálne ohnisko princípu voľného hodnotenia dôkazov. Každý vykonaný dôkaz môže byť účastníkmi spochybnený tým, že sa pripúšťa dôkaz opaku dokazovanej skutočnosti, inak povedané, žiaden dôkaz nedisponuje predpísanou legálnou silou, ktorá by nepripúšťaťala dôkaz svojho opaku.

K § 130

Doterajšia koncepcia ustanovenia § 133 OSP sa navrhovaným ustanovením preberá, pretože nevykazuje žiadne aplikačné ani doktrínálne problémy.

K § 131

Navrhovaná právna úprava vychádza z konštantne verifikovanej právnej úpravy viazanosti správneho súdu ako orgánu ochrany práva rozhodnutiami iných právno –ochranných orgánov.

Predkladateľ dôsledne uvážil potenciálnu viazanosť i rozsudkami Súdneho dvora Európskej únie a dospel k názoru, že viazanosť rozsudkami Súdneho dvora Európskej únie by asi nemala byť zakotvená. V práve Európskej únie platí, že rozsudky Súdneho dvora Európskej únie sú záväzné v zásade *inter partes*. Všeobecná záväznosť rozsudkov platí neformálne len pokiaľ ide o rozhodnutia v prejudiciálnych konaniach a formálne, ak Súdny dvor Európskej únie rozhodne o neplatnosti právneho aktu. Tiež je správny súd rozhodnutím Súdneho dvora Európskej únie viazaný, ak sa na Súdny dvor Európskej únie sám obrátil s prejudiciálnou otázkou. Nie je vhodné zavádzať viazanosť rozsudkom, ktorý bol vydaný v konkrétnom spore na všetky iné prípady, nakoľko sa skutkový stav môže a pravdepodobne aj bude líšiť od toho, v ktorom bolo vydané rozhodnutie a dochádzalo by tak k nesprávnej aplikácii práva. Ak však sú skutkové okolnosti zhodné, povinnosť slovenského súdu prihliadať na rozhodnutie Súdneho dvora Európskej únie vyplýva z práva Európskej únie.

K § 132

Navrhovaná právna úprava zavádza pojem prejudiciality, čo by vzťahu dvoch rozhodnutí orgánu verejnej moci, s účinkami ich vzájomnej kauzálnej podmienenosti.

Zásadne sa preberá § 135 OSP.

V odseku 1 ide o situáciu, kedy o veci správny súd nemôže rozhodnúť a znamená, že si takúto otázku posúdi iba na účely tohto konania. Ide o prípady, kedy orgán verejnej moci nerozhodol. Ak orgán verejnej moci rozhodne až po rozhodnutí správneho súdu, môže to byť dôvodom žaloby na obnovu konania.

Odsek 2 vyjadruje logickú konzistentnosť rozhodnutí orgánov verejnej moci. Precizuje sa súčasná formulácia.

K § 133

K odseku 1

Zásadným meritórnym rozhodnutím vo veci samej je v správnom súdnictve rozsudok. Správny súd rozhoduje rozsudkom i o zrušení rozhodnutia orgánu verejnej správy a vrátení mu vecí na ďalšie konanie. Uznesením rozhoduje správny súd vo veci samej iba v taxatívne vymedzených prípadoch, najmä v osobitných konaniach, s výnimkou konania o žalobe generálneho prokurátora na rozpustenie politickej strany alebo politického hnutia a v konaní vo veciach združovania občanov podľa § 384.

K odseku 2

Konanie v správnom súdnictve bude zásadne jednostupňové. Je to nóvum oproti doterajšej právnej úprave, ktoré predkladateľ zvolil z dôvodu dôslednejšieho uplatnenia princípu procesnej ekonómie. S riadnym opravným prostriedkom proti rozhodnutiu krajského súdu, ako súdu prvej inštancie vo veci samej, ktorým bolo doteraz odvolanie, predkladateľ už nepočíta. Odvolanie sa v súdnej praxi správnych súdov ukázalo pre správne súdnictvo ako nevhodné, nakoľko správny súd nie je súdom skutkovým, ale účelom a cieľom konania v správnom súdnictve je preskúmanie zákonnosti rozhodnutí a opatrení orgánov verejnej správy, teda posudzovanie otázok právnych.

Ako opravné prostriedky v správnom súdnictve predkladateľ preto zvolil kasačnú sťažnosť a žalobu na obnovu konania, ako mimoriadne opravné prostriedky proti právoplatnému rozhodnutiu krajského súdu, ktoré budú prípustné, ak SSP neustanovuje inak.

K § 134

K odseku 1

Viazanosť správneho súdu rozsahom a dôvodmi žaloby nebola doteraz v piatej časti OSP explicitne zakotvená, vyplývala však z ustanovení § 249 ods. 2 OSP a § 250h ods. 1 OSP.

Z dôvodu zabránenia výkladovým problémom sa preto navrhuje výslovne normatívne upraviť viazanosť správneho súdu rozsahom a žalobnými bodmi, aby nebolo pochyb, že správny súd nemôže za žalobcu určovať rozsah ich súdneho prieskumu ani vyhľadávať konkrétne dôvody nezákonnosti rozhodnutia či opatrenia orgánu verejnej správy. Ide o normatívne vyjadrenie zásady *iudex ne eat ultra petita partium* (sudca nech nejde nad návrhy strán), ktorú musí správny súd zásadne aplikovať vo všetkých veciach, v ktorých preskúmava na základe podanej žaloby zákonnosť žalobou napadnutého rozhodnutia s výnimkou vecí uvedených v odseku 2.

K odseku 2

V odseku 2 sú taxatívne vymedzené výnimky z odseku 1; na toto ustanovenie nadväzuje najmä vymedzenie plnej jurisdikcie v jednotlivých druhoch konaní, napr. pri administratívnom trestaní.

K § 135

V tomto ustanovení predkladateľ považoval za potrebné upraviť osobitne, aký stav konania je rozhodujúci pre rozhodnutie správneho súdu v jednotlivých konaniach.

Podľa odseku 2 je pre správny súd rozhodujúci stav v čase vyhlásenia alebo vydania jeho rozhodnutia ak rozhoduje o peňažnej moderácii (§ 192), ak rozhoduje o správnej žalobe vo veciach správneho trestania, azylu, zaistenia a administratívneho vyhostenia, o žalobách proti nečinnosti a proti inému zásahu, o žalobách vo veciach politických práv a o kompetenčných žalobách.

K § 136

Navrhovaná právna úprava v podstatných rysoch nadväzuje na doterajšie ustanovenie § 155 OSP a týka sa aj správneho súdnictva.

Keďže podľa ustanovení o trovách konania bude správny súd v súvislosti s rozhodnutím vo veci samej rozhodovať „len“ o nároku účastníka na náhradu trov konania, samostatné rozhodovanie o nároku na náhradu trov už nebude prichádzať do úvahy.

K § 137

Navrhuje sa ponechať právna úprava vyhlasovania rozsudku v zmysle § 156 OSP. Ustanovenie odseku 3 je inšpirované českou právnou úpravou zakotvenou v § 49 ods. 10 a 11 Správneho rádu soudního. Veta druhá odseku 3 znamená, že ak by sa malo rozhodnutie po pojednávaní vyhlasať „do prázdnej pojednávacej miestnosti“, nakoľko sú prítomné iba súdne osoby, t.j. sudcovia a zapisovateľ, správny súd vyhlási rozsudok vyvesením jeho skráteného písomného vyhotovenia bez odôvodnenia na úradnej tabuli súdu po dobu štrnástich dní. Podľa predkladateľa je tým ústavný princíp verejného vyhlásenia rozsudku naplnený lepšie.

V odseku 4 sa doplnila webová stránka súdu v súlade s celkovou koncepciou modernizácie a elektronizácie civilného procesu.

K § 138

Toto ustanovenie vyjadruje viazanosť správneho súdu vyhláseným rozsudkom.

K § 139

V odseku 1 sú uvedené všeobecné formálne náležitosti rozsudku, vrátane poučenia o prípustnosti kasačnej sťažnosti, o lehote na jej podanie a jej náležitostiach, ako aj o povinnom zastúpení advokátom. Ak tento zákon v ustanovení § 449 ods. 2 pripúšťa výnimku z povinného právneho zastúpenia v kasačnom konaní, krajský súd na to v poučení poukáže.

K odseku 2

Osobitosť konania v správnom súdnictve vyžaduje aj osobitnú úpravu odôvodnenia rozhodnutia správneho súdu, pričom, ak za nedodržanie právneho názoru správneho súdu, môže byť uložená

pokuta [§ 80 ods. 1 písm. c)], je správny súd povinný okrem uvedenia svojho jasného právneho názoru aj inštruovať orgán verejnej správy, ako má ďalej v konaní postupovať.

Pri výklade a aplikácii neurčitých právnych pojmov (napr. „hrubá nedbanlivosť“, „výnimočné okolnosti“, „zrejme bezúspešné uplatňovanie práva“, „verejný poriadok“, „hrubá neslušnosť“, „dôvody hodné osobitného zreteľa“, „celkom zjavná neprimeranosť útoku“, „hanobenie“) musí argumentácia správneho súdu obsahovať dostatočný počet „myšlienkových krokov“ (úvah), ktoré zrozumiteľne a transparentne „premostujú“ tieto neurčité pojmy s konkrétnymi skutkovými situáciami.

Argumenty uvádzané správnym súdom v súdnom rozhodnutí si nesmú navzájom odporovať.

K odseku 3

Správny súd je povinný dôkladne zdôvodniť odklon od svojho predošlého rozhodnutia v obdobnej veci od ustálenej či publikovanej judikatúry, rozhodnutí vyšších súdov alebo od názorov právnej vedy, najmä ak nimi argumentujú účastníci.

K odseku 4

V senátnych rozsudkoch sa osobitne zdôrazňuje možnosť tzv. separátneho vóta vo forme možnosti jeho uvedenia v písomnom vyhotovení rozsudku.

K odseku 5

Jednotlivé odseky predkladateľ navrhuje číslovať tak, ako je tomu v rozhodnutiach Súdneho dvora Európskej únie. Je to prehľadnejšie a jednoduchšie pre citácie a odkazy.

K § 140

V tomto ustanovení ide o obdobu terajšieho ustanovenia § 250ja ods. 7 OSP. Zmyslom tohto ustanovenia je, aby pri opakujúcich sa totožných žalobách toho istého žalobcu ani krajský súd nemusel opakovať stále tie isté dôvody rozhodnutia. Takéto odôvodnenie je uplatnením princípu hospodárnosti a efektivity konania v správnom súdnictve.

K § 141

Okrem náležitostí odôvodnenia rozsudku správneho súdu sa osobitne stanovuje aj spôsob podpisovania prvopisu tohto rozsudku. Podpisom všetkých členov senátu správneho súdu, ktorý vo veci rozhodoval, sa posilňuje funkcia senátneho rozhodovania, predovšetkým vo výchovnom smere, s tým, aby nevznikal dojem, že ide o rozhodnutie len jediného sudcu. Podpisovanie rozsudkov všetkými členmi senátu sa uplatňuje aj v procesných predpisoch iných krajín, napr. v Nemecku.

K § 142

Do navrhovanej úpravy sa preberá doterajšia právna úprava § 158 OSP.

K § 143

Zásadným spôsobom sa oprava zrejmych chýb a nesprávností v rozsudku nemení a inštitút opravného uznesenia ostáva zachovaný. Nesprávnosť odôvodnenia sa bude opravovať prostredníctvom inštitútu „iných zrejmych nesprávností“ opravným uznesením.

K § 144

Predkladateľ navrhuje ponechať právny režim doterajšieho § 166 OSP.

K § 145

Odsek 1 upravuje tzv. formálnu stránku právoplatnosti súdnych rozhodnutí, ktorou sa rozumie časový okamih skončenia základného konania. Legálnu definíciu pojmu právoplatnosť bude upravovať CSP (§ 220).

V odseku 2 boli na základe pripomienok ako výnimka zohľadnené možné situácie, kedy krajský súd vyhovie žalobe, pričom toto rozhodnutie bude následne na základe kasačnej sťažnosti najvyšším súdom zrušené, pričom v medziobdobí od právoplatnosti rozhodnutia krajského súdu do rozhodnutia najvyššieho súdu vo veci samej alebo o priznaní odkladného účinku kasačnej sťažnosti (§ 446), by žalovaný orgán verejnej správy musel postupovať tak, že následné obnovenie stavu pred týmto postupom by bolo buď nemožné alebo len ťažko dosiahnuteľné (napr. pri zákaze pokračovania v daňovej kontrole alebo vyplatení nadmerného odpočtu DPH, pri výkone dohľadu nad verejným obstarávaním). Výnimky sa budú týkať aj konania o správnej žalobe vo veciach správneho trestania a administratívneho vyhostenia.

V odseku 3 je zakotvená výnimka pre konanie o správnej žalobe vo veciach zaistenia vzhľadom na stanovenie osobitných lehôt.

Odsek 4 upravuje koncepčne odlišným spôsobom od sporového konania materiálnu stránku právoplatnosti súdnych rozhodnutí správnych súdov spočívajúcu v záväznosti súdneho rozhodnutia na definovaný okruh subjektov. Vyjadruje záväznosť výroku rozsudku správneho súdu pre účastníkov, osoby zúčastnené na konaní a pre orgány verejnej moci.

V odseku 5 je zakotvený inštitút prekážky právoplatne rozhodnutej veci.

K § 146

Navrhované ustanovenie upravuje vykonateľnosť rozsudku správneho súdu.

Legálnu definíciu pojmu vykonateľnosť obsahuje ustanovenie § 222 ods. 1 CSP.

K § 147

V odseku 1 v písmene a) je zakotvené rozhodovanie uznesením v prípadoch, ak správny súd nerozhoduje vo veci samej a v písmeno b) priamo poukazuje na osobitnú právnu úpravu, kedy správny súd rozhoduje uznesením.

V odseku 2 je zakotvená analógia k ustanoveniam o rozsudku s tým, že podpisovanie uznesení všetkými členmi senátu bude prichádzať do úvahy, iba ak správny súd rozhoduje uznesením vo veci samej.

K § 148 a § 149

Predkladateľ v zásade preberá koncepčnú líniu doterajšej úpravy § 168 a 169 OSP, pričom u uznesení, ktorými správny súd nerozhodol vo veci samej preferuje stručnú formu odôvodnenia uznesenia, a to vo všetkých prípadoch (§ 149 ods. 2).

K § 150

Navrhované pravidlá viazanosti správneho súdu uznesením vychádzajú z doterajšej aplikačnej praxe, ktorá nevykazuje žiadne zásadné nedostatky.

K § 151

V právnej úprave odseku 1 ide o uznesenia, voči ktorým je prípustná sťažnosť a márne uplynula lehota na jej podanie.

Odsek 2 normatívne pokrýva situácie, kedy prostriedok procesnej obrany proti uzneseniu prípustný nie je; ak sa uznesenia nedoručujú, vlastnosť právoplatnosti neprichádza do úvahy (ide spravidla o uznesenia o vedení konania).

V odseku 3 sa upravuje vykonateľnosť uznesenia. Vlastnosť vykonateľnosti je imanentná len takým uzneseniam, ktoré ukladajú povinnosť niečo plniť – *dare, facere, omittere, pati* a iné.

Pri ostatných uzneseniach vlastnosť vykonateľnosti nemá žiaden význam, preto ani nie je normatívne upravená (odseky 1 a 2).

V odseku 4 sú stanovené výnimky z nadobudnutia právoplatnosti a vykonateľnosti pre konanie o žalobe proti inému zásahu orgánu verejnej správy proti žalovanému správcovi dane alebo Finančnému riaditeľstvu Slovenskej republiky ako aj orgánov vykonávajúcich inšpekciu podľa osobitných predpisov (napr. § 22a zákona č. 136/2001 Z. z. v znení neskorších predpisov, § 44 a nasl. zákona č. 563/2009 Z. z. v znení neskorších predpisov) z dôvodu zabránenia problémov s realizovaním týchto uznesení v praxi. Ustanovenie súvisí s ustanovením § 446 týkajúcim sa odkladného účinku kasačnej sťažnosti.

K § 152

Sťažnosť ako novo zavedený prostriedok procesnej obrany sa inšpiruje zákonom č. 142/1950 Zb. o konaní v občianskych právnych veciach (občiansky súdny poriadok), kde sťažnosť existovala

ako riadny opravný prostriedok. Podľa navrhovanej právnej úpravy sťažnosť bude prípustná len proti uzneseniam, ktoré sa doručujú v zmysle § 148 ods. 2, napr. proti uzneseniu o výške náhrady trov konania, ktoré vydá súdny úradník z poverenia sudcu alebo na základe zákonného zmocnenia. Sťažnosť teda nebude prípustná proti všetkým uzneseniam správneho súdu.

Cieľom a zmyslom sťažnosti je jednoznačne zrýchlenie súdneho konania. Z tohto dôvodu tento prostriedok procesnej obrany nemá devolutívny účinok a rozhodovať o ňom bude sudca správneho súdu. Suspenzívny účinok sťažnosti zostáva zachovaný.

K § 153

Ustanovenie rieši aktívnu procesnú legitimáciu, a to v prospech subjektu konania, v ktorého neprospech bolo uznesením o jeho určitej procesnej povinnosti rozhodnuté – spravidla pôjde o účastníka konania (§ 32) a osobu zúčastnenú na konaní, ak je bolo priznané postavenie takejto osoby správnym súdom (§ 41 ods. 2).

Prokurátor, resp. generálny prokurátor môže podať sťažnosť, ak sa konanie začalo na jeho návrh alebo ak do konania vstúpil (§ 48).

K § 154

Navrhuje sa normatívne zakotviť sťažnostnú lehotu 15 dní. Táto lehota je plne opodstatnená jednak historickou tradíciou jednak vertikálnou komparáciou s inými inštitútmi procesného práva obsiahnutými v CSP.

K § 155, § 156 a § 157

Navrhované osobitné náležitosti tohto prostriedku procesnej obrany sú obdobné ako pri opravných prostriedkoch s prihliadnutím na špecifickosť povahy sťažnosti, ktorá opravným prostriedkom nie je.

Pokiaľ ide o nové skutočnosti a dôkazy, sťažnosť je prípustná najmä proti procesným uzneseniam a uzneseniam o výške náhrady trov konania, takže ich vylúčenie povahou veci bude dané častejšie ako u odvolania. Nakoľko však pre sudcu správneho súdu pri rozhodovaní o sťažnosti bude rozhodujúci stav, ktorý tu je v čase jej vydania, musí správny súd prihliadnuť i na tzv. novoty, ku ktorým došlo po rozhodnutí súdnym úradníkom; okrem toho musí byť zabezpečená aj zvýšená kontrola rozhodnutí vydaných súdnym úradníkom zo strany sudcu správneho súdu.

K § 158

Navrhované ustanovenie zavádza suspenzívny účinok sťažnosti vo vzťahu k právoplatnosti napádaného uznesenia, vlastnosť vykonateľnosti *ipso facto* podaním sťažnosti suspendovaná nie je.

K § 159

V záujme dodržania princípu procesnej ekonómie sa sťažnosti nepriznáva devolutívny účinok a rozhodne o nej správny súd, ktorý napadnuté rozhodnutie vydal.

Ustanovenie odseku 2 reaguje na skutočnosť, že v konaní v správnom súdnictve rozhodujú sudcovia a senáty. Ak by sa totiž len uviedlo, že o sťažnosti rozhoduje sudca, nebolo by v senátnej veci zrejmé, ktorý sudca sa má na myslí.

K § 160

K odseku 1

Predseda senátu alebo sudca správneho súdu bude rozhodovať uznesením spravidla bez nariadenia pojednávania. Ak to však bude považovať za potrebné, môže nariadiť výsluch účastníkov, prípadne vykonať iné šetrenia.

K odseku 2:

Predseda senátu alebo sudca správneho súdu môže nariadiť vypočutie účastníkov alebo iné šetrenie, ak to považuje za potrebné vzhľadom na novo uvedené skutočnosti a dôkazy.

K § 161

Navrhované ustanovenie upravuje spôsoby rozhodnutia predsedu senátu alebo sudcu správneho súdu o sťažnosti.

K § 162

Z dôvodu proklamovaného princípu procesnej ekonómie rozhodnutie predsedu senátu alebo sudcu správneho súdu o sťažnosti bude rozhodnutím konečným bez možnosti podať proti nemu akýkoľvek ďalší opravný prostriedok.

K § 163

Pre navrhovanú novú právnu úpravu trov konania bude platiť subsidiárna pôsobnosť CSP s určitými modifikáciami špecifickými pre konanie v správnom súdnictve. Niektoré ustanovenia sú však priamo prevzaté z návrhu týkajúceho sa trov sporového súdneho konania z dôvodu komplexnejšej a prehľadnejšej úpravy.

Navrhovaná právna úprava trov konania vychádza z niekoľkých koncepcných zmien, ktorých cieľom je výrazné zjednodušenie a zefektívnenie doterajšej právnej úpravy a odstránenie inštitútov, ktoré sa v praxi neosvedčili a v konečnom dôsledku urobili právnu úpravu trov konania neprehľadnou, čím zvýšili aj potenciál nárastu prieťahov v konaní. Navrhované systémové riešenia vychádzajú z delenia inštitútu trov konania na platenie a náhradu trov konania, no v podstatnej miere sa tieto inštitúty systémovo zjednodušujú a prispôbujú charakteru novej právnej úpravy civilného konania, a to nielen konania sporového, ale tiež konania v správnom súdnictve.

K §164

Ustanovenie o platení trov konania vyjadruje zásadu, že výdavky súvisiace so súdnym konaním zásadne znáša ten, komu vznikli a až následne sa rozhoduje o tom, kto trovy konania skutočne znáša.

K § 165

Navrhovaná právna úprava ponecháva sa na zváženie správneho súdu, či uloží alebo neuloží povinnosť zaplatiť preddavok.

V zmysle tohto ustanovenia nemusí správny súd uložiť povinnosť zložiť preddavok predovšetkým s ohľadom na zdravotný stav a sociálne postavenie účastníka. Zohľadňuje sa tu princíp podľa čl. 6 ods. 3 CSP (§ 5 ods. 1).

K § 166

Navrhovaná úprava nešpecifikuje pomery na podrobnejšie kritéria (majetkové, sociálne, atď.), ale ponecháva na sudcovi správneho súdu, ako všeobecne nastavené kritérium vyhodnotí.

Ak správny súd prizná oslobodenie a dôjde k zmene pomerov, môže uznesenie o priznaní oslobodenia kedykoľvek zrušiť, nakoľko ide o uznesenie o vedení konania, ktorým nie je viazaný.

K § 167

Náhrada trov konania v správnom súdnictve bola podľa doterajšej právnej úpravy založená takmer výlučne na práve na náhradu trov konania iba úspešného žalobcu (§ 250k OSP) a osobitne upravená bola náhrada trov pre prípad späťvzatia žaloby, keď správny súd rozhodoval o náhrade trov žalovaného orgánu verejnej správy (§ 250h odsek 2 veta za bodkočiarkou OSP). Zúžený výklad ustanovení o náhrade trov konania s rozširovaním sa pôsobnosti správneho súdnictva spôsobil v praxi súdov mnohé interpretačné a aplikačné problémy. Nemožnosť priznania náhrady trov konania úspešnému žalovanému tiež mohla byť chápaná ako narušenie princípu rovnosti účastníkov konania.

K odseku 1

Predkladateľ čiastočne preberá doterajšiu právnu úpravu § 250k OSP, najmä odsek 1, a to, že právo na náhradu dôvodne vynaložených trov konania má iba úspešný žalobca. V tomto ustanovení sa teda premieta zásada úspechu v konaní, ako základné kritérium priznania náhrady trov konania.

Pri čiastočnom úspechu žalobcu sa náhrada trov pomerne rozdelí, prípadne správny súd vysloví, že žiadny z účastníkov nemá na náhradu trov právo (§ 249 ods. 2 CSP).

K odseku 2

V tomto odseku je v podstate prevzaté doterajšie ustanovenie § 250k ods. 1 druhá veta OSP a bude prichádzať do úvahy v prípade zrušenia rozhodnutia orgánu verejnej správy z dôvodu, že bolo vydané na základe neúčinného právneho predpisu alebo, že ho vydal orgán, ktorý na to nebol zo zákona oprávnený [§ 191 ods. 1, písm. a) alebo písm. b)]. V tomto prípade správny súd prizná úspešnému žalobcovi úplnú náhradu trov konania vynaložených v súvislosti s uplatňovaním práva.

Bude tomu tak v dôsledku skutočnosti, že správny súd v týchto prípadoch nie je viazaný rozsahom a dôvodmi žaloby [§ 134 ods. 2 písm. a) a b)] a žalobca tieto dôvody zrušenia rozhodnutia nemusel predvídať.

K odseku 3

V písmene a) je vyjadrené nepriznanie práva na náhradu trov z dôvodov hodných osobitného zreteľa (doterajší § 250k ods. 1 veta tretia OSP). Uplatnenie tejto konštrukcie prichádza do úvahy len výnimočne, osobitné kritérium dôvodov hodných osobitného zreteľa sa má vykladať prísne reštriktívne.

Dôvody hodné osobitného zreteľa na nepriznanie práva na náhradu trov úspešnému žalobcovi musia existovať najmä v okolnostiach prípadu, ktoré môžu mať inú kvalitu ako v sporovom konaní. Dôvody hodné osobitného zreteľa musí správny súd vždy náležite odôvodniť.

V odseku 3 písmeno b) bol pri rozhodovaní o náhrade trov konania zohľadnený osobitný zrušovací dôvod v konaní o správnej žalobe vo veciach azylu, zaistenia a administratívneho vyhostenia (§ 206 ods. 5), V takomto prípade správny súd nemusí žalobcovi priznať náhradu trov konania napriek tomu, že bol v konaní úspešný, nakoľko zrušenie rozhodnutia alebo opatrenia záviselo od objektívnej podstatnej zmeny okolností veci.

K § 168

Toto ustanovenie vyjadruje novú zásadu, v zmysle ktorej má právo na náhradu trov konania aj žalovaný, a to podľa pomeru svojho úspechu vo veci, avšak, len ak to možno spravodlivo požadovať. Pôjde najmä o prípady šikanózných žalôb. Aj pre žalovaného platí, že musí ísť o dôvodne vynaložené trovy. V týchto prípadoch bude musieť správny súd napr. starostlivo zvažovať či možno od žalobcu spravodlivo žiadať, aby nahradil trovy vzniknuté žalovanému orgánu štátnej správy tým, že udelil plnú moc advokátovi, keďže obhajovať na správnom súde nimi vydané rozhodnutia predstavuje samozrejmu súčasť povinností vyplývajúcich z bežnej správnej agendy, ku ktorej je orgán personálne aj finančne zo štátneho rozpočtu vybavený. V tejto súvislosti možno poukázať napr. na nález Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. II. ÚS 78/03 z 9. septembra 2004, ktorý vychádza z predpokladu, že kvalifikovaní štátni zamestnanci, ktorých postavenie, práva a povinnosti, rovnako ako aj zodpovednosť sú dostatočne podrobne upravené v zákone o štátnej službe, by nemali využívať právnu pomoc súkromnej sféry, ktorej by náhradu trov konania musel platiť v prípade neúspechu druhý účastník.

Pre pomer úspechu žalovaného, rovnako ako pri čiastočnom úspechu žalobcu, platí primerane ustanovenie § 245 ods. 2 CSP (§ 25 veta prvá).

K § 169

Trovy konania ďalšieho účastníka, osoby zúčastnenej na konaní a zainteresovanej verejnosti považoval predkladateľ za potrebné upraviť osobitne vzhľadom na osobitné postavenie týchto subjektov v konaní v správnom súdnictve.

Ďalší účastník, osoba zúčastnená na konaní a zainteresovaná verejnosť nemajú právo na náhradu trov konania, ale iba právo na náhradu tých trov, ktoré im vznikli v súvislosti s plnením povinnosti, ktorú im správny súd uložil. Zamedzí sa tým zbytočným vstupom do konania pred správnym súdom len z dôvodu možnosti náhrady trov konania.

Ak je zainteresovaná verejnosť v pozícii žalobcu, vzťahuje sa na ňu režim § 167.

Z dôvodov hodných osobitného zreteľa môže správny súd aj týmto subjektom priznať právo na náhradu trov; dôvody hodné osobitného zreteľa musí taktiež odôvodniť.

K § 170

V tomto ustanovení je zakotvená osobitná úprava pri odmietnutí žaloby a zastavení konania. Odstraňujú sa tým aj nezrovnalosti pri aplikácii doterajšieho ustanovenia § 250h ods. 2 veta za bodkočiarkou OSP a analogického používania ustanovenia § 146 najmä ods. 2 OSP.

Žiaden z účastníkov nemá právo na náhradu trov konania ani v konaní začatom na základe žaloby prokurátora, nakoľko prokurátor koná vo verejnom záujme a žalobu podáva po tom, čo orgán verejnej správy nevyhovел jeho protestu alebo upozorneniu.

Žiaden z účastníkov nemá právo na náhradu trov konania ani v konaní o kompetenčnej žalobe.

K § 171

Navrhovaná právna úprava v tomto ustanovení vychádza pri náhrade trov konania zo zásady procesného zavinenia, ktorá je osvedčenou a aplikačne bezproblémovou zásadou. Podľa zásady procesného zavinenia môže dôjsť i k tzv. separácii trov konania (ods. 2), kedy náhradu trov konania môže znášať i účastník, ktorý mal v konaní úspech (§ 167 a § 168), ak ostatným účastníkom vzniknú trovy procesným zavinením inak v konaní úspešného účastníka.

K § 172

Osobitná právna úprava vo vzťahu k trovám konania procesného dokazovania vychádza z doterajšej aplikačnej praxe a je prispôbena novej koncepcii nielen sporového konania, ale i konania v správnom súdnictve.

K § 173

Navrhovaná právna úprava priznáva pokrytie výdavkov spojených s edičnou a informačnou povinnosťou, a to v rovnakom procesnom režime, ako sú upravené výdavky svedka. Ustanovenie pokrýva aj potenciálne výdavky štátu.

K § 174

Ohľadom trov znaleckého dokazovania navrhovaná právna úprava rešpektuje systémové väzby a súvislosti právneho poriadku, preto pri náhrade trov znaleckého dokazovania odkazuje na zákon č. 382/2004 Z. z. o znalcoch, tlmočníkoch a prekladateľoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov.

K § 175

V záujme rýchlejšej realizácie rozhodnutia vo veci samej (vymožiteľnosti práva) sa predkladateľ vracia k osvedčenému spôsobu rozhodovania o náhrade trov konania bez návrhu. Časté zmeny OSP a rozhodovanie o trovách na návrh účastníka spôsobovali v praxi zbytočné aplikačné problémy a viedli k neúmernému predlžovaniu súdneho konania v dôsledku podávania opravných prostriedkov. Rozhodovanie o náhrade trov konania nemôže prevážiť nad rozhodovaním vo veci samej a musí byť čo najjednoduchšie.

Z týchto dôvodov predkladateľ upúšťa od doterajšej koncepcie uplatňovania si nároku na náhradu trov konania, čím má ambíciu tento procesný inštitút zjednodušiť a zhospodárniť, správny súd rozhoduje o nároku podľa zásad o náhrade trov konania a uplatnením týchto zásad dospeje k pomeru vyjadrenému percentom alebo zlomkom, pričom konkrétnu výšku trov konania ponecháva na rozhodnutie súdneho úradníka. Tým, že rozhodnutie súdneho úradníka prichádza do úvahy až po právoplatnom skončení veci, sa konanie zefektívňuje a zhospodárňuje, proti rozhodnutiu súdneho úradníka je prípustná sťažnosť, ktorej vybavenie však bude zjednodušené tým, že vec je právoplatne skončená vrátane právoplatne ustáleného pomeru, podľa ktorého sa konkrétna výška náhrady trov vyčísluje.

Výška trov sa určí podľa obsahu úkonov v súdnom spise. Úkony právnej služby nevyplývajúce zo spisu musí účastník preukázať (napr. ďalšia porada s klientom). Proti rozhodnutiu súdneho úradníka bude prípustná sťažnosť ako prostriedok procesnej obrany, o ktorej rozhodne sudca. Žiaden ďalší opravný prostriedok už prípustný nebude.

V odseku 3 sa ustanovuje lehota na zaplatenie trov konania, lebo z poznatkov súdnej praxe vyplynulo, že orgány verejnej správy nie sú schopné zvládať platenie v kratšej lehote a najmä krajské sudy často zaväzujú na platenie náhrady trov konania v lehote do troch dní, čo reálne vedie k tomu, že orgán verejnej správy sa o právoplatnosti dozvie až po jej nastúpení, pričom účastník sa okamžite obracia na exekútora, ktorý bezprostredne žiada súd o vydanie poverenia, v dôsledku čoho sa následne do trov započítava aj tento úkon, ktorý je často drahší ako samotná priznaná výška náhrady trov konania.

K § 176

Navrhovaná právna úprava má ambíciu vyriešiť doterajšiu nejednoznačnosť ohľadom tzv. prísudku, resp. platobného miesta priznanej náhrady trov konania. Navrhované riešenie koncepcne zodpovedá ustanoveniam zákona o advokácii a vychádza z konceptu, že advokát predstavuje tzv. platobné miesto náhrady trov konania, pričom ďalší režim trov konania bude závisieť od prípadných dohôd medzi klientom a advokátom podľa zákona o advokácii.

K § 177

Správna žaloba predstavuje základný druh žaloby v správnom súdnictve. Prostredníctvom nej sa možno domáhať preskúmania zákonnosti rozhodnutia alebo opatrenia orgánu verejnej správy. Správna žaloba primárne slúži na ochranu subjektívnych práv účastníkov právnych vzťahov, teda fyzických osôb a právnických osôb. Výnimku tvorí prokurátor, u ktorého predstavuje správna žaloba právny prostriedok, ktorým sa domáha ochrany zákonnosti.

K § 178

Zákon priznáva žalobnú legitimáciu trom typom subjektov.

Prvým je fyzická osoba alebo právnická osoba, a to za predpokladu, že bola rozhodnutím alebo opatrením orgánu verejnej správy ukrátená na svojich právach alebo právom chránených záujmoch. Tvrdenie o takomto ukrátení musí byť súčasťou správnej žaloby v rámci jej žalobných bodov podľa § 182 ods. 1 písm. e).

Druhým subjektom oprávneným podať správnu žalobu je prokurátor. Procesným predpokladom pre podanie žaloby je skutočnosť, že protestu prokurátora proti žalovanému rozhodnutiu alebo opatreniu orgánu verejnej správy nebolo vyhovené. Rozhodnutie o nevyhovení protestu prokurátora je prílohou správnej žaloby prokurátora podľa § 182 ods. 2 písm. c).

Tretím aktívne legitimovaným subjektom je zainteresovaná verejnosť, ktorá tvrdí, že rozhodnutím alebo opatrením orgánu verejnej správy bol porušený verejný záujem v oblasti životného prostredia. V nadväznosti na znenie § 42 ods. 1 písm. a) sa pritom musí jednať o veci životného prostredia, v ktorých má zainteresovaná verejnosť podľa osobitných predpisov právo na účasť v správnom konaní.

K § 179

Nanovo sa upravuje a precizuje správna žaloba opomenutého účastníka. Keďže správny súd nie je v zásade súdom „skutkovým“, je základným predpokladom úspechu v konaní pred ním podanie náležite odôvodnenej správnej žaloby. Takúto žalobu pritom môže objektívne podať len taký účastník, ktorý mal možnosť sa oboznámiť s obsahom ním žalovaného rozhodnutia alebo opatrenia orgánu verejnej správy. Vymedzenie žalobných bodov v správnej žalobe je pritom v správnom súdnictve rozhodujúce pre úspech vo veci a ich zmena je časovo striktné limitovaná (§ 62, § 183). Z tejto axiómy vychádza aj navrhovaná zákonná úprava.

Za opomenutého účastníka sa podľa odseku 1 považuje ten, kto mal byť účastníkom administratívneho konania, ale orgán verejnej správy s ním nekonal. Ak takáto osoba podá správnu žalobu, už z jej znenia musí byť zrejmé, že sa jedná o tento prípad [§ 182 ods. 1 písm. d)]. Správny súd potom zisťuje dve skutočnosti, či je tvrdenie žalobcu o jeho opomenutí pravdivé a či od vydania namietaného rozhodnutia alebo opatrenia neuplynuli tri roky. Ak sú tieto podmienky splnené, správny súd uznesením rozhodne, že orgán verejnej správy je povinný napadnuté rozhodnutie alebo opatrenie opomenutému účastníkovi doručiť.

V odseku 2 je stanovené oprávnenie správneho súdu sankcionovať orgán verejnej správy za nedoručenie rozhodnutia alebo opatrenia opomenutému účastníkovi.

Znenie odseku 3 nad rámec procesnej úpravy administratívneho konania ustanovuje tieto skutočnosti:

- zákonný odklad účinkov napadnutého rozhodnutia alebo opatrenia, ktorý sa ale týka len rozhodnutia alebo opatrenia, proti ktorému je prípustný riadny opravný prostriedok a trvá od doručenia rozhodnutia správneho súdu orgánu verejnej správy až do rozhodnutia o riadnom opravnom prostriedku,
- oprávnenie opomenutého účastníka podať riadny opravný prostriedok, ak je tento prípustný podľa osobitného predpisu; lehota na podanie riadneho opravného prostriedku v takomto prípade začína plynúť od správnym súdom nariadeného doručenia rozhodnutia alebo opatrenia a jej dĺžka ako i ďalšie podmienky vyplývajú z osobitného predpisu,
- povinnosť orgánu verejnej správy o podanom riadnom opravnom prostriedku konať a rozhodnúť.

V tomto smere sa jedná v podstate o doplnenie právomoci orgánu verejnej správy, ktorý by inak, napr. pri postupe podľa správneho poriadku, mohol zvažovať miesto odvolacieho konania rozhodovanie o povolení obnovy konania v zmysle § 62 ods. 1 písm. c) správneho poriadku.

Ak správny súd rozhodne podľa odseku 1, následne konanie zastaví (odsek 4). Takéto zastavenie bude znamenať, že sa samotným prieskumom zákonnosti napadnutého rozhodnutia alebo opatrenie nezaoberal. Súd konanie vždy zastaví, ak od vydania žalobou napadnutého rozhodnutia alebo opatrenia uplynuli viac ako tri roky a to bez ohľadu na skutočnosť, či žalobca bol alebo nebol opomenutým účastníkom administratívneho konania.

V zmysle odseku 5, ak proti napadnutému rozhodnutiu alebo opatreniu orgánu verejnej správy nebude prípustný riadny opravný prostriedok, opomenutý účastník bude môcť voči nemu podať novú správnu žalobu, pričom lehota pre jej podanie začne plynúť od doručenia rozhodnutia alebo opatrenia orgánu verejnej správy nariadeného správnym súdom.

Ak voči žalobou napadnutému rozhodnutiu alebo opatreniu bude prípustný riadny opravný prostriedok, opomenutý účastník bude môcť v zmysle odseku 6 žalovať až rozhodnutie o ňom, čím sa opätovne zvyrazňuje následnosť ochrany správneho súdnictva vo vzťahu k inštančnému rozhodovaniu orgánov verejnej správy [§ 7 písm. a)].

Ak sa správny súd nestotožní s tvrdením žalobcu, že vo vzťahu k nemu sa jedná o opomenutého účastníka, bude vo veci ďalej konať (odsek 7).

K § 180

Pri správnej žalobe fyzickej osoby alebo právnickej osoby je žalovaným orgán verejnej správy, ktorý rozhodol o riadnom opravnom prostriedku alebo orgán verejnej správy, ktorý vydal rozhodnutie alebo opatrenie, ak voči nemu nebol riadny opravný prostriedok prípustný.

Ak je žalobcom prokurátor, je žalovaným ten orgán verejnej správy, ktorý rozhodol v poslednom stupni, čo je odôvodnené tým, že prokurátor nemohol byť účastníkom administratívneho konania. Pri zainteresovanej verejnosti sa žalovaný určil rovnako ako pri prokurátorovi, pretože zainteresovaná verejnosť v závislosti od právnej úpravy mohla ale i nemusela mať postavenie účastníka administratívneho konania.

V nadväznosti na reformy organizácie orgánov verejnej správy sa tiež stanovilo, že žalovaným je ten orgán verejnej správy, na ktorý prešla rozhodovacia pôsobnosť orgánu, ktorý by bol inak žalovaným podľa odsekov 1 a 2.

K § 181

Lehota na podanie správnej žaloby je dvojmesačná. U fyzickej osoby alebo právnickej osoby začína plynúť od oznámenia rozhodnutia alebo opatrenia orgánu verejnej správy, u prokurátora od právoplatnosti rozhodnutia orgánu verejnej správy o nevyhovení protestu a u zainteresovanej verejnosti od právoplatnosti rozhodnutia alebo vydania opatrenia orgánu verejnej správy.

Lehota na podanie správnej žaloby je prekluzívna a jej zmeškanie nemožno odpustiť.

K § 182

Správna žaloba musí v zmysle § 31 ods. 3 obsahovať všeobecné náležitosti podania podľa § 57 a osobitné náležitosti vymedzené v § 182 ods. 1.

V odseku 2 sú vymenované prílohy, ktoré musia byť v závislosti od osoby žalobcu doložené k správnej žalobe.

K § 183

Ustanovenie nadväzuje na § 62 ods. 1. Rozšírenie žaloby alebo uvedenie ďalších žalobných bodov je možné len v prekluzívnej lehote určenej pre jej podanie.

K § 184

Podanie správnej žaloby má odkladný účinok, len ak to výslovne ustanoví SSP alebo osobitný predpis.

K § 185

Správny súd môže uznesením priznať správnej žalobe odkladný účinok. Môže tak urobiť, ale len na návrh žalobcu a po vyjadrení žalovaného a len z dôvodov uvedených v písm. a) a b). Žalobca môže takýto návrh podať súčasne so správnou žalobou (môže byť jej súčasťou) alebo i následne.

Rozhodovanie o priznaní odkladného účinku sa svojim významom a dopadom blíži rozhodovaniu vo veci samej. Správny súd by sa preto mal k takémuto rozhodovaniu postaviť vždy veľmi zodpovedne a dbať, aby jeho rozhodnutie bolo vždy presvedčivé, najmä keď voči nemu nie je prípustná kasačná sťažnosť [§ 439 ods. 2 písm. e)]. Splnenie podmienok pre priznanie odkladného účinku bude vždy prísne individuálne, napriek tomu by mal správny súd zohľadniť najmä tie dopady a ujmy, ktoré by mohli v dôsledku svojho vzniku zmať tú ochranu subjektívnych práv, právom chránených záujmov alebo povinností, resp. zákonnosti, ktorú by mohlo poskytnúť rozhodnutie správneho súdu vyhovujúce správnej žalobe.

K § 186

Odkladný účinok správnej žaloby podľa SSP predstavuje širší inštitút ako bol odklad vykonateľnosti podľa § 250c ods. 1 OSP. Priznaním odkladného účinku sa totiž pozastavujú všetky účinky napadnutého rozhodnutia alebo opatrenia orgánu verejnej správy a takéto rozhodnutie nemôže ani byť podkladom pre vydanie naň nadväzujúcich rozhodnutí alebo opatrení.

K § 187, § 188 a § 189

Keďže odkladný účinok správnej žaloby má závažný dopad na právny stav, pretože jeho priznaním sa negujú všetky účinky a následky preskúmaného rozhodnutia alebo opatrenia orgánu verejnej správy, je žiaduce, aby tento stav „právnej neistoty“ bol čo najkratší. Z tohto dôvodu sa normatívne ustanovilo, že ak správny súd prizná správnej žalobe odkladný účinok, bude povinný o nej rozhodnúť do šiestich mesiacov, a to od momentu vydania uznesenia o priznaní odkladného účinku.

Rovnako sa ustanovuje, že ak správny súd prizná správnej žalobe odkladný účinok podľa § 185 písm. b), bude povinný podať na Súdny dvor Európskej únie návrh týkajúci sa platnosti právneho aktu Európskej únie, ak takýto návrh ešte nebol podaný iným subjektom.

Správny súd musí o návrhu žalobcu na priznanie odkladného účinku správnej žalobe rozhodnúť do 30 dní od doručenia vyjadrenia žalovaného, prípadne aj administratívnych spisov, ak bol návrh podaný spolu so správnu žalobou. Ak správny súd zistí dôvodnosť návrhu v zmysle podmienok vymedzených v § 185 písm. a) a b), rozhodne uznesením o priznaní odkladného účinku správnej žalobe. V opačnom prípade správny súd návrh uznesením zamietne (§ 188), čo predstavuje zmenu oproti právnomu režimu upravenému OSP, v rámci ktorého správny súd o nepripustení odkladu vykonateľnosti nerozhodoval (§ 250c ods. 1 tretia veta OSP).

I keď proti uzneseniu správneho súdu o priznaní (i nepriznaní) odkladného účinku nie je prípustná kasačná sťažnosť, môže ho na návrh i bez návrhu uznesením zrušiť ten správny súd, ktorý ho vydal, ak sa následne v priebehu konania preukáže, že dôvody pre priznanie odkladného účinku neboli dané alebo tieto medzičasom odpadli.

K § 190

Nedôvodnú žalobu správny súd zamietne, a to rozsudkom. Žaloba je nedôvodná najmä vtedy, ak správny súd v rámci preskúmania nezistí dôvod pre zrušenie napadnutého rozhodnutia alebo opatrenia orgánu verejnej správy v zmysle § 191 ods. 1.

K § 191

Správny súd rozsudkom zruší napadnuté rozhodnutie alebo opatrenie orgánu verejnej správy z dôvodov taxatívne vymedzených v odseku 1.

Pod písmenami a) a b) sú uvedené dôvody, pri ktorých sa v právnej teórii hovorí o ničotnosti. Aj keď táto znamená v podstate neexistenciu rozhodnutia alebo opatrenia a prihliada sa k nej ex offo, bol s ohľadom na právnu istotu ponechaný režim zrušovania ako doposiaľ (§ 250j ods. 3 OSP), avšak správny súd v týchto prípadoch nie je viazaný rozsahom a dôvodmi žaloby v zmysle § 134 ods. 2 písm. a) a b).

V písmene c) je uvedený v praxi jeden z najčastejších dôvodov zrušovania. O nesprávne právne posúdenie ide vtedy, ak orgán verejnej správy aplikoval nesprávny právny predpis alebo síce použil správny právny predpis, avšak tento chybné vyložil, v dôsledku čoho došiel k nesprávnym právnym záverom.

Dôvod upravený v písmene d) sa týka nepreskúmateľnosti, za ktoré sa považuje také rozhodnutie alebo opatrenie orgánu verejnej správy, ktoré je buď nezrozumiteľné, teda nejasné, či protirečivé alebo nedostatočne odôvodnené, t.j. z jeho obsahu nie je zrejmé, aké úvahy viedli orgán verejnej správy pri vyhodnotení dokazovania, pri právnom posudzovaní veci atď.

Predpokladom zákonnosti rozhodnutia alebo opatrenia je aj zistenie skutkového stavu v rozsahu postačujúcom pre riadne posúdenie veci. Tento rozsah v zásade vyplýva z príslušných procesných právnych predpisov upravujúcich postup orgánov verejnej správy. Nedodržanie takéhoto postupu a teda nezistenie skutkového stavu v potrebnom rámci je dôvodom zrušenia rozhodnutia alebo opatrenia podľa písmena e).

Rozhodnutie alebo opatrenie orgánu verejnej správy je výsledkom príslušného administratívneho konania. Musí preto vychádzať zo skutkového stavu zisteného dokazovaním a vyplývajúceho z administratívnych spisov. Opak je dôvodom zrušenia rozhodnutia alebo opatrenia podľa písmena f).

Písmeno g) je v podstate prevzatím právnej úpravy § 250i ods. 3 OSP, čo znamená, že dôvodom pre zrušenie rozhodnutia alebo opatrenia orgánu verejnej správy nebude akékoľvek porušenie procesného predpisu, ale len také, ktoré je podstatné a mohlo mať za následok vydanie nezákonného rozhodnutia alebo opatrenia vo veci samej.

Znenie odseku 2 vymedzuje náležitosti zrušujúceho rozsudku správneho súdu.

V odseku 3 sa upravuje oprávnenie správneho súdu v závislosti od okolností zrušiť aj rozhodnutie alebo opatrenie orgánu verejnej správy nižšieho stupňa, resp. skôr vydané

rozhodnutie alebo opatrenie podľa § 27 ods. 1. Predpokladom takéhoto rozhodovania je však vždy príslušný návrh žalobcu.

Podľa okolností správny súd po zrušení napadnutého rozhodnutia alebo opatrenia vráti vec na ďalšie konanie podľa odseku 4. V zásade sa vec bude vracat' na ďalšie konanie žalovanému, ak však správny súd zrušil aj rozhodnutie alebo opatrenie orgánu verejnej správy nižšieho stupňa, vráti vec tomuto orgánu. Ak správny súd zrušil aj skôr vydané rozhodnutie alebo opatrenie podľa § 27 ods. 1, vráti vec na ďalšie konanie žalovanému a tiež aj tomu orgánu verejnej správy, ktorý skôr urobene rozhodnutie alebo opatrenie vydal. Vrátene veci na ďalšie konanie bude vždy závislé od okolností konkrétneho prípadu. Takýto postup nebude namieste napr. pri zrušení rozhodnutia, ktoré bolo vydané neoprávneným orgánom. O vrátení veci na ďalšie konanie bude môcť správny súd rozhodnúť aj bez návrhu. Po vrátení veci na ďalšie konanie pritom začne orgánu verejnej správy lehota na vydanie rozhodnutia alebo opatrenia plynúť až vrátením všetkých administratívnych spisov zo strany správneho súdu orgánu verejnej správy.

Dokazovanie vykonané správnym súdom zahŕnie orgán verejnej správy po vrátení veci v ďalšom konaní medzi podklady pre vydanie nového rozhodnutia alebo opatrenia. Týmto sa má zabrániť predlžovaniu administratívneho konania.

Povinnosťou správneho súdu je v zrušujúcom rozsudku inštruktívne uviesť, ako má orgán verejnej správy v ďalšom konaní ďalej postupovať (§ 139 ods. 2). Orgán verejnej správy je takýmto právnym názorom v konkrétnej veci viazaný (odsek 6, § 5 ods. 10). Táto viazanosť však nie je absolútna a v zásade platí do nezmenenia sa rozhodnej skutkovej a právnej situácie. Pokiaľ by však orgán verejnej správy právnym názorom správneho súdu bezdôvodne odignoroval, mohol by správny súd vyvodit' voči orgánu verejnej správy sankčnú zodpovednosť a to i bez návrhu. Takto by však mohol správny súd postupovať až pri následne podanej správnej žalobe.

K § 192

Navrhované ustanovenie upravuje tzv. peňažnú moderáciu. Jedná sa v časti o prevzatie plnej jurisdikcie z § 250j ods. 5 OSP. Ak teda bude predmetom súdneho prieskumu rozhodnutie alebo opatrenie orgánu verejnej správy o peňažnom plnení alebo o peňažnej náhrade škody, správny súd takéto rozhodnutie alebo opatrenie pri dôvodnosti správnej žaloby buď z dôvodov uvedených v § 191 ods. 1 zruší, alebo ak zistí opodstatnenosť uloženého peňažného plnenia, resp. peňažnej náhrady škody, avšak nestotožní sa s jeho výškou, rozhodne o jej znížení. Predpokladom takéhoto postupu však bude dokazovanie vykonané správnym súdom a na jeho podklade prijatý záver o neprimeranosti preskúmaného peňažného plnenia, resp. peňažnej náhrady škody, alebo ich likvidačnej povahy voči žalobcovi.

K § 193

Preberá sa ustanovenie § 250j ods. 6 OSP.

K § 194

Správne trestanie nie je v právnom poriadku Slovenskej republiky kodifikované. Čiastočne tomu síce je pri priestupkoch a to na základe zákona SNR č. 372/1990 Zb. o priestupkoch. Napriek tomu je naďalej veľký počet priestupkov normatívne konštituovaný v osobitných zákonoch a aj na procesnú úpravu sa subsidiárne aplikuje správny poriadok. Pokiaľ ide o správne delikty (§ 71 ods. 1), tak ich skutkové podstaty sú *de lege lata* vymedzené vo veľkom množstve osobitných zákonov a procesne sa prejednávajú podľa správneho poriadku. Túto nedostatočnú právnu úpravu správneho trestania preto výrazne dopĺňajú svojou judikatúrou práve správne súdy a ústavný súd.

Účelom navrhovanej úpravy správneho trestania v SSP je preto zakotvenie tých základných axiém súdneho prieskumu, ktoré sú špecifické oproti ostatným konaniam. V zmysle štrasburskej judikatúry majú totiž priestupky trestnoprávny charakter, ktorý sa potom logicky vzťahuje aj na správne delikty. Správne trestanie preto vo všeobecnosti podlieha ochrane zaručenej v čl. 6 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (právo na spravodlivé súdne konanie), čl. 7 (zákaz trestu bez zákona) a čl. 13 (právo na účinné opravné prostriedky), ďalej aj ochrane zakotvenej v čl. 2 a 4 Protokolu č. 7 k Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (odškodnenie za nezákonné odsúdenie a právo nebyť súdený alebo trestaný dvakrát).

V odseku 1 sa zavádza legislatívny pojem správne trestanie, ktorým sa má rozumieť rozhodovanie o priestupku, správnom delikte alebo sankcii za iné protiprávne konanie. V zmysle § 71 ods. 1 sa pritom pod správnym deliktom rozumie kárny, disciplinárny alebo iný správny delikt. Pod iným protiprávnym konaním sa myslí priestupku alebo správneho deliktu podobné iné nedovolené konanie, za ktoré sa podľa zákona ukladá sankcia. V praxi pôjde najmä o rôzne poriadkové, či iné pokuty ukladané orgánmi verejnej správy.

Konanie o správnom trestaní nemá plnohodnotnú procesnú úpravu, ale je len súhrnom výnimiek z konania o správnej žalobe (odsek 2).

K § 195

Písmená a) až e) vymedzujú vady, pri zistení ktorých nie je správny súd viazaný rozsahom a dôvodmi správnej žaloby. Vymedzenie týchto vád vyplýva z judikatúry najvyššieho súdu, ale i ústavného súdu a ESLP.

K § 196

Aby rozhodnutie správneho súdu nebolo pre účastníkov a najmä žalovaný orgán verejnej správy prekvapivé a bola zachovaná možnosť účastníkov vyjadriť sa k zisteným skutočnostiam, ukladá sa správneho súdu povinnosť oznámiť účastníkom svoje zistenie o tom, že sú dané vady podľa § 195. V tomto oznámení súčasne správny súd vyzve účastníkov, aby sa k zisteným vadám v určenej lehote vyjadrili.

K § 197

Predpokladom plnohodnotného súdneho prieskumu vo veciach správneho trestania je možnosť správneho súdu vykonať dokazovanie. Správny súd síce vychádza z dokazovania uskutočneného

orgánom verejnej správy, avšak toto dokazovanie môže sám doplniť a to aj na návrh žalobcu, ktorým však nie je viazaný a nemusí mu vyhovieť.

K § 198

V tomto ustanovení je upravená tzv. sankčná moderácia. Ide o možnosť správneho súdu rozhodnúť o zmene sankcie, resp. o upustení od jej uloženia bez toho, aby došlo k zmene tej časti napadnutého rozhodnutia alebo opatrenia orgánu verejnej správy, ktorým bola fyzická osoba alebo právnická osoba uznaná za vinnú zo spáchania priestupku, správneho deliktu alebo iného protiprávneho konania.

Predpokladom zmeny rozhodnutia alebo opatrenia orgánu verejnej správy v časti uloženia druhu alebo výšky sankcie bude

- správnym súdom vykonané dokazovanie,
- návrh žalobcu,
- neprimeranosť sankcie ku skutku alebo jej likvidačný charakter pre žalobcu.

Správny súd bude môcť rozhodnúť o zmene uloženej sankcie, ak orgán verejnej správy vybočil pri jej uložení zo svojej diskrečnej právomoci a tiež aj v prípade, ak k takémuto vybočeniu nedošlo.

Predpokladom zmeny rozhodnutia alebo opatrenia orgánu verejnej správy v rozsahu nahradenia uloženej sankcie upustením od potrestania bude:

- správnym súdom vykonané dokazovanie,
- návrh žalobcu,
- skutočnosť, že by takto mohol rozhodnúť aj orgán verejnej správy,
- dosiahnutie účelu správneho trestania už len samotným prejednaním veci.

Správny súd však v rámci sankčnej moderácie bude môcť rozhodnúť len v rámci takých limitov, ako mohol podľa osobitného predpisu rozhodnúť v administratívnom konaní orgán verejnej správy. Pri rozhodovaní správneho súdu bude pri žalobe fyzickej osoby alebo právnickej osoby postihnutej priestupkom, správnym deliktom alebo sankciou za iné protiprávne konanie logicky platiť zákaz *reformatio in peus*.

K § 199

Špeciálna úprava konania vo veciach sociálnych bola predkladateľom zvolená vzhľadom na osobitnú problematiku sociálnych vecí, najmä dávkových vecí dôchodkového poistenia a zabezpečenia, ako aj s prihliadnutím na zrušenie tretej hlavy piatej časti OSP, aby bolo

dôsledne garantované rešpektovanie čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd a tiež požiadavka rešpektovania zásad uplatňovaných pri realizácii sociálnych práv, vyplývajúca z medzinárodných dohovorov.

Konanie v sociálnych veciach sa týka sociálneho poistenia vrátane sociálneho zabezpečenia ozbrojených zložiek, zdravotného poistenia, štátnych sociálnych dávok a sociálnej pomoci, zdravotnej starostlivosti a zdravotného poistenia a služieb zamestnanosti.

Z hľadiska vymedzenia okruhu právnych vzťahov, ktoré by podliehali prieskumu v správnom súdnictve v sociálnych veciach, treba za verejnoprávne sociálne poistenie (dôchodkové aj nemocenské) považovať každý typ sociálneho poistenia, ktoré štát vyhlasuje za povinné, alebo v ktorom účasť na tomto poistení nariaďuje, alebo u ktorého ručí za nároky a dávky z neho vyplývajúce.

Pre posúdenie verejnoprávnosti poistenia by mal byť rozhodujúci záujem štátu na možnosti zachovať sociálne istoty a nadobudnuté práva jednotlivcov aj svojím pôsobením. Kritérium, či vykonávateľom poistenia, prípadne jeho garantom bude orgán štátu alebo iná verejnoprávna korporácia, by nemalo pôsobnosť správneho súdnictva vylučovať.

K odseku 1

Rozhodovanie v sociálnych veciach zachová nová právna úprava ako súčasť jednotného správneho súdnictva.

V konaní podľa tretej hlavy tretej časti bude súd v správnom súdnictve preskúmať rozhodnutia v dávkových i nedávkových veciach sociálneho poistenia, zdravotného poistenia, štátnych sociálnych dávok a sociálnej pomoci, zdravotného poistenia a zdravotnej starostlivosti, služieb zamestnanosti, poistenia pre prípad nezamestnanosti alebo platobnej neschopnosti, sociálnych služieb, sociálnej a rodinnej podpory, a rozhodovania o odškodnení podľa zákonov o rehabilitáciách, obetí trvalých následkov očkovania a odškodnenia osôb, zranených pri výkone vojenskej alebo civilnej služby a pod., pričom pri náhrade škody sa primerane použijú ustanovenia o peňažnej moderácii.

Vzhľadom na pomerne často sa meniacu právnu úpravu v sociálnych veciach zvolil predkladateľ vymedzenie okruhu sociálnych vecí podľa orgánov verejnej správy rozhodujúcich v týchto veciach.

Do tohto ustanovenia boli zaradené aj obce a samosprávne kraje, ak rozhodujú v oblasti sociálnych služieb podľa osobitného zákona napríklad podľa § 2 písm. d) a § 3 písm. e) zákona č. 416/2001 Z. z. o prechode niektorých pôsobností z orgánov štátnej správy na obce a na vyššie územné celky v znení neskorších predpisov, § 80 a § 81 zákona č. 448/2008 Z. z. o sociálnych službách a o zmene a doplnení zákona č. 455/1991 Zb. o živnostenskom podnikaní (živnostenský zákon) v znení neskorších predpisov v znení neskorších predpisov.

Podľa tejto hlavy sa budú prejednávať a rozhodovať aj veci starobného dôchodkového sporenia podľa zákona č. 43/2004 Z. z. o starobnom dôchodkovom sporení a o zmene a doplnení niektorých zákonov.

K odseku 2

Z rozhodovacej činnosti najmä najvyššieho súdu nesporne vyplýva, že dôchodcovia a sociálne odkázaní ľudia často nepoznajú svoje práva v konaní pred orgánmi verejnej správy vo veciach sociálnych, čo možno považovať za nedostatok ich právneho vedomia. Preto by konanie malo smerovať k zabezpečeniu účinnejšej ochrany práv týchto fyzických osôb v konaní pred orgánom verejnej správy vo veciach sociálnych a následne potom aj k účinnejšiemu prístupu k súdnej ochrane. Zmena doterajšieho druhu prieskumu na konanie o žalobe sa nesmie prejavíť v horšom procesnom postavení účastníkov. Právo na súdnu ochranu treba zabezpečiť každému, kto sa domáha ochrany a koho žiadosť správny orgán rozhodujúci v sociálnej oblasti nevyhovel, alebo komu nevyhovel v plnom rozsahu. Z tohto dôvodu sa zakotvuje osobitná poučovacia povinnosť správneho súdu, aby žalobca pre svoj zdravotný stav alebo sociálne postavenie neutrpel ujmu na svojich procesných právach a povinnostiach.

K odseku 3

Konanie v sociálnych veciach obdobne ako konanie v správnom trestaní upravuje výnimky z konania o správnej žalobe.

K § 200

Toto ustanovenie zvyrazňuje osobitné zastupovanie v sociálnych veciach. Nie je upravené povinné zastúpenie žalobcu advokátom [§ 49 ods. 2 písm. b)], žalobca sa môže domáhať súdnej ochrany v sociálnych veciach aj bez právneho zastúpenia. Žalobca sa však môže nechať zastúpiť odborovou organizáciou (§ 50 ods. 1) alebo zástupcom na základe splnomocnenia podľa § 51.

K § 201

Nakoľko niektorí žalobcovia v sociálnych veciach robia ťažko zrozumiteľné podania a z okolností prípadu vyplývajú aj také obmedzenia žalobcu, ktoré bránia v účinnom uplatňovaní jeho práv a záujmov, považuje predkladateľ za účelné a žiaduce ustanoviť takémuto žalobcovi procesného opatrovníka, ktorý môže jeho práva účinne obhajovať (§ 36 až 39).

K § 202

K odseku 1

Na zabezpečenie ľahkého prístupu na správny súd a na zaručenie spravodlivého procesu treba priamo zakotviť neformálnosť podaní, preto sa pre žalobu v sociálnych veciach z hľadiska jej obsahu nevyžadujú tak prísne formálne náležitosti ako pri všeobecnej správnej žalobe.

K odseku 2

Správnu žalobu fyzickej osoby správny súd bude posudzovať neformálne. Táto výnimka posudzovania neformálnosti správnej žaloby v sociálnych veciach sa však nebude vzťahovať na právnické osoby.

K § 203 a § 204

Ide o výnimku z ustanovenia § 183 z dôvodu zabezpečenia ochrany žalobcu, ktorý je fyzickou osobou. Táto úprava umožňuje, aby žalobca mohol prekladať návrhy a dôkazy aj v konaní pred kasačným súdom.

Podľa odseku 2 § 203 správny súd nie viazaný žalobnými bodmi (§ 134 ods. 2), ak je žalobcom fyzická osoba a môže sám, a to i bez návrhu doplniť dokazovanie (§ 204).

Ustanovenie § 204 bude mať praktické využitie najmä v konaniach o invalidný dôchodok, aby samotný správny súd mohol nariadiť znalecké dokazovanie za účelom prípadného doplnenia skutkového stavu veci a je tiež odrazom poznatkov zo súdnej praxe.

Nad akúkoľvek pochybnosť je takáto požiadavka odôvodnená vtedy, ak účastník namieta objektívnosť posudkového lekára z dôvodu jeho závislosti na Sociálnej poisťovni.

K § 205

V tomto ustanovení ide o zachovanie autoremedúry v zmysle súčasného § 250o OSP a o špecifickú úpravu vo vzťahu k ustanoveniu § 101 – uspokojenie žalobcu. Je tomu tak najmä s ohľadom na zmenové rozhodnutia, kedy Sociálna poisťovňa musí vydať aj rozhodnutia na preskúmané rozhodnutie nadväzujúce, napr. rozhodnutia zvyšujúce dôchodok podľa valorizačných predpisov alebo i z iných dôvodov.

Obdobe to platí aj o dávkach štátnej sociálnej podpory (napr. rodičovský príspevok) a dávkach sociálnej pomoci podľa osobitných predpisov (napr. peňažné príspevky na kompenzáciu ťažkého zdravotného postihnutia) či dávkach v hmotnej núdzi.

Predkladateľ v tomto ustanovení zohľadnil aj požiadavku Sociálnej poisťovne o nahradení jej rozhodnutia rozhodnutím správneho súdu v prípade, že po podaní správnej žaloby bolo žalobcovi v plnom rozsahu vyhovené. Správny súd v takom prípade konanie zastaví, pričom právoplatnosťou uznesenia o zastavení súdneho konania právne účinky napadnutého rozhodnutia alebo opatrenia orgánu verejnej správy zanikajú, ak nezanikli už skôr (napr. § 223 ods. 4 zákona č. 461/2003 Z. z. o sociálnom poistení v znení neskorších predpisov).

Ak orgán verejnej správy žalobcovi nevyhoví, alebo mu nevyhoví v celom rozsahu, správny súd rozhodne spôsobom podľa § 190 a 191, pričom môže zohľadniť aj rozhodnutie nadväzujúce na preskúmané rozhodnutie.

K § 206

Vzhľadom na osobitosti účastníkov a samotný priebeh konania sa vytvorilo samostatné konanie o správnej žalobe vo veciach azylu, zaistenia a administratívneho vyhostenia. Subsidiárne sa však k tomuto konaniu uplatnia ustanovenia o konaní o všeobecnej správnej žalobe.

Vecami azylu, zaistenia a administratívneho vyhostenia sa rozumie príslušné rozhodovanie orgánov verejnej správy podľa zákona č. 480/2002 Z. z. o azyle a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej len „zákon o azyle“) a zákona č. 404/2011 Z. z. o pobyte cudzincov a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej len „zákon o pobyte cudzincov“).

Pri všetkých troch konaniach o tejto správnej žalobe, t.j. konaní o azyle, konaní o zaistení a konaní o administratívnom vyhostení sa uplatňuje možnosť zastúpenia žalobcu aj mimovládnu organizáciou uvedenou v § 50 ods. 2, neformálne posudzovanie správnej žaloby správnym súdom a absencia viazanosti žalobnými bodmi. Nakoľko pre správny súd je rozhodujúci stav vecí v čase vyhlásenia alebo vydania jeho rozhodnutia, bude môcť správny súd okrem dôvodov vymedzených v § 191 ods. 1 zrušiť napadnuté rozhodnutie alebo opatrenie aj z dôvodu, že dospel k záveru, že od jeho vydania došlo k podstatnej zmene okolností vecí. S odkazom na znenie generálnej klauzuly vymedzenej v čl. 46 ods. 2 ústavy sa súčasne z ochrany poskytovanej správnym súdnictvom nevyňalo žiadne rozhodnutie alebo opatrenie vo veciach azylu, zaistenia a administratívneho vyhostenia. Ostatné rozhodnutia alebo opatrenia vydané orgánmi verejnej správy podľa zákona o azyle a zákona o pobyte cudzincov budú pritom preskúmané na základe všeobecnej správnej žaloby.

K § 207 až § 220

Podaním správnej žaloby sa možno domáhať preskúmania rozhodnutia alebo opatrenia orgánu verejnej správy vydaného vo veciach azylu podľa zákona o azyle. Jedná sa o rozhodnutia alebo opatrenia týkajúce sa azylu, doplnkovej ochrany, dočasného útočiska a odovzdania do iného štátu.

Žalobcom je fyzická osoba tvrdiaca o sebe, že bola rozhodnutím alebo opatrením orgánu verejnej správy ukrátená na svojich právach alebo právom chránených záujmoch. Táto fyzická osoba musí pritom byť účastníkom administratívneho konania, v ktorom bolo vydané napadnuté rozhodnutie alebo opatrenie.

Žalovaným je orgán verejnej správy, ktorý napadnuté rozhodnutie alebo opatrenie vydal.

Účastníkmi konania sú žalobca a žalovaný. Tým nie je dotknuté oprávnenie prokurátora vstúpiť do tohto konania. Rovnako prokurátor má možnosť aj sám podať správnu žalobu, pričom v takomto prípade bude fyzická osoba, ktorá bola účastníkom administratívneho konania, účastníkom konania pred správnym súdom podľa § 32 ods. 3 písm. a).

Správnu žalobu vo veciach azylu možno podať v subjektívnej 30 dňovej lehote, ktorá začína plynúť odo dňa doručenia rozhodnutia alebo opatrenia. Z tejto všeobecnej lehoty zákon ustanovuje dve výnimky a to 20 dňovú lehotu na podanie správnej žaloby proti rozhodnutiu, ktorým bola žiadosť o azyl zamietnutá ako neprípustná alebo ako zjavne neopodstatnená (§ 11 a § 12 zákona o azyle), proti rozhodnutiu o odovzdaní do iného štátu (§ 46a ods. 4 zákona o azyle)

a proti rozhodnutiu o zastavení konania o azyle (§ 19 zákona o azyle) a 15 dňovú lehotu na podanie správnej žaloby proti rozhodnutiu o zamietnutí žiadosti o poskytnutie dočasného útočiska (§ 31 ods. 8 zákona o azyle), proti rozhodnutiu o zrušení poskytovania dočasného útočiska (§ 33 zákona o azyle), resp. rozhodnutiu o zastavení konania o poskytnutí dočasného útočiska (§ 31 ods. 5 zákona o azyle). Obe tieto lehoty sú tiež subjektívne a začínajú plynúť odo dňa doručenia napadnutého rozhodnutia.

Zákon vymedzuje náležitosti správnej žaloby, ktorej prílohou je napadnuté rozhodnutie alebo opatrenie.

S podaním správnej žaloby je spojený aj odkladný účinok, ktorého účelom je zabrániť nastúpeniu takých právnych následkov, ktoré by mali nezvratný alebo ťažko napravitelný charakter a i v prípade dôvodnosti podanej správnej žaloby by v podstate negovali ochranu poskytovanú správnym súdnictvom. V rozsahu ustanovenom v § 213 ods. 2 však podanie správnej žaloby nemá odkladný účinok. Zároveň správny súd môže na návrh žalobcu a po vyjadrení žalovaného uznesením priznať odkladný účinok správnej žalobe podanej proti rozhodnutiu, ktorým bola žiadosť o udelenie azylu zamietnutá ako neprípustná alebo ako zjavne neopodstatnená alebo proti rozhodnutiu o odovzdaní do iného štátu. Správny súd v takomto prípade rozhoduje primerane podľa ustanovení upravujúcich odkladný účinok pri všeobecnej správnej žalobe. Rozhodnúť o priznaní odkladného účinku musí správny súd do 15 dní od podania príslušného návrhu zo strany žalobcu.

Vzhľadom na predmet konania je správny súd povinný rozhodnúť o správnej žalobe do 90 dní od jej doručenia. Ak ide o správnu žalobu podanú proti rozhodnutiu o zamietnutí žiadosti o poskytnutie dočasného útočiska alebo proti rozhodnutiu o zrušení poskytovania dočasného útočiska je správny súd povinný rozhodnúť o nej bezodkladne, najneskôr však do siedmich dní od doručenia vyjadrenia žalovaného k podanej správnej žalobe. Na túto „urgentnú“ lehotu potom nadväzuje aj obdobná lehota ustanovená v § 458 ods. 2 pre kasačný súd na rozhodnutie o kasačnej sťažnosti.

Správny súd konanie uznesením zastaví, ak žalobca požiadal o udelenie azylu alebo o poskytnutie doplnkovej ochrany podľa § 3 a § 13a a 13b zákona o azyle.

Vo veci samej rozhoduje správny súd rozsudkom. Nedôvodnú žalobu zamietne a v prípade dôvodnosti žaloby zruší napadnuté rozhodnutie alebo opatrenie žalobcu. Podľa okolností môže správny súd súčasne vrátiť vec žalovanému na ďalšie konanie podľa § 191 ods. 4.

Lehoty na podanie správnej žaloby, určenie odkladného účinku žaloby a lehoty na rozhodnutie správneho súdu boli prevzaté z § 21 ods. 1 a 2, § 34 ods. 1 a § 46c ods. 1 zákona o azyle. V zásade totiž SSP vychádza z axiómy, že úprava postupu a rozhodovania správnych súdov by nemala byť obsiahnutá v iných právnych predpisoch.

K § 221 až § 230

Konanie sa týka zaistenia upraveného v § 88 a § 88a zákona o pobyte cudzincov.

Podaním správnej žaloby sa možno domáhať:

- zrušenia rozhodnutia o zaistení,
- zrušenia rozhodnutia o predĺžení zaistenia,
- zrušenia rozhodnutia o predĺžení lehoty zaistenia,
- určenia vyššie uvedeného rozhodnutia za nezákonné, ak žalobca bol zo zaistenia prepustený alebo
- prepustenia zo zaistenia.

Potreba preskúmania trvania účelu zaistenia a s tým spojené oprávnenie správneho súdu priamo nariadiť prepustenie zo zaistenia vyplýva z judikatúry Európskeho súdu pre ľudské práva [Buishvili proti Českej republike, rozsudok č. 30241/11 z 25. októbra 2012].

Žalobcom je zaistená fyzická osoba alebo fyzická osoba, ktorá bola zo zaistenia prepustená. Žalovaným je policajný útvar, ktorý rozhodol o zaistení, o predĺžení zaistenia alebo o predĺžení lehoty zaistenia. Účastníkmi konania sú žalobca a žalovaný. Tým nie je dotknuté oprávnenie prokurátora vstúpiť do tohto konania. Rovnako prokurátor má možnosť aj sám podať správnu žalobu, pričom v takomto prípade bude fyzická osoba, ktorá je zaistená, účastníkom konania pred správny súdom podľa § 32 ods. 3 písm. a).

Správnu žalobu proti rozhodnutiu o zaistení, rozhodnutiu o predĺžení zaistenia, rozhodnutiu o predĺžení lehoty zaistenia alebo na určenie nezákonnosti takéhoto rozhodnutia (§ 221 ods. 1) možno podať v subjektívnej sedemdnňovej lehote, ktorá začína plynúť odo dňa doručenia rozhodnutia. Správnu žalobu, ktorou sa žalobca domáha prepustenia zo zaistenia (§ 221 ods. 2) možno podať kedykoľvek počas zaistenia a to aj opakovane. Analogicky ako pri väzbe (§ 79 ods. 3 Trestného poriadku) sa však ustanovuje obmedzenie, podľa ktorého ďalšiu správnu žalobu bez uvedenia nových dôvodov môže žalovaný podať až po uplynutí 30 dní odo dňa, keď rozhodnutie správneho súdu o predchádzajúcej správnej žalobe nadobudlo právoplatnosť.

Správna žaloba sa podáva policajnému útvaru, ktorý vydal napadnuté rozhodnutie, resp. rozhodol o zaistení. Žalovaný nepodáva správnu žalobu na správnom súde, ale z dôvodu zrýchlenia konania sa preberá režim z § 88 ods. 7 a § 88a ods. 3 zákona o pobyte cudzincov, podľa ktorého sa správna žaloba podáva žalovanému.

Žalovaný následne pripojí k správnej žalobe podľa § 221 ods. 1 napadnuté rozhodnutie, resp. k správnej žalobe podľa § 221 ods. 2 súvisiace rozhodnutie o zaistení, predĺžení zaistenia alebo o predĺžení lehoty zaistenia, príslušný administratívny spis a svoje vyjadrenie k správnej žalobe. Žalovaný tak musí urobiť v lehote piatich pracovných dní odo dňa, keď mu bola správna žaloba doručená. V zmysle § 31 ods. 1 sa konanie začína až doručením správnej žaloby správny súdu. S podaním správnej žaloby nie je spojený odkladný účinok a správny súd ho nemôže priznať ani na návrh žalovaného.

Správny súd musí o správnej žalobe rozhodnúť do siedmich pracovných dní, od jej predloženia žalovaným. Táto lehota sa neuplatní, ak bol žalobca zo zaistenia prepustený, t.j. pri rozhodovaní o určení nezákonnosti rozhodnutia o zaistení, predĺžení zaistenia, resp. predĺžení lehoty zaistenia. Správny súd o správnej žalobe rozhodne obligatórne na pojednávaní (§ 228).

Vo veci samej rozhoduje správny súd rozsudkom. Nedôvodnú žalobu správny súd zamietne.

Ak správny súd zistí dôvodnosť správnej žaloby, výrok jeho rozhodnutia závisí od toho, či ide o správnu žalobu podľa § 221 ods. 1 alebo 2.

Pri správnej žalobe podľa § 221 ods. 1 môže správny súd podľa povahy veci rozhodnúť štyrmi spôsobmi.

Prvým je zrušenie napadnutého rozhodnutia a nariadenie bezodkladného prepustenia žalobcu zo zaistenia.

Druhým spôsobom rozhodnutia je tzv. plná jurisdikcia, v rámci ktorej sa napadnuté rozhodnutie žalovaného o zaistení, predĺžení zaistenia alebo o predĺžení lehoty zaistenia priamo nahradí rozhodnutím správneho súdu o uložení miernejšieho donucovacieho opatrenia. Pod miernejším donucovacím opatrením sa pritom rozumie hlásenie pobytu alebo zloženie peňažnej sankcie podľa § 89 ods. 1 písm. a) a b) zákona o pobyte cudzincov. Predpokladom ich uloženia je však preukázanie dôvodnosti takéhoto rozhodnutia na základe výsledkov dokazovania vykonaného správnym súdom na pojednávaní. Následkom uloženia miernejšieho donucovacieho opatrenia je logicky aj súčasné prepustenie žalobcu zo zaistenia.

Tretím spôsobom je zrušenie napadnutého rozhodnutia a vrátenie veci žalovanému na ďalšie konanie. Predpokladom toho je však zistenie väd, ktoré na jednej strane mali za následok nezákonnosť napadnutého rozhodnutia, na strane druhej však tieto vady môžu byť odstránené v ďalšom postupe žalovaného. Žalovaný následne buď bezodkladne vydá nové rozhodnutie o zaistení alebo o predĺžení zaistenia, resp. predĺžení lehoty zaistenia, ktoré už nebude postihnuté správnym súdom vytknutými vadami, alebo prepustí žalobcu zo zaistenia.

Štvrtým spôsobom je určenie nezákonnosti rozhodnutia o zaistení, predĺžení zaistenia alebo predĺžení lehoty zaistenia, ak žalobca bol po vykonanom zaistení ale ešte pred rozhodnutím správneho súdu zo zaistenia prepustený.

Pri správnej žalobe podľa § 221 ods. 2 môže správny súd podľa povahy veci rozhodnúť dvoma spôsobmi.

V rámci prvého spôsobu správny súd nariadi žalovanému bezodkladné prepustenie žalobcu zo zaistenia.

Pri druhom spôsobe správny súd nariadi žalovanému bezodkladné prepustenie žalobcu zo zaistenia a rozhodne o uložení miernejšieho donucovacieho opatrenia. Opätovne ide o tzv. plnú jurisdikciu, ktorej predpokladom nastúpenia je preukázanie jej dôvodnosti na základe dokazovania vykonaného správnym súdom na pojednávaní.

Nutnosť zavedenia takejto plnej jurisdikcie zo strany správneho súdu vyplýva pritom z judikatúry Súdneho dvora Európskej únie [Mahdi proti Bulharsku, rozsudok č. C-146/14 PPU z 5. júna 2014].

K § 231 až 241

Podaním správnej žaloby sa možno domáhať preskúmania rozhodnutia alebo opatrenia orgánu verejnej správy vo veciach administratívneho vyhostenia vydaného podľa § 77 až § 87 zákona o pobyte cudzincov.

Žalobcom je fyzická osoba tvrdiaca o sebe, že bola rozhodnutím alebo opatrením orgánu verejnej správy ukrátená na svojich právach alebo právom chránených záujmoch. Táto fyzická osoba musí pritom byť účastníkom administratívneho konania, v ktorom bolo vydané napadnuté rozhodnutie alebo opatrenie.

Žalovaným je orgán verejnej správy, ktorý napadnuté rozhodnutie alebo opatrenie vydal.

Účastníkmi konania sú žalobca a žalovaný. Tým ale nie je dotknuté oprávnenie prokurátora vstúpiť do tohto konania. Rovnako prokurátor má možnosť aj sám podať správnu žalobu, pričom v takomto prípade bude fyzická osoba, ktorá bola účastníkom administratívneho konania, účastníkom konania pred správnym súdom podľa § 32 ods. 3 písm. a).

Správnú žalobu vo veciach administratívneho vyhostenia možno podať v subjektívnej 30 dňovej lehote, ktorá začína plynúť odo dňa doručenia rozhodnutia alebo opatrenia.

Zákon vymedzuje náležitosti správnej žaloby, ktorej prílohou je napadnuté rozhodnutie alebo opatrenie.

S podaním správnej žaloby nie je spojený odkladný účinok. Správny súd však môže na návrh žalobcu a po vyjadrení žalovaného uznesením priznať žalobe odkladný účinok. Správny súd v takomto prípade rozhoduje primerane podľa ustanovení upravujúcich odkladný účinok pri všeobecnej správnej žalobe. Rozhodnúť o priznaní odkladného účinku musí správny súd do 15 dní od podania príslušného návrhu zo strany žalobcu.

Vo veci samej rozhoduje správny súd rozsudkom. Nedôvodnú žalobu zamietne a v prípade dôvodnosti žaloby zruší napadnuté rozhodnutie alebo opatrenie žalobcu. Podľa okolností môže správny súd súčasne vrátiť vec žalovanému na ďalšie konanie podľa § 191 ods. 4.

K § 242 až § 245

Nečinnosť orgánu verejnej správy je legálne definovaná v § 3 písm. d). Rozumie sa ňou nielen protiprávne nepokračovanie v začatom administratívnom konaní, ale i protiprávne nezačatie administratívneho konania z úradnej povinnosti.

Fyzická osoba alebo právnická osoba sa môžu žalobou domáhať odstránenia nečinnosti len v začatom administratívnom konaní a to za podmienok, že je jeho účastníkom a neúspešne

vyčerpala sťažnosť podľa § 5 zákona č. 9/2010 Z. z. o sťažnostiach alebo podnet prokuratúre podľa § 31 zákona č. 153/2001 Z. z. o prokuratúre (ďalej len „zákon o prokuratúre“). Zákon nestanovuje nutnosť vyčerpania oboch týchto prostriedkov nápravy a súčasne nie je ani potrebné podať opakovanú sťažnosť, resp. opakovaný podnet prokuratúre. Jednoznačná konkretizácia prostriedkov nápravy má byť prínosom oproti doterajšej nejednotnej judikatúre vzťahujúcej sa k vymedzeniu prostriedkov, „ktorých použitie umožňuje osobitný predpis“ v zmysle § 250t ods. 1 OSP. Zároveň zvolenou alternáciou prostriedkov nápravy je na jednej strane zachovaný režim následnosti ochrany poskytovanej správnym súdnictvom, pričom nedochádza k neprimeranému oddiaľovaniu prístupu k súdu.

Prokurátor sa môže žalobou domáhať odstránenia nečinnosti v začatom administratívnom konaní a ako jediný oprávnený subjekt aj nečinnosti spočívajúcej v porušení povinnosti začať administratívne konanie z úradnej povinnosti. Procesnou podmienkou je však skutočnosť, že prokurátor túto nečinnosť u orgánu verejnej správy ešte pred podaním žaloby neúspešne namietal prostredníctvom upozornenia prokurátora podľa § 28 zákona o prokuratúre.

Zainteresovaná verejnosť môže žalobu podať vo vzťahu k prebiehajúcemu administratívne konaniu týkajúcemu sa vecí životného prostredia podľa osobitného predpisu. Podmienkou podania žaloby je však neúspešné vyčerpanie rovnakých prostriedkov nápravy (sťažnosť, podnet prokuratúre), ako tomu je pri žalobe fyzickej osoby alebo právnickej osoby.

Účastníkmi konania sú len žalobca a žalovaný, ktorým je nečinný orgán verejnej správy. Účastníkom konania teda nie sú ostatní účastníci administratívneho konania, ktorí nepodali žalobu proti nečinnosti. Ak do konania o žalobe proti nečinnosti podanej fyzickou osobou alebo právnickou osobou, resp. zainteresovanou verejnosťou vstúpi prokurátor, je tiež účastníkom konania.

Zákon nestanovuje na podanie žaloby žiadnu lehotu.

K § 246 a § 247

Upravujú sa náležitosti žaloby a jej prílohy.

Správny súd si vyžiada od žalovaného jeho vyjadrenie k žalobe. Podľa okolností si môže správny súd vyžiadať takéto vyjadrenie aj od orgánu verejnej správy nadriadeného žalovanému. Pri žalobe podľa § 242 ods. 1 si správny súd vyžiada od žalovaného aj administratívny spis.

K § 248 až § 251

Správny súd rozhoduje v konaní len uznesením.

Odstránenie nečinnosti po podaní žaloby je dôvodom pre zastavenie konania. Ak nie je žaloba dôvodná, správny súd ju zamietne.

Pri zistení dôvodnosti žaloby, t.j. nečinnosti, správny súd alternatívne uloží žalovanému, aby v určenej lehote :

- konal a rozhodol,
- vydal opatrenie,
- vykonal úkon,
- začal z úradnej povinnosti administratívne konanie.

Vyhovením žalobe sa v zmysle § 250 ods. 1 konanie nekončí. Žalovaný je následne povinný preukázať v určenej lehote správneho súdu, že svoju nečinnosť odstránil. Dĺžku tejto lehoty určí správny súd podľa okolností veci tak, aby táto nebola dlhšia ako tri mesiace. Pri tomto určení môže vychádzať aj zo žalobného návrhu, avšak v ňom uvedenou lehotou nie je viazaný. Na návrh žalovaného môže správny súd lehotu určenú na odstránenie nečinnosti uznesením predĺžiť, pričom rovnako nie je viazaný dĺžkou lehoty uvedenou v návrhu.

Ak žalovaný svoju nečinnosť v určenej lehote bezdôvodne neodstráni, správny súd mu môže uložiť pokutu. Takto rozhodnúť môže správny súd aj bez návrhu, pričom ak rozhoduje na návrh, nie je viazaný výškou pokuty v ňom uvedenou. Pri rozhodovaní o pokute bude správny súd posudzovať najmä relevanciu dôvodov, ktoré žalovanému zabránili v odstránení nečinnosti, pričom si môže vyžiadať aj stanovisko orgánu verejnej správy nadriadeného žalovanému.

Navrhovaná právna úprava je teda oproti pôvodnému zneniu § 250t a § 250u OSP konzekventnejšia, pretože následok nerešpektovania súdneho rozhodnutia zo strany žalovaného neprenáša na žalobcu, ktorý už nemusí podať ďalšiu žalobu, o ktorej by sa rozhodovalo v novom konaní (§ 250u OSP). Realizáciu odstránenia nečinnosti teda „odsleduje“ správny súd v tom istom konaní, v ktorom uložil žalovanému príslušným spôsobom konať.

Konanie o žalobe proti nečinnosti orgánu verejnej správy, ak táto bola podaná dôvodne a správny súd rozhodol podľa § 250, sa preto skončí až uznesením o zastavení konania podľa § 251 ods. 2, predpokladom vydania ktorého je preukázanie odstránenia nečinnosti žalovaným správneho súdu.

K § 252

Iný zásah orgánu verejnej správy je legálne definovaný v § 3 písm. e).

Zákon rozoznáva medzi trvajúcim (odsek 1) a už skončeným (odsek 2) iným zásahom orgánu verejnej správy. Súdný prieskum už skončeného iného zásahu predstavuje novum oproti stavu *de lege lata* (§ 250v ods. 3 OSP) a bude podmienený tým, že správnu žalobu nebolo možné podať počas trvania tohto iného zásahu a rozhodnutie správneho súdu bude dôležité pre náhradu škody alebo inú ochranu práv žalobcu. Pod nemožnosťou podania žaloby počas trvania iného zásahu treba rozumieť najmä objektívnu nemožnosť spočívajúcu v dĺžke a okolnostiach zásahu.

K § 253 až § 256

Účastníkmi konania sú len žalobca a žalovaný. Účastníkom konania nie je iná osoba tiež dotknutá iným zásahom orgánu verejnej správy, ak voči nemu nepodala žalobu. Ak do konania vstúpi prokurátor, bude mať postavenie účastníka konania.

Žalobcom je fyzická osoba alebo právnická osoba, voči ktorej bol iný zásah orgánu verejnej správy priamo zameraný alebo vykonaný. Žalobca pritom musí preukázať, že iným zásahom bol ukrátený (prípadne priamo zasiahnutý jeho následkami) na svojich právach alebo právom chránených záujmoch.

Žalovaným je orgán verejnej správy, ktorý iný zásah vykonal. Pri inom zásahu ozbrojených síl, ozbrojeného zboru alebo iného verejného zboru je žalovaným ten, kto takýto zbor riadi alebo ktorému je takýto zbor podriadený, pričom musí ísť o orgán verejnej správy. Pri inom zásahu obecnej alebo mestskej polície je žalovaným príslušná obec, resp. mesto.

Zákon stanovuje pre podanie žaloby prekluzívnu subjektívnu a objektívnu lehotu. Subjektívna lehota je dvojmesačná a začína plynúť odo dňa, keď sa osoba dotknutá iným zásahom orgánu verejnej správy o ňom dozvedela. Objektívna lehota je dvojročná a plynie odo dňa vykonania iného zásahu orgánom verejnej správy. Oproti právnej úprave danej OSP (§ 250v ods. 3) sa teda lehoty pre podanie tohto typu žaloby predĺžili tak, aby ochrana práv, právom chránených záujmov a povinností poskytovaná správnymi súdmi v tomto konaní bola čo najúčinnjšia.

K § 257 až § 259

Upravujú sa náležitosti žaloby. Správny súd si vyžiada od žalovaného jeho vyjadrenie k žalobe. Podľa okolností si môže správny súd vyžiadať takéto vyjadrenie aj od orgánu verejnej správy nadriadeného žalovanému.

S podaním žaloby nie je spojený odkladný účinok. Na návrh žalobcu a po vyjadrení žalovaného však správny súd môže uznesením priznať žalobe odkladný účinok. Musí sa však jednať o žalobu podanú proti trvajúcej inému zásahu (§ 252 ods. 1), ktorým hrozí závažná ujma a priznanie odkladného účinku nie je v rozpore s verejným záujmom. Na procesný postup správneho súdu pri rozhodovaní o odkladnom účinku sa primerane použijú ustanovenia zákona upravujúce takéto rozhodovanie správneho súdu pri odkladnom účinku správnej žaloby.

K § 260 až § 261

Správny súd rozhoduje v konaní len uznesením.

Upustenie od trvajúceho iného zásahu a podľa okolností aj odstránenie jeho následkov má za následok zastavenie konania. Pred takýmto rozhodnutím však správny súd musí zistiť názor žalobcu, či už vo forme jeho písomného alebo na pojednávaní ústne predneseného vyjadrenia. Tým sa sleduje ochrana práv žalobcu vo vzťahu k možným pretrvávajúcim účinkom, či následkom iného zásahu. Správny súd však nie je takýmto vyjadrením žalobcu viazaný a sám posudzuje, či sú splnené podmienky pre zastavenie konania z tohto dôvodu.

Nedôvodnú žalobu správny súd zamietne.

K § 262

Pri dôvodnej žalobe podanej proti trvajúcemu inému zásahu orgánu verejnej správy, správny súd zakáže žalovanému pokračovať v napadnutom inom zásahu a ak je to možné, uloží mu povinnosť obnoviť stav pred zásahom.

Vyhovením žalobe sa konanie pri trvajúcom inom zásahu nekončí. Žalovaný je následne povinný preukázať v určenej lehote správne súdu, že splnil zákaz pokračovať v inom zásahu a prípadne, že aj obnovil stav pred zásahom, ak mu bola takáto povinnosť uložená. Dĺžku tejto lehoty určí správny súd podľa okolností veci, pričom môže vychádzať aj zo žalobného návrhu, avšak v ňom uvedenou lehotou nie je viazaný. Na návrh žalovaného môže správny súd lehotu určenú na splnenie zákazu prípadne na obnovenie stavu pred zásahom predĺžiť, pričom rovnako nie je viazaný dĺžkou lehoty uvedenou v návrhu.

Správny súd môže uložiť žalovanému pokutu, ak tento po uplynutí určenej lehoty bezdôvodne pokračoval v inom zásahu alebo bezdôvodne neobnovil stav pred zásahom, ak mu takáto povinnosť bola uložená. Takto rozhodnúť môže správny súd aj bez návrhu, pričom ak rozhoduje na návrh, nie je viazaný výškou pokuty v ňom uvedenej. Pri rozhodovaní o pokute bude správny súd posudzovať najmä relevanciu dôvodov, ktoré žalovanému zabránili v splnení povinnosti uloženej mu súdnym rozhodnutím, pričom si môže vyžiadať aj stanovisko orgánu verejnej správy nadriadeného žalovanému.

Tak ako pri žalobe proti nečinnosti je navrhovaná právna úprava oproti zneniu OSP (§ 250v ods. 4) dôslednejšia, pretože následok nerešpektovania súdneho rozhodnutia zo strany žalovaného neprenáša na žalobcu, ktorý už nemusí podať ďalšiu žalobu, o ktorej by sa rozhodovalo v novom konaní (§ 250u OSP). Splnenie uloženej povinnosti teda preverí správny súd v tom istom konaní, v ktorom zakázal žalovanému pokračovať v inom zásahu, resp. mu uložil povinnosť obnoviť stav pred zásahom.

Konanie o žalobe proti trvajúcemu inému zásahu orgánu verejnej správy, ak táto bola podaná dôvodne a správny súd rozhodol podľa § 262 ods. 1, sa preto skončí až uznesením o zastavení konania podľa § 262 ods. 4, predpokladom vydania ktorého je preukázanie splnenia súdneho rozhodnutia žalovaným správne súdu.

K § 263

Pri dôvodnosti žaloby podanej proti už skončenému inému zásahu orgánu verejnej správy, správny súd určí, že napadnutý iný zásah bol nezákonný. Na rozdiel od uznesenia správneho súdu podľa § 262 ods. 1 sa vydaním uznesenia podľa § 263 súčasne končí aj konanie vo veci.

K § 264 až § 272

Obsahovo sa prevzalo znenie § 250z OSP, avšak vo forme úpravy druhov konania podľa SSP.

Účelom konania vo veciach zoznamu voličov je ochrana pred chybou alebo nedostatkom v stálom zozname voličov podľa § 9 zákona č. 180/2014 Z. z. o podmienkach výkonu volebného

práva a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej len „zákon č. 180/2014“). Na rozhodovanie je príslušný okresný súd, v ktorého územnom obvode sa nachádza obec, mesto alebo mestská časť.

Ochrany v tomto konaní sa môže domáhať fyzická osoba, ktorá je dotknutá na svojom volebnom práve chybou alebo nedostatkom v stálom zozname voličov za predpokladu, že daná chyba alebo nedostatok neboli odstránené príslušným postupom (§ 10 zákona č. 180/2014 Z.z.). Žalovaným je obec alebo mesto a pri hlavnom meste Slovenskej republiky Bratislave a meste Košice mestská časť, ktoré zostávajú a vedú stály zoznam voličov. Účastníkmi konania sú len žalobca a žalovaný, čím však nie je dotknuté oprávnenie prokurátora na vstup do tohto konania.

Podanie tejto žaloby nie je spojené so žiadnou lehotou.

Zákon vymedzuje náležitosti žaloby, prílohou ktorej je písomné oznámenie obce, mesta alebo mestskej časti o nevyhovení žiadosti na opravu chyby alebo doplnenia údajov do stáleho zoznamu voličov.

Správny súd rozhodne o žalobe uznesením do piatich dní od jej doručenia. Odstránenie napadnutej chyby alebo nedostatku zo stáleho zoznamu voličov po podaní žaloby je dôvodom pre zastavenie konania. Nedôvodnosť žaloby má za následok jej zamietnutie. V prípade zistenia dôvodnosti žaloby správny súd uloží žalovanému opraviť chybu alebo nedostatok v stálom zozname voličov. Znenie opravy alebo odstránenia nedostatku musí pritom jednoznačne vyplývať z výroku uznesenia správneho súdu. Vo veci vydané rozhodnutie správneho súdu musí byť bezodkladne doručené účastníkom konania.

K § 273 až § 282

V pozmenenej forme, ale s nezmeneným obsahom sa prevzalo znenie § 250za OSP.

Účelom konania vo veciach registrácie kandidátnych listín pre voľby do Národnej rady Slovenskej republiky a pre voľby do Európskeho parlamentu je ochrana pred rozhodovaním Štátnej komisie pre voľby a kontrolu financovania politických strán o registrácii kandidátnej listiny s úpravami a odmietnutí registrácie kandidátnej listiny podľa § 52 ods. 3 a § 82 ods. 3 zákona č. 180/2014 Z. z. Na rozhodovanie je príslušný najvyšší súd.

Ochrany v tomto konaní sa môže domáhať politická strana, politické hnutie alebo koalícia politických strán a politických hnutí, avšak len za predpokladu, že kandiduje vo voľbách a súčasne je dotknutá príslušným rozhodnutím Štátnej komisie pre voľby a kontrolu financovania politických strán.

Žalovaným je Štátna komisia pre voľby a kontrolu financovania politických strán konštituovaná § 13 až § 19 zákona č. 180/2014 Z. z.

Účastníkmi konania sú len žalobca a žalovaný, čím však nie je dotknuté oprávnenie prokurátora na vstup do tohto konania.

Žalobca môže podať žalobu len v trojdňovej subjektívnej lehote počítanej od prevzatia rozhodnutia žalovaného o registrácii kandidátnej listiny s úpravami alebo o odmietnutí registrácie kandidátnej listiny.

Zákon vymedzuje náležitosti žaloby, prílohou ktorej je napadnuté rozhodnutie žalovaného.

Správny súd rozhodne o žalobe uznesením do troch dní od jej doručenia. Nedôvodnosť žaloby má za následok jej zamietnutie. V prípade zistenia dôvodnosti žaloby správny súd svojim rozhodnutím neruší rozhodnutie žalovaného, ale v závislosti od druhu žaloby buď rozhodne o ponechaní kandidáta na kandidátnej listine alebo zaregistruje kandidátnu listinu. Vo veci vydané rozhodnutie správneho súdu musí byť bezodkladne doručené účastníkom konania.

K § 283 až § 292

V zásade sa preberá znenie § 250zc OSP.

Účelom konania vo veciach prijatia návrhu na kandidáta na prezidenta Slovenskej republiky je ochrana pred odmietnutím takéhoto návrhu zo strany predsedu Národnej rady Slovenskej republiky podľa § 103 ods. 2 a 4 zákona č. 180/2014 Z. z. Na rozhodovanie je príslušný najvyšší súd.

Ochrany v tomto konaní sa môže domáhať tá fyzická osoba, ktorej návrh na kandidáta na prezidenta Slovenskej republiky bol predsedom Národnej rady Slovenskej republiky odmietnutý.

Žalovaným je predseda Národnej rady Slovenskej republiky.

Účastníkmi konania sú len žalobca a žalovaný, čím však nie je dotknuté oprávnenie prokurátora na vstup do tohto konania.

Žalobca môže podať žalobu len v trojdňovej subjektívnej lehote počítanej od doručenia oznámenia žalovaného o odmietnutí návrhu kandidáta na prezidenta Slovenskej republiky. Režim doručovania tohto oznámenia je upravený v poslednej vete § 103 ods. 2 zákona č. 180/2014 Z. z..

Zákon vymedzuje náležitosti žaloby, prílohou ktorej je napadnuté oznámenie žalovaného o odmietnutí návrhu na kandidáta na prezidenta Slovenskej republiky.

Správny súd rozhodne o žalobe uznesením do piatich dní od jej doručenia. Nedôvodnosť žaloby má za následok jej zamietnutie. V prípade zistenia dôvodnosti žaloby správny súd rozhodne o prijatí návrhu žalobcu na kandidáta na prezidenta Slovenskej republiky. Vo veci vydané rozhodnutie správneho súdu musí byť bezodkladne doručené účastníkom konania.

K § 293 až § 302

Obsahovo sa preberá sa znenie § 250zd OSP.

Účelom konania vo veciach registrácie kandidátnych listín pre voľby do orgánov samosprávnych krajov je ochrana pred rozhodovaním volebnej komisie samosprávneho kraja o nezaregistrovaní kandidáta pre voľby poslancov zastupiteľstiev samosprávnych krajov a predsedov samosprávnych krajov podľa § 140 ods. 2 a 5, § 145 ods. 2 a 5 zákona č. 180/2014 Z. z. Na rozhodovanie je príslušný okresný súd, v ktorého obvode má sídlo samosprávny kraj.

Ochrany v tomto konaní sa môže domáhať politická strana, politické hnutie alebo koalícia politických strán a politických hnutí, ktorej kandidát nebol zaregistrovaný alebo nezaregistrovaný nezávislý kandidát.

Žalovaným je miestna volebná komisia samosprávneho kraja, ktorá rozhodla o nezaregistrovaní kandidáta.

Účastníkmi konania sú len žalobca a žalovaný, čím však nie je dotknuté oprávnenie prokurátora na vstup do tohto konania.

Žalobca môže podať žalobu len v trojdňovej subjektívnej lehote počítanej od prevzatia rozhodnutia žalovaného o nezaregistrovaní kandidáta.

Zákon vymedzuje náležitosti žaloby, prílohou ktorej je napadnuté rozhodnutie žalovaného.

Správny súd rozhodne o žalobe uznesením do troch dní od jej doručenia. Nedôvodnosť žaloby má za následok jej zamietnutie. V prípade zistenia dôvodnosti žaloby správny súd svojim rozhodnutím neruší rozhodnutie žalovaného, ale rozhodne o zaregistrovaní kandidáta na príslušnú funkciu v orgáne samosprávneho kraja. Vo veci vydané rozhodnutie správneho súdu musí byť bezodkladne doručené účastníkom konania.

K § 303 až § 312

Preberá sa znenie § 250zb OSP.

Účelom konania vo veciach registrácie kandidátnych listín pre voľby do orgánov samosprávy obcí, miest a mestských častí je ochrana pred rozhodovaním miestnej volebnej komisie alebo mestskej volebnej komisie o nezaregistrovaní kandidáta pre voľby poslancov zastupiteľstiev obcí, miest a mestských častí alebo starostov obcí, mestských častí alebo primátorov miest podľa § 172 ods. 1 a 4 a § 177 ods. 1 a 4 zákona č. 180/2014 Z. z. Na rozhodovanie je príslušný okresný súd, v ktorého obvode sa nachádza obec, mesto alebo mestská časť.

Ochrany v tomto konaní sa môže domáhať politická strana, politické hnutie alebo koalícia politických strán a politických hnutí, ktorej kandidát nebol zaregistrovaný alebo nezaregistrovaný nezávislý kandidát.

Žalovaným je miestna volebná komisia alebo mestská volebná komisia, ktorá rozhodla o nezaregistrovaní kandidáta.

Účastníkmi konania sú len žalobca a žalovaný, čím však nie je dotknuté oprávnenie prokurátora na vstup do tohto konania.

Žalobca môže podať žalobu len v trojdňovej subjektívnej lehote počítanej od prevzatia rozhodnutia žalovaného o nezaregistrovaní kandidáta.

Zákon vymedzuje náležitosti žaloby, prílohou ktorej je napadnuté rozhodnutie žalovaného.

Správny súd rozhodne o žalobe uznesením do troch dní od jej doručenia. Nedôvodnosť žaloby má za následok jej zamietnutie. V prípade zistenia dôvodnosti žaloby správny súd svojim rozhodnutím neruší rozhodnutie žalovaného, ale rozhodne o zaregistrovaní kandidáta na príslušnú funkciu v orgáne samosprávy obcí, miest alebo mestských častí. Vo veci vydané rozhodnutie správneho súdu musí byť bezodkladne doručené účastníkom konania.

K § 313 až § 324

Nová procesná úprava vo veciach zániku mandátu poslanca obecného zastupiteľstva, mestského zastupiteľstva, miestneho zastupiteľstva alebo zastupiteľstva samosprávneho kraja bude upravovať právomoc správneho súdu rozhodnúť o určení, či poslancový mandát trvá alebo zanikol. Potrebu tejto právnej úpravy vyvolala nejednotnosť v posudzovaní vecnej kompetencie súdu najmä v tom, či ide o kompetenciu všeobecného súdu v civilnom konaní alebo kompetenciu špeciálne pre správne súdnictvo. Zánik mandátu bol doteraz nekonceptne riešený buď na základe žalôb dotknutých poslancov v jednostupňovom konaní o ochrane proti nezákonnému zásahu orgánu verejnej správy podľa § 250v OSP alebo na základe žalôb prokurátorov v konaní o preskúmaní zákonnosti uznesení zastupiteľstiev podľa § 250zf.

Účelom konania je zabezpečiť ochranu pred svojvoľným bránením v uplatňovaní poslancového mandátu, ale aj jeho nezákonným výkonom.

Vecne a miestne príslušný bude krajský súd, v ktorého obvode má sídlo orgán územnej samosprávy, ktorého zastupiteľstva sa mandát poslanca týka (§ 13 ods. 2).

Účastníkmi konania sú len žalobca a žalovaný, čím však nie je dotknuté oprávnenie prokurátora na vstup do tohto konania.

Aktívna žalobná legitimácia podľa § 313 ods. 1 bude patriť poslancovi zastupiteľstva tvrdiacemu, že jeho poslancový mandát, ktorý mal zaniknúť (§ 25 ods. 1 zákona Slovenskej národnej rady č. 369/1990 Zb. o obecnom zriadení v znení zákona č. 102/2010 Z. z. a § 13 ods. 2 zákona č. 302/2001 Z. z. o samospráve vyšších územných celkov (zákon o samosprávnych krajoch) v znení zákona č. 16/2006 Z. z.), naďalej trvá a pasívne legitimované bude príslušné zastupiteľstvo, ktoré o tom rozhodlo. Žalobu podľa § 313 ods. 2 môže podať obec, mesto, mestská časť alebo samosprávny kraj proti poslancovi, o ktorom tvrdí, že jeho poslancový mandát mal zaniknúť.

Lehota na podanie žaloby podľa § 313 ods. 1 je dvojmesačná; žalobu podľa § 313 ods. 2 možno podať v dvojmesačnej subjektívnej lehote, najneskôr však v jednoročnej objektívnej lehote.

Zákon vymedzuje náležitosti žaloby, povinnosť žalovaného predložiť správne mu súdu vyjadrenie k žalobe a pre prípad stretu záujmov medzi štatutárnym orgánom žalovaného v konaní podľa § 313 ods. 1 a zastupiteľstvom, možnosť správneho súdu vyžiadať si vyjadrenie k žalobe aj od zastupiteľstva, ktoré musí byť zaslané správne mu súdu v podobe prijatého uznesenia do 60 dní.

Ustanovenie § 320 obmedzuje zastupiteľstvo v prijatí takého uznesenia, ktoré by viedlo k zmareniu účelu súdneho konania. Toto obmedzenie sa primerane vzťahuje aj na iný postup obce, mesta, mestskej časti alebo samosprávneho kraja. To znamená, že by na sporné miesto poslanca nemal nastúpiť náhradník, prípadne by žalovaný nemal požiadať o vyhlásenie nových volieb na uprázdnený mandát poslanca.

Správny súd rozhoduje uznesením. Nedôvodnosť žaloby vedie k jej zamietnutiu. V prípade vyhovenia žalobe rozhodne správny súd určujúcim výrokom (§ 323 ods. 1 a § 324 ods. 1).

Ustanovenie § 323 ods. 2 a § 324 ods. 2 rieši dopad na právne účinky uznesení zastupiteľstiev a všeobecne záväzných nariadení prijatých v čase, v ktorom nebolo žalobcovi umožnené vykonávať v zastupiteľstve jeho mandát poslanca, resp. od zániku mandátu poslanca do vydania rozhodnutia správneho súdu. Účelom týchto ustanovení je ochrana dobromyseľne nadobudnutých práv vyplývajúcich z týchto uznesení a všeobecne záväzných nariadení.

K § 325 až § 336

Konanie o preskúmanie zániku funkcie starostu, primátora a predsedu samosprávneho kraja osobitne upravuje v SSP z rovnakých dôvodov ako konanie o preskúmanie zániku mandátu poslanca obecného zastupiteľstva, mestského zastupiteľstva, miestneho zastupiteľstva alebo zastupiteľstva samosprávneho kraja.

Účelom konania je zabezpečiť ochranu pred svojvoľným bránením vo výkone funkcie starostu, primátora alebo predsedu samosprávneho kraja alebo jej nezákonným výkonom.

Účastníkmi konania sú len žalobca a žalovaný, čím však nie je dotknuté oprávnenie prokurátora na vstup do tohto konania.

Aktívna žalobná legitímácia sa obmedzuje na starostu, primátora alebo predsedu samosprávneho kraja, ktorí tvrdia, že ich funkcia, ktorá mala zaniknúť podľa § 25 ods. 1 písm. a), c), g) a h) zákona č. 369/1990 Zb. o obecnom zriadení (ďalej len „zákon o obecnom zriadení“) alebo § 13 ods. 2 písm. b) a c) zákona č. 302/2001 Z. z. o samospráve vyšších územných celkov (zákon o samosprávnych krajoch) [ďalej len „zákon o samosprávnych krajoch“], naďalej trvá (§ 327 ods. 1) alebo na poslanca zastupiteľstva, ktorý tvrdí, že starostovi, primátorovi alebo predsedovi samosprávneho kraja podľa uvedených ustanovení funkcia zanikla (§ 327 ods. 2).

Pasívne legitimovaným účastníkom podľa § 325 ods. 1 je obec, mesto, mestská časť alebo samosprávny kraj, ktoré považujú žalobcovu funkciu starostu, primátora alebo predsedu samosprávneho kraja za zaniknutú, pričom za žalovaného pred správne mu súdom koná osoba poverená uznesením zastupiteľstva (§ 328 ods. 1). Pasívne legitimovaným účastníkom podľa §

325 ods. 2 je starosta, primátor alebo predseda samosprávneho kraja, ktorého funkcia mala zaniknúť (§ 328 ods. 2).

Lehota na podanie žaloby je rovnaká ako v konaní o preskúmanie zániku mandátu poslanca obecného zastupiteľstva, mestského zastupiteľstva, miestneho zastupiteľstva alebo zastupiteľstva samosprávneho kraja (§ 329).

Zákon vymedzuje náležitosti žaloby, ako aj povinnosť žalovaného predložiť správne súdu vyjadrenie k žalobe .

Po začatí konania nemôže žalovaný postupovať takým spôsobom, ktorým by sa zmaril účel súdneho konania. To napr. znamená, že by sa žalovaný podľa § 328 ods. 1 nemal do rozhodnutia správneho súdu usilovať o vyhlásenie nových volieb.

Správny súd rozhoduje uznesením. Nedôvodnú žalobu správny súd zamietne. V prípade vyhovenia žalobe rozhodne správny súd určujúcim výrokom (§ 335 ods. 1 a § 336 ods. 1).

Ustanovenia § 335 ods. 2 a § 336 ods. 2 riešia dopad na právne účinky správnych aktov (rozhodnutí, opatrení, uznesení alebo všeobecne záväzných nariadení) vydaných alebo prijatých v čase, v ktorom nebolo žalobcovi umožnené vykonávať jeho funkciu starostu, primátora alebo predsedu samosprávneho kraja, resp. v čase od zániku funkcie starostu, primátora alebo predsedu samosprávneho kraja až vydania rozhodnutia správneho súdu. Účelom týchto ustanovení je ochrana dobromyseľne nadobudnutých práv vyplývajúcich z týchto správnych aktov.

K § 337 až § 347

Nová procesná úprava subsumuje do právomoci správneho súdu preskúmanie uznesení zastupiteľstiev o odvolaní z funkcie hlavného kontrolóra obce, mesta, mestskej časti alebo samosprávneho kraja, nakoľko aj v tejto problematike sa ukázala nejednotnosť v posudzovaní kompetencie súdu a často dochádza k tomu, že odvolanie z funkcie hlavného kontrolóra obce, mesta, mestskej časti alebo samosprávneho kraja nesprávne prejednávajú a rozhodujú súdy vo všeobecnom súdnictve v civilnom konaní. Preto úprava tohto konania v SSP je viac ako žiaduca.

Účelom konania je zabezpečiť ochranu pred nezákonným odvolávaním z funkcie hlavného kontrolóra obce, mesta, mestskej časti alebo samosprávneho kraja. Žalobca sa môže žalobou domáhať aj určenia, že jeho funkcia hlavného kontrolóra obce, mesta, mestskej časti alebo samosprávneho kraja naďalej trvá.

Účastníkmi konania sú len žalobca a žalovaný, čím však nie je dotknuté oprávnenie prokurátora na vstup do tohto konania.

Aktívna žalobná legitímácia svedčí fyzickej osobe, ktorá tvrdí, že bola poškodená na svojich právach a právom chránených záujmoch uznesením zastupiteľstva o jej odvolaní z funkcie hlavného kontrolóra alebo, že jej funkcia hlavného kontrolóra, ktorá mala zaniknúť podľa § 18a ods. 8 písm. a) a c) až g) zákona o obecnom zriadení a § 19a ods. 8 písm. a) a c) až g) zákona č. 302/2001 Z. z. zákona o samosprávnych krajoch naďalej trvá.

Pasívne legitimovaným účastníkom je obec, mesto, mestská časť alebo samosprávny kraj, ktorých zastupiteľstvo prijalo uznesenie o odvolaní hlavného kontrolóra z jeho funkcie alebo, ktoré považujú funkciu hlavného kontrolóra za zaniknutú.

Lehota na podanie žaloby je dvojmesačná a počíta sa od prijatia uznesenia zastupiteľstva o odvolaní hlavného kontrolóra z jeho funkcie (§ 341 ods. 1), resp. od času, kedy začalo byť žalobcovi bránené vo výkone funkcie hlavného kontrolóra (§ 341 ods. 2).

Zákon vymedzuje náležitosti žaloby, prílohou ktorej je napadnuté rozhodnutie žalovaného.

Upravuje sa tiež povinnosť žalovaného predložiť správny súd vyjadrenie k žalobe a pre prípad stretu záujmov medzi štatutárnym orgánom žalovaného a zastupiteľstvom, možnosť správneho súdu vyžiadať si vyjadrenie k žalobe aj od zastupiteľstva, ktoré musí byť zaslané správny súd v podobe prijatého uznesenia do 60 dní.

Aby nebol zmarený účel konania pred správnym súdom, ustanovenie § 344 bráni zastupiteľstvu prijať také uznesenie, ktoré by k zmareniu účelu súdneho konania viedlo. Toto obmedzenie sa primerane vzťahuje aj na iný postup obce, mesta, mestskej časti alebo samosprávneho kraja. To napr. znamená, že žalovaný by nemal do rozhodnutia správneho súdu vyhlásiť a uskutočniť nové voľby hlavného kontrolóra.

Správny súd rozhoduje uznesením. Nedôvodnú žalobu správny súd zamietne. V prípade vyhovenia žalobe podľa § 337 ods.1 rozhodne správny súd o zrušení uznesenia (§ 347 ods. 1) V prípade žaloby podanej podľa § 337 ods. 2 správny súd rozhodne určujúcim výrokom (§ 347 ods. 2).

Právoplatnosťou rozhodnutia správneho súdu podľa § 347 odseku 1 a 2 zanikajú právne účinky toho uznesenia zastupiteľstva, na základe ktorého bola do funkcie hlavného kontrolóra žalovaného zvolená iná osoba (§ 347 ods.3).

K § 348 až § 356

V pozmenenej forme s väčším precizovaním sa preberá doterajšie znenie § 250zf OSP.

K žalobe je naďalej oprávnený len prokurátor, ak zastupiteľstvo nevyhovelo jeho protestu. Upravuje sa, že pod nevyhovením protestu prokurátora sa rozumie nezrušenie uznesenia zastupiteľstva alebo jeho napadnutej časti, prípadne nevykonanie zmeny uznesenia zastupiteľstva alebo jeho napadnutej časti v lehote podľa § 26 ods. 2 zákona o prokuratúre.

Žalovaným je obec, mesto, mestská časť alebo samosprávny kraj, ktorého zastupiteľstvo prijalo napadnuté uznesenie.

Žalobu je potrebné podať do dvoch mesiacov od písomného oznámenia žalovaného prokurátorovi, že jeho protestu proti uzneseniu zastupiteľstva nebolo vyhovené.

Vymedzujú sa náležitosti žaloby, prílohou ktorej je napadnuté rozhodnutie žalovaného a oznámenie žalobcu o nevyhovení protestu prokurátora.

Taktiež sa upravuje povinnosť žalovaného predložiť správne súdu vyjadrenie k žalobe a pre prípad stretu záujmov medzi štatutárnym orgánom žalovaného a zastupiteľstvom, možnosť správneho súdu vyžiadať si vyjadrenie k žalobe aj od zastupiteľstva, ktoré musí byť zaslané správne súdu v podobe prijatého uznesenia do 60 dní.

Po začatí konania na správne súde nemôže zastupiteľstvo prijať také uznesenie, ktoré by zmarilo účel súdneho konania. Uvedené sa primerane vzťahuje aj na iný postup obce, mesta, mestskej časti alebo samosprávneho kraja. To napr. znamená, že zastupiteľstvo by nemalo do rozhodnutia správneho súdu zrušiť napadnuté uznesenie a súčasne prijať nové s rovnakým obsahom.

Správny súd o žalobe rozhoduje uznesením, ktorým nedôvodnú žalobu zamietne, a v prípade dôvodnosti žaloby napadnuté uznesenie zastupiteľstva zruší.

K § 357 až § 367

Konanie o súlade všeobecne záväzného nariadenia obce, mesta, mestskej časti alebo samosprávneho kraja so zákonom, nariadením vlády a všeobecne záväznými právnymi predpismi ministerstiev a ostatných ústredných orgánov štátnej správy bolo zaradené k osobitným konaniam v správnom súdnictve novelou OSP zákonom č. 384/2008 Z. z. s účinnosťou od 15. 10. 2008 ako § 250zfa OSP, ktorý vychádza z čl. 125 ods. 1 písm. c), d) ústavy, podľa ktorého je zrejmé, že Ústava Slovenskej republiky pripúšťa možnosť, aby o súlade všeobecne záväzných nariadení orgánov územnej samosprávy so zákonmi vo veciach územnej samosprávy (čl. 68 ústavy) a so zákonmi, s nariadeniami vlády a so všeobecne záväznými právnymi predpismi ministerstiev a ostatných ústredných orgánov štátnej správy vo veciach prenesenej štátnej správy (čl. 71 ods. 2 ústavy) mohol rozhodovať okrem ústavného súdu aj iný, t. j. všeobecný súd. Podľa dôvodovej správy k novele (zákon č. 384/2008 Z. z.) zmena vychádzala aj z požiadavky, aby ústavný súd rozhodoval, pokiaľ je to možné, len o najzávažnejších veciach, čo odôvodňuje úvahu o presune preskúmania zákonnosti všeobecne záväzných nariadení všeobecnými súdmi.

Navrhovaná právna úprava ustanovenie § 250zfa OSP preberá, avšak ho podrobnejšie špecifikuje. Ústavnú konformitu tejto právnej úpravy potvrdil aj Ústavný súd Slovenskej republiky vo svojom náleze sp. zn. PL. ÚS 2/3013 .

Účelom a predmetom konania o preskúmaní zákonnosti všeobecne záväzných nariadení územnej samosprávy je v tomto prípade posúdenie obsahového súladu právneho predpisu nižšej právnej sily s predpisom vyššej právnej sily.

Navrhovaná právna úprava obsahovo preberá okruh účastníkov konania, žalobnú legitímáciu prokurátora a upravuje náležitosti žaloby, ku ktorej musí byť pripojené napadnuté všeobecne záväzné nariadenie a k žalobe prokurátora aj oznámenie žalobcu o nevyhovení protestu prokurátora.

S odkazom na ustanovenia Aarhuského dohovoru sa žalobná legitímácia vo veciach porušenia verejného záujmu v oblasti životného prostredia doplnila aj o zainteresovanú verejnosť.

Podrobnejšie sa upravuje možnosť dočasného pozastavenia účinnosti všeobecne záväzného nariadenia, jeho časti, prípadne niektorého jeho ustanovenia pre prípad, že ich ďalšie uplatňovanie môže ohroziť základné práva a slobody, ak hrozí značná hospodárska škoda alebo závažná ujma na životnom prostredí, prípadne iný vážny nenapraviteľný následok (§ 362).

Taktiež sa ustanovuje, že zastupiteľstvo žalovaného po začatí konania nemôže napadnuté všeobecne záväzné nariadenie zrušiť a nahradiť novým všeobecne záväzným nariadením s rovnakým obsahom v tom rozsahu, v akom bol jeho nesúlad namietaný žalobcom (§ 364). Účelom tohto ustanovenia je zabrániť zmareniu účelu konania pred správnym súdom.

O žalobe rozhodne správny súd uznesením, ktorým nedôvodnú žalobu zamietne (§ 366), a v prípade dôvodnosti žaloby vysloví nesúlad všeobecne záväzného nariadenia, jeho časti, prípadne niektorého jeho ustanovenia (§ 367 ods. 1). Ak správny súd rozhodne podľa § 367 ods. 1 o vyslovení nesúladu, dňom nadobudnutia právoplatnosti jeho rozhodnutia stráca všeobecne záväzné nariadenie, jeho časť, prípadne niektoré jeho ustanovenie účinnosť.

Obec, mesto, mestská časť alebo samosprávny kraj, ktoré nesúladné všeobecne záväzné nariadenie vydali, sú povinné do šiestich mesiacov od nadobudnutia právoplatnosti rozhodnutia správneho súdu podľa § 367 ods. 1 uviesť všeobecne záväzné nariadenie vydané vo veciach územnej samosprávy do súladu so zákonom a vo veciach plnenia úloh štátnej správy do súladu so zákonom, nariadením vlády a všeobecne záväznými právnymi predpismi ministerstiev a ostatných ústredných orgánov štátnej správy. V opačnom prípade všeobecne záväzné nariadenie, jeho časť, prípadne niektoré jeho ustanovenie po šiestich mesiacoch od nadobudnutia právoplatnosti rozhodnutia správneho súdu podľa odseku 1 strácajú platnosť.

K § 368 až § 374

V pozmenenej forme, ale s nezmeneným obsahom sa prevzalo doterajšie znenie § 250zg OSP.

Účelom tohto typu verejného súdnictva je ochrana zákonnosti pri uzavieraní dohôd alebo pri členstve jednotiek územnej samosprávy v medzinárodných združeniach, ktoré fungujú na princípe samosprávneho usporiadania.

Konanie možno začať iba na základe žaloby, ktorou sa žalobca, ktorým sa miestny orgán štátnej správy podľa osobitného predpisu, t.j. okresný úrad v sídle kraja (§ 4 ods. 2 zákona č. 180/2013 Z. z. o organizácii miestnej štátnej správy a o zmene a doplnení niektorých zákonov), v ktorého územnom obvode sa nachádza obec, mesto, mestská časť alebo má sídlo samosprávny kraj domáha proti žalovanému - obci, mestu, mestskej časti alebo samosprávnemu kraju uloženia povinnosti vypovedať dohodu o spolupráci uzavretú s inou obcou, mestom, mestskou časťou alebo s iným samosprávnym krajom alebo uzavretú s územným a správnym celkom iného štátu, alebo s orgánom, alebo s úradom iného štátu vykonávajúcimi regionálne funkcie (§ 368 ods. 1) alebo uloženia povinnosti vypovedať členstvo obce alebo mesta v združení obcí alebo miest, alebo členstvo samosprávneho kraja v združení samosprávnych krajov alebo v medzinárodnom združení územných celkov alebo územných orgánov (§ 368 ods. 2).

Vymedzujú sa náležitosti žaloby a povinnosť žalovaného predložiť správnemu súdu na jeho výzvu v ním určenej lehote vyjadrenie k žalobe.

Správny súd rozhoduje o žalobe uznesením. Ak je žaloba nedôvodná správny súd ju zamietne. V prípade, že správny súd žalobe vyhovie, určí žalovanému povinnosť vypovedať dohodu o spolupráci uzavretú s označeným subjektom alebo povinnosť vypovedať členstvo v určenom združení.

Právoplatné uznesenie, ktorým sa žalobe vyhovel, znamená zánik dohody o spolupráci alebo skončenie členstva v združení.

K § 375 až § 383

Obsahovo sa nadväzuje na znenie § 250ze OSP, avšak vo forme úpravy druhov konania podľa SSP.

Právo zakladať politické strany a politické hnutia a združovať sa v nich patrí medzi politické práva, ktoré ústava zaručuje svojim občanom v čl. 29 ods. 2, ktorý je premietnutý do zákonnej úpravy v podobe zákona č. 85/2005 Z. z. o politických stranách a politických hnutiach (ďalej len „zákon č. 85/2005 Z. z.“).

Zákon č. 85/2005 Z. z. v § 7 ods. 5, ods. 10, v § 9 ods. 5, § 11 ods. 4, v § 12 ods. 5 a v § 19 upravuje parciálne konania týkajúce sa procesu registrácie politických strán a politických hnutí (ďalej len „politická strana“), zápisov zmeny údajov zapísaných v registri strán alebo zápisu nových stanov do registra strán a súdnej ochrany vo vzťahu k členovi strany považujúcemu rozhodnutie orgánu politickej strany za nezákonné alebo odporujúce stanovám.

Na rozhodovanie o žalobe o preskúmanie zákonnosti rozhodnutia o odmietnutí registrácie politickej strany je príslušný najvyšší súd. V ostatných konaniach je na konanie príslušný Krajský súd v Bratislave, nakoľko žalovaným je Ministerstvo vnútra Slovenskej republiky (ďalej len „ministerstvo vnútra“) rozhodujúce v dvojstupňovom administratívnom konaní a v prípade konania podľa § 19 zákona č. 85/2005 Z. z. je príslušný krajský súd, v ktorého obvode je sídlo politickej strany, ktorej rozhodnutie sa preskúmava (§ 13 ods. 2).

Ochranu sa v tomto konaní môže domáhať prípravný výbor politickej strany, všetci členovia prípravného výboru politickej strany, politická strana a člen politickej strany. Žalovaným je v závislosti od druhu konania ministerstvo vnútra alebo politická strana. Účastníkmi konania sú len žalobca a žalovaný, čím však nie je dotknuté oprávnenie prokurátora na vstup do tohto konania.

Rovnako lehota na podanie žaloby je upravená v závislosti od druhu konania na 15 dní, 30 dní, resp. dva mesiace od doručenia napadnutého rozhodnutia a pri konaní podľa § 375 ods. 4 od prijatia napadnutého rozhodnutia orgánu politickej strany.

Vymedzujú sa náležitosti žaloby a povinnosť žalovaného predložiť správne mu súdu na jeho výzvu v ním určenej lehote vyjadrenie k žalobe. Prílohou žaloby je písomné upozornenie alebo napadnuté rozhodnutie.

Správny súd rozhodne o žalobe uznesením. Nedôvodnosť žaloby má za následok jej zamietnutie. V prípade zistenia dôvodnosti žaloby správny súd svojim rozhodnutím určí, že návrh na registráciu politickej strany nemá nedostatky (§ 375 ods. 1) alebo uznesením zruší napadnuté rozhodnutie a vec vráti žalovanému na ďalšie konanie (§ 375 ods. 2, ods. 3) alebo uznesením

určí, že rozhodnutie orgánu politickej strany je nezákonné alebo odporujúce stanovám (§ 375 ods. 4).

K § 384 až § 390

Z návrhu legislatívneho zámeru, ktorý nadväzuje na súčasnú právnu úpravu obsiahnutú v § 14 ods. 2 písm. e) zákona o prokuratúre vyplýva, že návrh na rozpustenie politickej strany alebo politického hnutia alebo návrh na pozastavenie činnosti politickej strany alebo politického hnutia môže podať iba generálny prokurátor, a to na najvyšší súd. Podľa čl. 129 ods. 4 ústavy, ústavný súd rozhoduje o tom, či rozhodnutie súdu o rozpustení alebo pozastavení činnosti politickej strany alebo politického hnutia je v zhode s ústavnými zákonmi a s inými zákonmi. Tu je potrebné uviesť, že právomoc generálneho prokurátora podať návrh na pozastavenie činnosti politickej strany vychádzala z § 14 ods. 1 zákona č. 424/1991 Zb. o združovaní v politických stranách a v politických hnutiach, ktorý bol s účinnosťou od 01.05.2005 zrušený zákonom č. 85/2005 Z. z., ktorý však už pozastavenie činnosti politickej strany neupravuje.

Podnet na rozpustenie politickej strany alebo politického hnutia môže generálnemu prokurátorovi podať aj ministerstvo - § 9 ods. 5, § 11 ods. 4, § 12 ods. 5 zákona č. 85/2005 Z. z.

Účelom konania o žalobe generálneho prokurátora na rozpustenie politickej strany alebo politického hnutia je zabrániť činnosti politickej strany, pokiaľ by táto vykazovala rozpor s § 2 zákona č. 85/2005 Z. z., teda by svojimi stanovami, svojím programom alebo činnosťou porušovala Ústavu Slovenskej republiky, ústavné zákony, zákony a medzinárodné zmluvy. Na rozhodovanie o žalobe je príslušný najvyšší súd (§ 17 zákona č. 85/2005 Z. z.).

Účastníkmi konania sú len generálny prokurátor a politická strana, ktorej rozpustenie generálny prokurátor navrhuje.

Lehota na podanie žaloby stanovená nie je.

Vymedzujú sa náležitosti žaloby, prílohou ktorej je výpis z registra strán týkajúci sa žalovaného. Správny súd rozhodne o žalobe na pojednávaní [§ 107 ods. 1 písm. e)] rozsudkom. Nedôvodnosť žaloby má za následok jej zamietnutie. V prípade zistenia dôvodnosti žaloby správny súd svojim rozhodnutím rozpustí politickú stranu. Ak politická strana nemá majetok, správny súd rozhodne o jej rozpustení bez likvidácie v opačnom prípade, správny súd nariadi likvidáciu a vymenuje likvidátora, ktorým nesmie byť člen rozpustenej politickej strany. Po právoplatnosti sa rozsudok doručí aj ministerstvu vnútra a ministerstvu financií.

K § 391 až § 401

Zákon č. 83/1990 Zb. o združovaní občanov (ďalej len „zákon č. 83/1990 Zb.“) v § 8 ods. 3, § 11 ods. 2 a § 12, a v § 15 upravuje parciálne konania týkajúce sa procesu registrácie združenia, preskúmania rozhodnutia o rozpustení združenia a súdnej ochrany vo vzťahu k členovi združenia považujúcemu rozhodnutie orgánu združenia za nezákonné alebo odporujúce stanovám. Ide o zákonnú úpravu ktoré nadobudla účinnosť ešte pred znovuzavedením správneho súdnictva, dnes už konaniu v správnom súdnictve nepostačujúcu a nevyhovujúcu a v praxi súdov

spôsobujúcu mnohé nejasnosti a s tým spojené aplikačné problémy. V súlade s Legislatívnym zámerom sa preto konanie vo veciach združovania občanov upravuje osobitne s tým, že v zákone č. 83/1990 Zb. sa príslušné procesné úpravy vypustia.

Ochrany sa v tomto konaní môžu domáhať všetci členovia prípravného výboru združenia, združenie a člen združenia. Žalovaným je v závislosti od druhu konania ministerstvo vnútra alebo združenie. Účastníkmi konania sú len žalobca a žalovaný, čím však nie je dotknuté oprávnenie prokurátora na vstup do tohto konania.

Lehota na podanie žaloby je upravená v závislosti od druhu konania, pričom predkladateľ vychádza zo zákonnej úpravy. Žalobu v konaní podľa § 391 ods. 1 a 2 možno podať na Krajský súd v Bratislave (v obvode tohto súdu sa nachádza sídlo ministerstva vnútra, ktorý v týchto konaniach vystupuje na strane žalovaného) do 60 dní od doručenia rozhodnutia, proti ktorému smeruje. Žalobu v konaní podľa § 391 ods. 3 možno podať na krajskom súde, v ktorého obvode je sídlo združenia, ktorej rozhodnutie sa preskúmava (§ 13 ods. 2) v subjektívnej 30 dňovej lehote začínajúcej plynúť od okamihu, keď sa žalobca o rozhodnutí dozvedel a v objektívnej šesťmesačnej lehote od prijatia napadnutého rozhodnutia.

Na rozdiel od súčasnej právnej úpravy (§ 15 ods. 1 zákona č. 83/1990 Zb.), podľa ktorej je na konanie o preskúmanie zákonnosti rozhodnutia orgánu združenia vecne príslušný okresný súd, SSP zavádza vecnú príslušnosť krajského súdu.

Podaním žaloby podľa § 391 ods. 2 *ex lege* nastáva odkladný účinok napadnutého rozhodnutia o rozpustení združenia (§ 184).

Vymedzujú sa náležitosti žaloby a povinnosť žalovaného predložiť správne súdu na jeho výzvu v ním určenej lehote vyjadrenie k žalobe. Prílohou žaloby je napadnuté rozhodnutie. Správny súd rozhodne o žalobe podľa § 391 ods. 1 a 3 uznesením. O žalobe podľa § 391 ods. 2 rozhodne na pojednávaní rozsudkom [§ 107 ods. 1 písm. e)]. Nedôvodnosť žaloby má za následok jej zamietnutie. V prípade zistenia dôvodnosti žaloby podľa § 391 ods. 1 správny súd uznesením zruší napadnuté rozhodnutie a vec vráti žalovanému na ďalšie konanie. V prípade zistenia dôvodnosti žaloby podľa § 391 ods. 2 správny súd rozsudkom zruší napadnuté rozhodnutie a vec vráti žalovanému na ďalšie konanie. V prípade zistenia dôvodnosti žaloby podľa § 391 ods. 3 správny súd uznesením určí, že rozhodnutie orgánu združenia je nezákonné alebo odporujúce stanovám. Takéto rozhodnutie žalovaného následne prestáva vyvolávať zamýšľané právne účinky.

Predmetom prieskumu nie sú rozhodnutia združenia upravujúce veci organizačnej povahy alebo vnútorné pomery združenia [§ 7 písm. b)].

K § 402 až § 411

Zákon č. 84/1990 Zb. o zhromažďovanom práve (ďalej len „zákon č. 84/1990 Zb.“) v ustanoveniach § 11 ods. 3 a § 13 upravuje súdny prieskum rozhodnutí týkajúcich sa výkonu zhromažďovacieho práva občanov, konkrétne rozhodnutí obce o zákaze zhromažďovania

a o rozpustení zhromaždenia. Aj v prípade zákona č. 84/1990 Zb. ide o úpravu prijatú pred znovuzavedením správneho súdnictva, a preto taktiež jeho súčasnému ponímaniu nevyhovujúcu.

Ochrany sa v tomto konaní môže domáhať zvolávateľ zhromaždenia, ktorý tvrdí, že neboli splnené podmienky uvedené v zákona na vydanie rozhodnutia o zákaze zhromaždenia alebo o rozpustení zhromaždenia. Žalovaným je obec. Účastníkmi konania sú len žalobca a žalovaný, čím však nie je dotknuté oprávnenie prokurátora na vstup do tohto konania.

Lehota na podanie žaloby je 15 dňová a je určená v súlade so zákonnou lehotou (§ 13 zákona č. 84/1990 Zb.). Na konanie je príslušný krajský súd, v ktorého obvode sa nachádza obec, ktorej rozhodnutie sa preskúmava (§ 13 ods. 2).

Vymedzujú sa náležitosti žaloby a povinnosť žalovaného predložiť správne súdu na jeho výzvu v ním určenej lehote vyjadrenie k žalobe. Prílohou žaloby je napadnuté rozhodnutie. Správny súd rozhodne o žalobe podľa § 402 ods. 1 a 2 uznesením. Nedôvodnosť žaloby podľa § 402 ods. 1 má za následok jej zamietnutie. Pokiaľ ide o žalobu podľa § 402 ods. 2 správny súd žalobu nezamietá, ale uznesením rozhodne, či zhromaždenie bolo alebo nebolo rozpustené v súlade so zákonom (§ 13 zákona č. 84/1990 Zb.). V prípade zistenia dôvodnosti žaloby podľa § 402 ods. 1 správny súd uznesením zruší napadnuté rozhodnutie.

K § 412 až § 419

Účelom konania o kompetenčných žalobách je zabezpečiť, aby vo veci rozhodoval vždy na to oprávnený orgán verejnej správy. Rozhodnutie alebo opatrenie vydané orgánom verejnej správy, ktorý na to nebol zo zákona oprávnený, je totiž v zmysle právnej teórie ničotné, čo je vždy dôvodom pre jeho zrušenie správnym súdom [§ 191 ods. 1 písm. b)].

Predmetom konania je rozhodnutie kladného kompetenčného konfliktu alebo záporného kompetenčného konfliktu. Tieto kompetenčné konflikty môžu pritom vzniknúť buď medzi orgánmi verejnej správy navzájom alebo medzi orgánom verejnej správy a iným od súdu odlišným subjektom.

Zákon ráta aj s možnosťou rozhodovania kompetenčného konfliktu medzi ústrednými orgánmi verejnej správy. Znenie čl. 126 ods. 1 ústavy takýto režim pripúšťa, pretože rozhodovanie takýchto kompetenčných konfliktov zveruje ústavnému súdu len subsidiárne za podmienky, že zákon takéto oprávnenie nezverí inému štátnemu orgánu.

Pokiaľ ide o iný subjekt, tak navrhovaná zákonná úprava reaguje na skutočnosť, že v rámci právnych vzťahov nemusí byť zrejmé, či určité veci majú byť rozhodované alebo vybavované orgánmi verejnej správy alebo inými (orgánom verejnej správy často podobnými) subjektmi, ktoré však nedisponujú vrchnostenskými oprávneniami (napr. Slovenský pozemkový fond). Zvýrazňuje sa, že pod iným subjektom nemožno rozumieť súd, pretože rozhodovanie kompetenčných konfliktov medzi súdmi a inými orgánmi, t.j. i orgánmi verejnej správy normatívne upravuje CSP v § 11.

Vymedzuje sa kladný kompetenčný konflikt a záporný kompetenčný konflikt. Podstatou prvého je duplicitné osobovanie si pôsobnosti a podstatou druhého duplicitné popieranie pôsobnosti vykonať v tej istej veci administratívne konanie, resp. túto upraviť vlastným postupom.

Kompetenčný konflikt sa môže týkať nielen prebiehajúceho, ale aj ešte nezačatého administratívneho konania.

Zákon priznáva žalobnú legitimáciu orgánu verejnej správy zúčastnenému na kompetenčnom konflikte, či už kladnom alebo zápornom, a účastníkovi toho konania, v ktorom kompetenčný konflikt vznikol. Žalobnú legitimáciu teda nemá iný subjekt.

Žalovaným je ten, kto je druhou stranou kompetenčného konfliktu alebo obe strany kompetenčného konfliktu súčasne, ak ide o žalobcu podľa § 414 písm. c). Správny súd môže navyše aj bez návrhu pribrať do konania ako ďalšieho žalovaného aj iný orgán verejnej správy, než ktorý bol označený v žalobe za stranu kompetenčného konfliktu.

Zákon upravuje, kto koná za orgán verejnej správy. Ak môže byť táto príslušnosť sporná, je na správnom súde, aby určil, či za orgán verejnej správy bude konať príslušný ústredný orgán štátnej správy.

Vymedzujú sa náležitosti žaloby a jej prílohy.

Vzhľadom na prevenčný charakter tohto konania vo vzťahu k zabráneniu postupu a rozhodovaniu orgánov verejnej správy „*ultra vires*“ posudzuje správny súd žalobu neformálne a nie je pri svojom rozhodovaní viazaný jej žalobnými bodmi.

V určených prípadoch správny súd konanie uznesením zastaví. Ak žaloba nebude dôvodná, zastaví sa konanie z dôvodu, že nejde o kompetenčný konflikt. Pokiaľ správny súd nerozhodne inak, rozsudkom určí toho, kto má vo veci pôsobnosť konať, teda vyrieši kompetenčný konflikt. Správny súd tak rozhodne bez nariadenia pojednávania.

K § 420 až § 429

Navrhovaná právna úprava v podstate v inej forme preberá ustanovenia § 250w až 250ya OSP.

Účelom konania je dosiahnutie vykonateľnosti cudzích orgánov verejnej správy na území Slovenskej republiky. Konanie začína na návrh osoby, ktorej vyplýva z rozhodnutia cudzieho orgánu verejnej správy určité právo. Odporcom je osoba, ktorej z rovnakého rozhodnutia vyplýva príslušná povinnosť. Tieto osoby sú účastníkmi konania, čím nie je dotknuté oprávnenie prokurátora vstúpiť do tohto konania.

Zákon vymedzuje náležitosti návrhu, prílohou ktorého je rozhodnutie cudzieho orgánu verejnej správy a jeho úradný preklad, ktorý nie je potrebný, ak cudzie rozhodnutie bolo vyhotovené v českom jazyku.

Správny súd o návrhu rozhodne bez pojednávania a bez vypočutia odporcu, pričom v konaní skúma naplnenie podmienok vymedzených v § 425. Ak tieto podmienky neboli naplnené všetky a súčasne, správny súd uznesením návrh zamietne. Pri súčasnom splnení všetkých týchto podmienok správny súd uznesením rozhodne o vykonateľnosti rozhodnutia cudzieho orgánu verejnej správy. Takéto rozhodnutie správneho súdu je nevyhnutnou podmienkou pre výkon rozhodnutia cudzieho orgánu verejnej správy na území Slovenskej republiky, ak osobitný zákon vo vzťahu k právnemu styku medzi členskými štátmi Európskej únie neustanoví inak.

K § 430 až § 437

Vo svojej podstate sa preberá znenie § 78a OSP, ktoré bolo netypicky zaradené pod ustanovenia týkajúce sa zabezpečenia dôkazu, hoci tento inštitút neslúžil k zabezpečeniu žiadneho dôkazu potrebného pre prebiehajúce alebo ešte nezačaté súdne konanie.

Účelom tohto konania je totiž získanie súhlasu s inšpekciou objektov, priestorov alebo dopravných prostriedkov, ktorú môže vykonať Komisia alebo Protimonopolný úrad Slovenskej republiky. Táto inšpekcia má byť prostriedkom pre získanie dôkazu, že určitá osoba konala v rámci hospodárskej súťaže nedovoleným spôsobom, a tento dôkaz má byť podkladom pre vyvodenie sankčnej zodpovednosti voči tejto osobe podľa osobitných predpisov.

Konanie sa začína na základe návrhu Komisie alebo protimonopolného úradu a jeho účastníkom je len navrhovateľ, čo však nevyklučuje možnosť vstupu prokurátora do tohto konania.

Zákon vymedzuje náležitosti návrhu ako i jeho prípadnú prílohu.

Rozsah zisťovania zo strany správneho súdu je daný osobou navrhovateľa. Ak je ním Komisia, postupuje správny súd podľa čl. 21 ods. 3 Nariadenia Rady (ES) č. 1/2003 (Ú. v. EÚ L 001, 4.1.2003) a posudzuje spôsob výkonu inšpekcie. Pri úprave právomoci vnútroštátneho orgánu je však potrebné postup pri výkone inšpekcie upraviť precíznejšie na rozdiel od Komisie, ktorá koná priamo na základe uvedeného nariadenia. Navrhovaná prevzatá úprava súčasného 78a ods. 3 OSP je premietnutím judikatúry. Pokiaľ teda návrh podá Protimonopolný úrad, správny súd pri vydaní súhlasu s inšpekciou postupuje v súlade s čl. 21 ods. 3 Nariadenia Rady (ES) č. 1/2003, ale aj v súlade s § 22 ods. 1 písm. j) zákona č. 136/2001 Z. z. v znení neskorších predpisov, ktorý podrobne upravuje právomoc Protimonopolného úradu pri vykonávaní inšpekcie, a teda správny súd, okrem spôsobu výkonu inšpekcie, preskúmava aj úmernosť a odôvodnenosť samotnej inšpekcie (§ 22a ods. 8 zákona č. 136/2001).

Správny súd rozhodne o návrhu do troch dní od jeho podania alebo od doručenia vysvetlenia navrhovateľa k podanému návrhu. Nedôvodnosť návrhu má za následok jeho zamietnutie uznesením. V prípade zistenia dôvodnosti návrhu správny súd uznesením vydá súhlas s inšpekciou. Súčasťou výroku tohto uznesenia je okrem iného aj ustanovenie opatrovníka osobe, v ktorej užívaných objektoch, priestoroch alebo dopravných prostriedkoch sa má povolená inšpekcia vykonať. Tomuto opatrovníkovi sa potom doručuje rozhodnutie správneho súdu a tento sa súčasne aj zúčastňuje inšpekcie. Osobe podliehajúcej výkonu inšpekcie doručuje rozhodnutie správneho súdu o súhlase s jej vykonaním navrhovateľ.

K § 438

Kasačná sťažnosť je opravný prostriedok v správnom súdnictve, smerujúci proti právoplatnému rozhodnutiu krajského súdu, ak v konaní alebo pri rozhodovaní porušil zákon.

K odseku 1

Podľa novej zákonnej úpravy v správnom súdnictve rozsudok súdu a uznesenie vo veci samej nadobúda právoplatnosť jeho doručením poslednému z účastníkov. Riadny opravný prostriedok, ktorým bolo doteraz odvolanie proti rozhodnutiu krajského súdu (prípadne aj okresného súdu, ako súdu prvej inštancie vo veci samej), nie je zákonom upravený a nepočíta sa s ním. Opravným prostriedkom je kasačná sťažnosť, ktorá má povahu mimoriadneho opravného prostriedku.

Zavedenie kasačnej sťažnosti ako opravného prostriedku proti právoplatným rozhodnutiam krajských súdov vychádza z cieľa a účelu súdneho preskúmania rozhodnutí orgánov verejnej správy o individuálnych právach účastníkov administratívneho konania, ktorým je práve dosiahnutie ochrany práv účastníkov, nakoľko samotné správne súdnictvo je založené na kasačnom princípe, ktorý je zárukou, že súd nenahradzuje svojou činnosťou rozhodovaciu právomoc orgánov verejnej správy.

K odseku 2

O kasačnej sťažnosti bude rozhodovať najvyšší súd v správnom kolégiu ako súd kasačný. Kasačný súd bude rozhodovať v senátoch zložených z predsedu senátu a dvoch sudcov (3 členný senát) alebo vo veľkom senáte (7 členný senát) za podmienok stanovených týmto zákonom.

Kasačná sťažnosť znamená výrazné posilnenie postavenia a významu rozhodovania najvyššieho súdu osobitne v správnom súdnictve. Jej zavedením sa vytvorí najvyššiemu súdu priestor pre riešenie závažných právnych problémov, čo má zásadný význam pre zjednocovanie rozhodovacej činnosti súdov nižšieho stupňa.

K § 439

Kasačnú sťažnosť možno podať proti každému právoplatnému rozhodnutiu krajského súdu, ak nie je jej podanie vylúčené.

V zmysle odseku 1 kasačnú sťažnosť možno podať aj vtedy, ak rozhodnutie krajského súdu nasleduje potom, ako kasačný súd jeho pôvodné rozhodnutie zrušil; dôvodom na podanie kasačnej sťažnosti v tomto prípade môže byť aj námietka, že sa krajský súd neriadil záväzným právnym názorom, vysloveným v zrušujúcom rozhodnutí najvyššieho súdu.

Pri voľnej úvahe orgánu verejnej správy by kasačná sťažnosť mala byť prípustná iba z dôvodu, keby výrok súdneho rozhodnutia odporoval obsahu spisov alebo zásadám logického myslenia.

Nepripustnosť kasačnej sťažnosti je zákonom vymedzená taxatívne.

Kasačná sťažnosť nie je prípustná proti procesným rozhodnutiam vrátane uznesení o postúpení veci [písm. a) až f)], proti uzneseniu o predložení prejudiciálnej otázky Súdnemu dvoru Európskej únie [písm. g)], ani proti rozhodnutiu o výške trov konania [písm. h)].

Kasačná sťažnosť podľa odseku 3 nie je prípustná ani vtedy, ak sa opiera iba o iné dôvody, ako tie, ktoré sú uvedené v § 440 alebo ak sa opiera o dôvody, ktoré sťažovateľ neuplatnil v konaní pred správnym súdom, v ktorom bolo vydané napadnuté rozhodnutie, hoci ich uplatniť mohol, a ak smeruje len proti dôvodom rozhodnutia krajského súdu.

K § 440

Kasačná sťažnosť je prípustná len z dôvodov uvedených v zákone. Kasačnú sťažnosť možno podať zo široko koncipovaného, avšak taxatívne vymedzeného okruhu dôvodov. Dôvodom kasačnej sťažnosti nebudú skutkové dôvody, iba dôvody právne.

Kasačnú sťažnosť bude možné podať aj pre vady zmätočnosti rozhodnutia, ktoré sú vymedzené obdobne ako pri dovolaní v § 411 CSP [ods.1, písm. a) až e)] ako aj z dôvodu nezákonného odmietnutia podania podľa § 59 ods. 3 veta pred bodkočiarkou [písm. j)].

Kasačná sťažnosť bude prípustná aj z dôvodu porušenia práva na spravodlivý proces [písm. f)]. Pojem „právo na spravodlivý proces“ nahrádza doterajší pojem „odňatie možnosti konať pred súdom“, nakoľko obsahové znaky pojmu „právo na spravodlivý proces“ vyplývajú z konštantnej judikatúry Európskeho súdu pre ľudské práva i Ústavného súdu Slovenskej republiky a v zmysle tohto pojmu musí konanie ako celok vykazovať znaky spravodlivosti; nestačí jedna izolovaná vada na uplatnenie kasačnej sťažnosti a naopak, ak konanie ako celok znaky spravodlivosti nevykazuje, bude kasačná sťažnosť v zmysle § 439 ods. 1 prípustná vždy. Na procesné vady nenamietané sťažovateľom, ktoré nemali za následok porušenie práva na spravodlivý proces, nebude potrebné prihliadať.

Podanie kasačnej sťažnosti zásadne nebude prichádzať do úvahy z dôvodu nedostatočne zisteného skutočného stavu veci, ale jej podanie je odôvodnené nesprávnym právnym posúdením.

Nakoľko cieľom kasačnej sťažnosti je najmä náprava nesprávneho rozhodnutia založeného na nesprávnom právnom názore a tiež zjednotenie súdneho rozhodovania a racionalizácia súdneho procesného konania, možno kasačnú sťažnosť podať, ak krajský súd v konaní alebo pri rozhodovaní porušil zákon tým, že :

- rozhodol na základe nesprávneho právneho posúdenia veci [písm. g)],
- sa odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe kasačného súdu [písm. h)] alebo nerešpektoval záväzný právny názor, vyslovený v zrušujúcom rozhodnutí o kasačnej sťažnosti [písm. i)].

K odseku 2

Kladú sa zvýšené nároky na sťažnostné dôvody, tak aby boli sťažovateľovi zrejmé priamo zo zákona.

K § 441

Novoty v kasačnom konaní zásadne nie sú prípustné, nakoľko ide o mimoriadny opravný prostriedok a režim koncentrácie sporu nepripúšťa od istej fázy uplatňovanie práva novôt.

K § 442

Toto ustanovenie upravuje aktívnu legitimáciu osôb, oprávnených podať kasačnú sťažnosť.

V odseku 1 a 2 predkladateľ upravil vymedzenie sťažovateľov. Subjektívnou podmienkou prípustnosti kasačnej sťažnosti je uplatnenie tohto mimoriadneho opravného prostriedku výlučne tým účastníkom, resp. osobou zúčastnenou na konaní, ktorí boli v konaní pred krajským súdom neúspešní, za splnenia ostatných objektívnych podmienok prípustnosti. Subjektom procesne legitimovaným na uplatnenie kasačnej sťažnosti je aj generálny prokurátor a ten, kto tvrdí, že mal byť účastníkom konania a krajský súd s ním ako s účastníkom nekonal (opomenutý sťažovateľ).

V odseku 3 predkladateľ vyriešil výnimku, na ktorú odkazuje § 40 ods. 4, nakoľko v konaní štvrtej hlavy štvrtej časti si v určených prípadoch správny súd môže vyžiadať vyjadrenie k žalobe aj od zastupiteľstva, ak sa domnieva, že došlo k stretu záujmov medzi štatutárnym orgánom obce, mesta, mestskej časti alebo samosprávneho kraja a zastupiteľstvom. Pre takýto prípad bolo potrebné vyriešiť aj otázku podania kasačnej sťažnosti orgánmi samosprávy.

K § 443

Kasačná sťažnosť musí byť podaná do jedného mesiaca od doručenia rozhodnutia, proti ktorému smeruje. Hoci CSP v ustanovení § 418 ods. 1 predlžuje lehotu na podanie dovolania ako mimoriadneho opravného prostriedku na dva mesiace, pri kasačnej sťažnosti predkladateľ navrhuje jednomesačnú lehotu, nakoľko v správnom súdnictve sa zásadne vyžaduje povinné zastúpenie advokátom už pri podaní správnej žaloby a v konaniach, v ktorých nie je zastúpenie advokátom povinné zákon nekladie tak prísne podmienky na náležitosti podania.

Z tejto jednomesačnej lehoty zákon ustanovuje dve výnimky, a to 30 dňovú lehotu v § 145 ods. 2 a sedemdňovú lehotu pri správnej žalobe vo veciach zaistenia.

V odseku 1 predkladateľ ustálil aj moment, od ktorého sa počíta lehotu na podanie kasačnej sťažnosti. Týmto momentom bude doručenie rozhodnutia krajského súdu oprávnenému subjektu.

V odseku 3 je upravená osobitná lehotu pre podanie kasačnej sťažnosti u generálneho prokurátora, pretože tento nebol účastníkom konania pred správnym súdom. Keďže generálnemu prokurátorovi sa rozhodnutie krajského súdu nedoručovalo, bude sa lehotu na podanie kasačnej sťažnosti odvíjať od právoplatnosti tohto rozhodnutia. Nakoľko vo veciach uvedených v § 145 ods. 2 a pri správnej žalobe vo veciach zaistenia bolo nevyhnutné upraviť právoplatnosť

rozhodnutia krajského súdu inak, plynutie lehoty tu bude spojené s momentom doručenia rozhodnutia krajského súdu orgánu verejnej správy.

Opomenutý sťažovateľ môže podať kasačnú sťažnosť najneskôr v lehote troch mesiacov od právoplatnosti rozhodnutia v prípade, ak mu rozhodnutie nebolo doručené. V dôsledku skutočnosti, že kasačná sťažnosť má byť vo veciach správneho súdnictva jediným opravným prostriedkom, poskytnutie ďalšej lehoty je v záujme ochrany účastníka a je posilnením jeho práva na prístup k súdu a práva na spravodlivý súdny proces; účastník, ak by predĺženú lehotu náležite nevyužil, mal by potom už zúžený priestor na podanie ústavnej sťažnosti, či sťažnosti na Európsky súd pre ľudské práva (ods. 4).

Zmeškanie lehoty na podanie kasačnej sťažnosti nemožno odpustiť(ods. 5).

K § 444

Kasačnú sťažnosť treba podať na krajský súd s tým, že lehota sa považuje za zachovanú aj vtedy, keď bola kasačná sťažnosť podaná priamo na kasačnom súde.

K § 445

Navrhované ustanovenie rieši náležitosti kasačnej sťažnosti a jej právne účinky na vykonateľnosť napadnutého rozhodnutia.

Okrem všeobecných náležitostí podania upravených vo všeobecnej časti zákona, kasačná sťažnosť musí obsahovať označenie rozhodnutia krajského súdu, proti ktorému smeruje, v akom rozsahu a z akých dôvodov kasačnú sťažnosť podáva, vrátane označenia príslušných ustanovení zákona o dôvodoch kasačnej sťažnosti. Okrem toho musí byť v kasačnej sťažnosti uvedený údaj o tom, kedy bolo účastníkovi sťažnosťou napádané rozhodnutie doručené a návrh, ako má kasačný súd rozhodnúť.

K § 446 a § 447

Kasačná sťažnosť nemá odkladný účinok okrem vecí v taxatívne uvedených v odseku 2.

Predkladateľ v odseku 2 rovnako ako v ustanovení § 145 ods. 2 zohľadnil osobitné prípady, kedy rozsudok krajského súdu nadobudne právoplatnosť až uplynutím lehoty 30 dní od doručenia rozsudku alebo podaním kasačnej sťažnosti proti tomuto rozsudku v tej istej lehote.

Odkladný účinok môže priznať len kasačný súd na návrh sťažovateľa alebo opomenutého sťažovateľa.

K § 448

V odseku 1 je upravené vymedzenie okruhu účastníkov, pokrývajúce aj generálneho prokurátora (§ 47) . Podľa odseku 2 je účastníkom kasačného konania aj opomenutý sťažovateľ.

K § 449

Predpokladá sa povinné zastúpenie advokátom najmä preto, že je kasačná sťažnosť určená na riešenie sporných právnych otázok. Sprísnené obligatórne zastúpenie advokátom sa vzťahuje i na spísanie kasačnej sťažnosti a všetkých súvisiacich podaní advokátom. O povinnom zastúpení advokátom musia byť účastníci poučení už krajským súdom v jeho rozhodnutí (§ 139 ods. 1).

Výnimka z povinného právneho zastúpenia v kasačnom konaní sa ustanovuje v odseku 2. Táto výnimka sa uplatní, ak má sťažovateľ, jeho zamestnanec alebo člen, ktorý za neho na kasačnom súde koná alebo ho zastupuje, vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa ďalej iba v konaniach v sociálnych veciach a vo veciach azylu, zaistenia a administratívneho vyhostenia a v konaniach, v ktorých je žalovaným Centrum právnej pomoci. V sociálnych veciach a vo veciach azylu, zaistenia a administratívneho vyhostenia je prípustné zastúpenie sťažovateľa odborovou organizáciou (§ 50 ods. 1), resp. mimovládnu organizáciou (§ 50 ods. 2). Od povinného právneho zastúpenia advokátom, ak je žalovaným Centrum právnej pomoci, aj v kasačnom konaní predkladateľ upustil z dôvodu, že účelom administratívneho konania je poskytnutie kvalifikovanej právnej pomoci, najmä z dôvodu nedostatku finančných prostriedkov žiadateľa a v prípade, že by tento požiadal o ustanovenie advokáta pre kasačné konanie, administratívne konanie i konanie v správnom súdnictve by sa „zacyklilo“, zbytočne a neúmerne predĺžilo tak, ako je tomu doteraz.

K § 450 a § 451

Systém odstraňovania väd kasačnej sťažnosti je založený na úkonoch krajského súdu, ktorý je personálne a materiálne – technicky uspošobený na tieto procesné úkony. Krajské sudy realizujú postup pri odstraňovaní väd kasačnej sťažnosti aj z dôvodu, aby kasačný súd mal čo najviac priestoru pre riešenie právnych problémov a aby nebol zbytočne zaťažovaný administratívnymi postupmi, ktoré nie sú súčasťou rozhodovania.

Po podaní kasačnej sťažnosti, ak nie je podaná zrejme neoprávnenou osobou alebo zjavne oneskorene, sa krajský súd postará o odstránenie možných väd kasačnej sťažnosti. Právna úprava tak reflektuje osobitnú poučovaciu povinnosť krajského súdu vo vzťahu k obligatórnemu zastúpeniu advokátom (§ 139 ods. 1 SP) . Kasačnú sťažnosť (po jej prípadnom doplnení) doručí ostatným účastníkom konania (osobám zúčastneným na konaní), vyžiada spisy správneho orgánu prípadne ďalšie podklady potrebné pre rozhodnutie (nie je vylúčené ani vyžiadanie znaleckého posudku či jeho doplnenie) a vydá pokyn na predloženie kasačnej sťažnosti kasačnému súdu potom, ako účastníkom uplynula primeraná lehota na vyjadrenie sa k sťažnosti, prípadne k zadováženým dôkazom. Možnosť vyjadrenia sa účastníkov vyplýva z režimu rovnosti zbraní judikovanej konštantne ESLP. Ak orgán verejnej správy v stanovenej lehote nepredložil súdom požadované spisy alebo iné písomnosti, môže krajský súd vynucovať splnenie uvedenej povinnosti ukladaním poriadkových pokút.

V predkladacej správe krajský súd uvedie svoje stanovisko k včasnosti podania kasačnej sťažnosti a k tomu, či sťažnosť podala oprávnená osoba. Ak sa kasačná sťažnosť týka rozhodnutí vo veciach azylu (§ 458 ods. 1) alebo správnej žaloby podanej proti rozhodnutiu, ktorým bola zamietnutá žiadosť o poskytnutie dočasného útočiska, proti rozhodnutiu o zrušení poskytovania

dočasného útočiska podľa osobitného predpisu alebo rozhodnutiu vo veciach zaistenia, stanovisko krajského súdu obsahuje označenie „LEHOTA“ (§ 458 ods. 2).

Pre postup krajského súdu sa primerane uplatňuje ustanovenie o príprave pojednávania (§ 103).

K § 452

Navrhuje sa ponechať primeraná aplikácia ustanovení o konaní pred krajským súdom s vylúčením inštitútov podľa odseku 2, ktoré je odôvodnené povahou veci; rozhodnutie už je právoplatné, dispozičné úkony vymenované v odseku 2, preto neprichádzajú do úvahy.

K § 453 a § 454

Povaha kasačného konania nepripúšťa iný režim viazanosti kasačnými dôvodmi i rozsahom kasačnej sťažnosti (s výnimkami ustanovenými v § 453 ods. 1 veta za bodkočiarkou) a v prípadoch ak napadnuté rozhodnutie bolo vydané v konaní, v ktorom krajský súd nebol viazaný žalobnými bodmi).

S ohľadom na právoplatnosť napádaného rozhodnutia je kasačný súd viazaný aj skutkovým stavom, z ktorého vychádzal krajský súd. Vzhľadom na povahu kasačného konania nie je kasačný súd viazaný navrhovaným spôsobom rozhodnutia.

Kasačný súd neprihliadne ku skutočnostiam, ktoré neboli uplatnené v konaní pred krajským súdom.

Kasačným návrhom, teda navrhovaným spôsobom rozhodnutia kasačného súdu z povahy veci kasačný súd viazaný nie je.

K § 455

Konanie o kasačnej sťažnosti sa uskutočňuje zásadne bez pojednávania, kasačný súd však môže nariadiť, že pojednávanie uskutoční (napr. ak je to potrebné na vysvetlenie právnych stanovísk).

Dokazovanie bude kasačný súd vykonávať len výnimočne a v obmedzenom rozsahu, ak je to potrebné na zistenie príпустnosti a včasnosti podanej kasačnej sťažnosti.

K § 456

Navrhuje sa doplniť obligatórne dôvody prerušenia konania podľa § 100 aj o prípad, ak kasačný súd požiada Európsky súd pre ľudské práva o vydanie poradného stanoviska v zmysle Protokolu č. 16 k Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd. V prípade návrhu účastníka na podanie žiadosti o vydanie poradného stanoviska ide o právomoc, nie povinnosť kasačného súdu obrátiť sa so žiadosťou na Európsky súd pre ľudské práva.

Za istých okolností však môže mať pred obrátením sa na Európsky súd pre ľudské práva prednosť obrátenie sa na Súdny dvor EÚ s návrhom na začatie prejudiciálneho konania. V tejto

súvislosti možno poukázať na to, že Súdny dvor EÚ sa vo svojej judikatúre (rozsudok v spojených veciach C-188/10 a C-189/10 Melki a Abdeli z 22. júna 2010) už zaoberal otázkou, či vnútroštátna právna úprava stanovujúca prednosť vnútroštátneho incidenčného konania kontroly ústavnosti pred prejudiciálnym konaním je v súlade s právom EÚ. Súdny dvor EÚ pritom s odkazom na predchádzajúcu judikatúru zdôraznil, že „prioritná povaha incidenčného konania kontroly ústavnosti vnútroštátneho zákona, ktorého obsah sa obmedzuje na vykonanie kogentných ustanovení smernice, nemôže zasahovať do právomoci rozhodnúť o neplatnosti aktu Únie, a najmä smernice, ktorú má len Súdny dvor EÚ, keďže cieľom tejto právomoci je zaručiť právnu istotu zabezpečením jednotného uplatňovania práva Únie“.

Poradné stanoviská sú v zmysle Protokolu č. 16 k Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd nezáväzná. Protokol č. 16 k Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd nestanovuje lehotu, v ktorej Európsky súd pre ľudské práva vydá poradné stanovisko, preto je potrebné, ak sú pre to závažné dôvody, ponechať možnosť pokračovania v konaní aj v prípade, ak poradné stanovisko nebude vydané. Závažným dôvodom v tomto smere môže byť napríklad dĺžka súdneho konania.

K § 457

Formou rozhodnutia o kasačnej sťažnosti je rozsudok, ak bol kasačnou sťažnosťou napadnutý rozsudok krajského súdu. Uznesením v tomto prípade rozhoduje iba, ak kasačnú sťažnosť odmieta, ak kasačné konanie zastavuje alebo ak rozhoduje vo veľkom senáte o otázke rozhodnej pre posúdenie veci alebo o postúpení veci senátu, ktorý mu vec postúpil alebo predložil.

Ak rozhodoval krajský súd uznesením, formou rozhodnutia kasačného súdu je tiež uznesenie.

K § 458

Navrhované ustanovenie určuje kasačnému súdu lehoty na rozhodnutie vo veciach azylu a poskytnutia dočasného útočiska podľa zákona o azyle a vo veciach zaistenia podľa zákona o pobyte cudzincov.

K § 459

Úprava rozhodnutia kasačného súdu o kasačnej sťažnosti predpokladá, že kasačný súd uznesením odmietne kasačnú sťažnosť, ak bola podaná oneskorene, neoprávnenou osobou, ak smeruje proti rozhodnutiu krajského súdu, proti ktorému nie je prípustná, ak neboli splnené podmienky ustanovené v § 449, teda, že kasačná sťažnosť nebola podaná a spísaná advokátom a nejde o výnimky ustanovené v § 449 ods. 2, alebo ak kasačná sťažnosť nemá náležitosti vyžadované zákonom za predpokladu, že krajský súd postupoval v súlade s § 450 ods. 1 a splnil si svoju poučovaciu povinnosť vo vzťahu k obligatórnemu zastúpeniu advokátom, s výnimkou prípadov podľa § 449 ods. 2 písm. b) a c).

K § 460

Aj v kasačnom konaní sa zakotvuje možnosť späťvzatia kasačnej sťažnosti a zastavenie kasačného konania z tohto dôvodu.

K § 461

Meritórnym rozhodnutím kasačného súdu je zamietnutie kasačnej sťažnosti, ak po vecnom preskúmaní kasačný súd zistí, že kasačná sťažnosť, podaná proti rozsudku krajského súdu, nie je dôvodná.

K § 462

Ak je sťažnosť dôvodná, kasačný súd rozsudkom zruší rozsudok krajského súdu a vec mu vráti na ďalšie konanie. Podľa povahy veci môže tiež zastaviť konanie a prípadne postúpiť vec orgánu, do ktorého pôsobnosti táto patrí.

V odseku 2 predkladateľ navrhuje ponechať aj revíznou právomoc kasačného súdu doteraz zakotvenú v ustanovení § 250ja ods. 3 veta prvá OSP. Revízna právomoc je v záujme procesnej ekonomie a v súdnej praxi sa osvedčila. Preto ak bola žaloba zamietnutá, kasačný súd môže rozsudok krajského súdu aj zmeniť tak, že zruší rozhodnutie orgánu verejnej správy a vec mu vráti na ďalšie konanie. Revízny princíp sa uplatní aj v dovolacom konaní podľa CSP.

K § 463

Aj pre písomné vyhotovenie rozsudku kasačného súdu musia platiť primerane rovnaké ustanovenia ako pre odôvodnenie rozsudku krajského súdu včítane označenia jednotlivých odsekov odôvodnenia arabskými číslicami a podpisovania rozsudku.

K § 464

K odseku 1

Predkladateľ považuje za vhodné prevziať terajšie ustanovenie § 250ja ods. 7 OSP.

Vzhľadom na ustanovenie § 139 ods. 5 - číslovanie odsekov rozsudku už nebude potrebné opakovať celý text preberaného rozsudku, ale len jeho príslušnú časť, na ktorú kasačný súd poukazuje.

K odseku 2

Toto ustanovenie upravuje možnosť skrátenej formy rozhodnutia v opakujúcich sa veciach. Navrhovaná právna úprava vychádza z dôslednej koncepcie dodržiavania ustálenej rozhodovacej praxe najvyššieho súdu, preto je odôvodnený zjednodušený procesný postup vo forme poukázania na iné rozhodnutia najvyššieho súdu v skutkovo a právne obdobných veciach.

K § 465

Odlišné stanovisko sudcu je upravené obdobne ako v CSP. Právna úprava tzv. *votum separatum* vychádza z práva sudcu, ktorý nesúhlasí s väčšinovým rozhodnutím senátu, na komunikovanie tohto odlišného stanoviska procesným stranám vo forme samostatného právneho stanoviska pripojeného k rozhodnutiu kasačného súdu, keďže kasačná sťažnosť je opravným prostriedkom.

K § 466

V tomto ustanovení v nadväznosti na § 22 predkladateľ upravil a špecifikoval rozhodovanie veľkého senátu.

V odseku 1 je upravené postúpenie veci veľkému senátu vec uznesením, v ktorom musí pomenovať dôvody takéhoto postupu stanovené v § 22 ods. 1 písm. a) a b) a prípadne môže vymedziť aj právnu otázku rozhodujúcu pre posúdenie veci.

V odseku 2 je upravené postúpenie veci, ak rozhodovanie veľkého senátu inicioval generálny prokurátor. V takomto prípade kasačný súd dôvody takéhoto postupu prevezme z podanej kasačnej sťažnosti do svojho uznesenia o predložení veci.

V odseku 3 je upravená možnosť ingerencie generálneho prokurátora.

V odseku 4 je stanovený spôsob rozhodovania veľkého senátu. Tento bude môcť rozhodnúť podľa povahy veci buď vo veci samej, t.j. priamo o kasačnej sťažnosti alebo len uznesením rozhodne o rozhodnej právnej otázke, pričom vec vráti na rozhodnutie pôvodnému senátu (odsek 5).

Výhodou rozhodovanie veľkého senátu vo veci samej bude jeho rýchlosť a aj záväznosť, keďže nebude hroziť stav, pri ktorom by sa vo veci rozhodujúci senát odklonil od právneho názoru veľkého senátu.

Tým, že posudzovanie rozhodných právnych otázok sa dostane priamo do výroku veľkého senátu, získajú takéto rozhodnutia fakticky povahu judikátov so všeobecnými účinkami. Veľkému senátu sa takouto úpravou nebudú zväzovať ruky a v závislosti od povahy veci sa buď uprednostní rýchla možnosť rozhodnúť vo veci samej alebo precedenčné rozhodovanie.

Rozhodnutia veľkého senátu by sa uverejňovali v osobitnej zbierke rozhodnutí veľkého senátu.

V odseku 6 je upravená možnosť vrátenia veci senátu, ktorý ju postúpil, ak neboli podmienky pre postúpenie veci.

K § 467

Kasačný súd rovnako ako krajský súd rozhoduje iba o nároku na náhradu trov konania. O ich vyčíslení bude vždy rozhodovať súdny úradník na krajskom súde. Pri zrušení rozhodnutia (ods. 2) rozhodne krajský súd o nároku na náhradu trov kasačného konania a súdny úradník krajského súdu o ich vyčíslení.

K § 468

Rozhodnutie kasačného súdu doručuje zásadne krajský súd; z povahy vecí však nie je vylúčené, že ho bude doručovať priamo kasačný súd, predovšetkým v prípadoch, kedy sa rozhodnutím kasačného súdu konanie končí.

K § 469

Krajský súd aj orgán verejnej správy sú viazaní právnym názorom kasačného súdu, ktorý bol vyslovený v zrušujúcom rozsudku.

Za nerešpektovanie právneho názoru kasačného súdu, vysloveného v zrušujúcom rozsudku možno orgánu verejnej správy uložiť pokutu podľa § 80 ods. 1 písm. c).

K § 470

Toto ustanovenie poskytuje ochranu tretím osobám. Ak krajský súd vydá vo veci nové rozhodnutie odlišné od pôvodného rozhodnutia, právne vzťahy tretích osôb (t.j. osôb, ktoré nie sú účastníkmi konania), môžu byť dotknuté len v obmedzenej miere, resp. nemôžu byť dotknuté vôbec, ak nadobudli práva z vadného rozsudku v dobrej viere. Nemôže preto dôjsť k obnoveniu pôvodných právnych vzťahov.

K § 471

Týmto ustanovením bolo prevzaté doterajšie ustanovenie § 246c ods. 3 OSP.

K § 472

Žaloba na obnovu konania je tradičný procesný inštitút patriaci medzi mimoriadne opravné prostriedky, ktorý však doteraz v správnom súdnictve zakotvený ani používaný nebol.

Prípustnosť žaloby na obnovu konania je daná spoločenským záujmom, aby chybný procesný vzťah bol daný do súladu s okolnosťami, ktoré sú pre jeho vytvorenie alebo obsah rozhodujúce.

Nakoľko v správnom súdnictve správny súd dokazovanie vykonáva iba výnimočne, klasické dôvody obnovy (skutočnosti, rozhodnutia alebo dôkazy, ktoré ten, kto obnovu navrhuje bez svojej viny nemohol použiť v pôvodnom konaní, ak môžu privodiť pre neho priaznivejšie rozhodnutie vo veci, a dôkazy, ktoré sa nemohli vykonať v pôvodnom konaní, ak môžu privodiť pre účastníka priaznivejšie rozhodnutie vo veci) tu prakticky neprichádzajú do úvahy. Preto s prípustnosťou žaloby na obnovu konania predkladateľ počíta len v obmedzenom rozsahu a to, ak bolo rozhodnuté v neprospech účastníka v dôsledku trestného činu sudcu, iného účastníka, či osoby zúčastnenej na konaní, v prípade porušenia základných ľudských práv alebo slobôd účastníka konania na základe rozhodnutia Európskeho súdu pre ľudské práva, ak závažné dôsledky tohto porušenia neboli odstránené priznaným primeraným finančným zadosťučinením, a ak rozhodnutie je v rozpore s rozhodnutím Súdneho dvora EÚ, Rady Európskej únie alebo Komisie; tento dôvod zohľadňuje napr. rozsudok vo veci Kühne & Heitz (C-453/00 z 13. januára

2004), ktorým Súdny dvor EÚ rozhodol, že zo zásady lojálnej spolupráce, ktorú upravuje článok 4 ods. 3 Zmluvy o EÚ, vyplýva pre správny orgán, ktorý rozhoduje o návrhu v tomto zmysle, povinnosť opätovne preskúmať právoplatné správne rozhodnutie tak, aby bol zohľadnený výklad príslušného ustanovenia, ku ktorému medzičasom dospel Súdny dvor EÚ.

K § 473

Navrhované ustanovenie korešponduje s § 390 CSP a vylučuje prípustnosť žaloby na obnovu konania proti rozhodnutiam správneho súdu, ktorých zmenu alebo zrušenie možno dosiahnuť inak, t.j. ak zrušením alebo zmenou právoplatného rozhodnutia možno dosiahnuť zmenu úpravy vzťahov aj bez splnenia podmienok podľa § 472.

Pokiaľ bude mať kasačný súd aj oprávnenie meniť rozhodnutie krajského súdu, je potrebné takéto rozhodnutia brať ako „druhostupňové“ a preto ich podradiť pod predmet prieskumu žaloby na obnovu konania.

Ak dôjde k zamietnutiu kasačnej sťažnosti, je tu možnosť podania žaloby na obnovu konania voči rozhodnutiu krajského súdu. Ak bolo kasačnej sťažnosti vyhovené a vec sa vrátila na konanie krajskému súdu, nie je na mieste podávať žalobu na obnovu konania voči kasačnému rozhodnutiu, ale treba sa domáhať ochrany práv, resp. zákonnosti v prebiehajúcom konaní pred krajským súdom.

K § 474

Subjektívnou podmienkou prípustnosti žaloby na obnovu konania je uplatnenie tohto mimoriadneho opravného prostriedku výlučne tým z účastníkov, resp. osoby zúčastnenej na konaní, v neprospech ktorých bolo rozhodnuté, za splnenia ostatných objektívnych podmienok prípustnosti.

Subjektom procesne legitimovaným na podanie žaloby na obnovu konania je aj generálny prokurátor.

K § 475

SSP bude pre žalobu na obnovu konania vzhľadom na jej dôvody ustanovovať len subjektívnu lehotu.

Subjektívna lehota začína plynúť od okamihu faktického oboznámenia sa s dôvodmi obnovy, nie od okamihu, kedy sa o dôvodoch obnovy žalobca mohol dozvedieť, alebo od času, kedy mohol tieto dôvody reálne uplatniť. Počiatok plynutia subjektívnej lehote môže byť často predmetom dokazovania. Žalobca preto v žalobe na obnovu konania musí opísať všetky skutočnosti, že žaloba bola podaná v zákonnej lehote. Včasnosť podania žaloby na obnovu konania je povinný tvrdiť a preukázať žalobca.

Navrhované ustanovenie § 475 je prejavom princípu právnej istoty.

K § 476

Osobitné náležitosti žaloby na obnovu konania sa ponechávajú v právnom režime prispôsobenom terminológii CSP. Do osobitných náležitostí sa pridáva rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda z dôvodu viazanosti súdu žalobným návrhom, čím sa vymedzuje predmet tohto mimoriadneho opravného prostriedku.

K § 477

Navrhovaná právna úprava vychádza v oblasti rozsahu a dôvodov, pre ktoré sa rozhodnutie napáda z objektívnej limitácie trvania lehoty, ako základnej objektívnej podmienky prípustnosti tohto opravného prostriedku.

K § 478

Navrhované ustanovenie vymedzuje okruh účastníkov konania o žalobe na obnovu konania.

K § 479

Zastúpenie v konaní o žalobe na obnovu konania bude rovnaké ako v základnom konaní.

K § 480

Z nadväznosti § 472 a § 473 by malo vyplývať, že žalobu na obnovu konania bude prejednávať ten správny súd, ktorý vo veci samej pôvodne rozhodol a s výnimkou kasačného rozhodnutia, pri ktorom bude na konanie príslušný krajský súd, ktorého rozhodnutie bolo kasačným súdom zmenené. Je tu zohľadnený aj dôvod procesnej ekonómie a povahy veci, keďže prípadné obnovené konanie bude podliehať klasickému režimu sporového konania podľa tohto zákona.

K § 481

Správny súd rozhodujúci o žalobe na obnovu konania je viazaný žalobným návrhom i dôvodmi, s výnimkou prípadov, kedy rozsahom prieskumnej právomoci nie je správny súd viazaný žalobnými bodmi. Tento termín je vymedzený v § 134 ods. 2. Okrem toho je neviazanosť žalobnými bodmi upravená aj napr. pri správnej žalobe vo veciach správneho trestania (§ 195) správnej žalobe v sociálnych veciach [(§ 134 ods. 2 písm. d)] a správnej žalobe vo veciach azylu, zaistenia a administratívneho vyhostenia (§ 206 ods. 3).

K § 482

Na rozdiel od sporového konania, ktoré zakotvuje možnosť odkladu vykonateľnosti a právoplatnosti napadnutého rozhodnutia (§ 403 CSP), SSP v súlade s § 184 až 189 priznáva žalobe na obnovu konania odkladný účinok, a to rozhodnutím správneho súdu na návrh žalobcu.

K § 483

Navrhuje sa možnosť správneho súdu odmietnuť žalobu na obnovu konania nielen v prípadoch nesplnenia podmienok prípustnosti, ale aj v prípade celkom zrejmej bezdôvodnosti takejto žaloby, ako aj v prípade všeobecného procesného režimu odmietnutia neúplného alebo nezrozumiteľného podania.

K § 484

V súlade s CSP sa navrhuje rozhodovanie o prípustnosti obnovy konania rozsudkom z dôvodu systematického zosúladenia so zmenou inštitútu na „žalobu“ na obnovu konania. O žalobe má správny súd meritórne rozhodovať rozsudkom. Meritórne rozhodnutie je v prípade žaloby na obnovu konania pripustenie alebo nepripustenie obnovy (samotné obnovené konanie je len dôsledkom právoplatne povolenej obnovy; predstavuje konanie o pôvodnej žalobe, o ktorej sa rovnako rozhoduje rozsudkom).

V odseku 2 sa navrhuje koncepcia odkladu vykonateľnosti *ex lege* dňom právoplatnosti rozsudku o povolení obnovy konania so špecifikami v nadväznosti na pôvodné súdne konanie alebo rozhodnutie správneho súdu.

K § 485 a § 486

V súlade s CSP sa navrhuje ponechanie doterajšej právnej úpravy postupu súdu po povolení obnovy konania, ktorá doteraz v civilnom konaní nevykazuje zásadné aplikačné problémy.

Pri novom prejednaní veci správny súd bude postupovať podľa príslušných ustanovení tohto zákona, ktoré sa vzťahovali na pôvodné konanie vo veci. Prihliada pritom na všetko, čo vyšlo najavo ako pri pôvodnom konaní, tak aj pri prejednávaní obnovy.

V prípade zmeny napadnutého rozhodnutia (§ 486 ods. 2) sa novým rozhodnutím nahrádza rozhodnutí pôvodné.

Vo výroku o trovách konania rozhodne správny súd v tomto konaní iba o nároku na náhradu trov konania. O ich vyčíslení bude vždy rozhodovať súdny úradník príslušného správneho súdu.

K § 487

V navrhovanom ustanovení sa upravuje splnomocňovacie ustanovenie na vydanie všeobecne záväzného právneho predpisu, v ktorom ministerstvo spravodlivosti uvedie podrobnosti o inštitútoch, ktoré je potrebné detailnejšie špecifikovať v podzákonnom právnom predpise.

K § 488

Z dôvodu vyjasnenia aplikácie osobitných procesných režimov navrhovateľ v súlade s CSP prikročil ku koncipovaniu súhrnného ustanovenia, ktoré výslovne deklaruje prioritu osobitných procesných režimov v súvislosti s klasifikovanými údajmi, či s osobitným procesným statusom definovaných osôb. Tieto procesné režimy upravené napríklad v zákone Národnej rady Slovenskej republiky č. 46/1993 Z. z. o Slovenskej informačnej službe v znení neskorších

predpisov, v zákone Národnej rady Slovenskej republiky č. 171/1993 Z. z. o Policajnom zbore v znení neskorších predpisov, v zákone Národnej rady Slovenskej republiky č. 198/1994 Z. z. o Vojenskom spravodajstve v znení neskorších predpisov, v zákone č. 215/2004 Z. z. v znení neskorších predpisov, či v zákone č. 541/2004 Z. z. v znení neskorších predpisov budú mať aplikačnú prednosť pred všeobecnými ustanoveniami SSP v súvislosti s inštitútmi ako je identifikácia svedka, zaznamenávanie priebehu pojednávania, verejnú pojednávajúcu, nahliadania do spisu a pod. Napríklad účelom zákona č. 215/2004 Z. z. je verejný záujem na ochrane utajovaných skutočností. Podstata ochrany utajovaných skutočností spočíva v prijatí takých preventívnych opatrení v oblasti personálnej bezpečnosti, administratívnej bezpečnosti, šifrovej ochrany informácií, fyzickej bezpečnosti, objektovej bezpečnosti, bezpečnosti technických prostriedkov a priemyselnej bezpečnosti, ktoré budú predchádzať ohrozeniu alebo poškodeniu záujmov Slovenskej republiky neoprávnenou manipuláciou s utajovanou skutočnosťou (jej vyzradeniu nepovolanej osobe alebo cudzej moci, neoprávnenému rozmnoženiu, zničeniu, strate alebo odcudzeniu). Pri uplatňovaní jednotlivých inštitútov tohto zákona a uplatňovaní práv a povinností z neho vyplývajúcich sú súd, účastníci konania a ďalšie zúčastnené osoby povinné dôsledne rešpektovať povinnosti ustanovené zákonom č. 215/2004 Z. z. a všeobecne záväznými právnymi predpismi vydanými na jeho vykonanie.

K § 489

Predkladateľ v súlade s CSP koncipuje osobitné spoločné ustanovenie vo vzťahu k pojmu právnické vzdelanie, ktorý na účely právneho poriadku SR nie je legálne definovaný. Definícia na účely sporového konania pokrýva aplikačné a interpretačné problémy v súvislosti s týmto pojmom z minulosti.

K § 490

V SSP rovnako ak v CSP sa ustanovuje, že súdna moc je výkonom štátno-mocenských oprávnení, a preto výnosy zo všetkých pokút uložených súdmi SR patria štátnej pokladnici.

K § 491, § 492 a § 493

Nová právna úprava dôsledne dodržiava princíp okamžitej aplikability procesno – právnych noriem, ktorý znamená, že nová procesná úprava sa použije na všetky konania, a to i na konania začaté pred dňom účinnosti nového zákona.

V odôvodnených prípadoch sú stanovené výnimky z tohto základného pravidla., vyplývajúce najmä z osobitej povahy konaní v správnom súdnictve, ktorá odôvodňuje nastavenie intertemporálnych ustanovení novej právnej úpravy tak, aby sa taxatívne vymenované konania začaté pred dňom účinnosti nového zákona dokončili podľa doterajšej právnej úpravy.

Predkladateľ pamätá i na situácie, kedy by nová právna úprava zhoršila postavenie žalobcu, ak je ním fyzická osoba alebo právnická osoba. Na administratívne trestanie sa vždy použije tá právna úprava, ktorá je pre páchatel'a priaznivejšia.

K § 494

SSP preberá právne záväzné akty Európskej únie uvedené v prílohe zákona, napr. ustanovenia smerníc :

- Smernica Rady 2003/8/ES z 27. januára 2003 o zlepšení prístupu k spravodlivosti pri cezhraničných sporoch ustanovením minimálnych spoločných pravidiel týkajúcich sa právnej pomoci pri takýchto sporoch (Mimoriadne vydanie Ú. v. EÚ, kap. 19/ zv. 6).

- Smernica 2003/35/ES Európskeho parlamentu a Rady z 26. mája 2003, ktorou sa ustanovuje účasť verejnosti pri navrhovaní určitých plánov a programov týkajúcich sa životného prostredia, a ktorou sa menia a dopĺňajú s ohľadom na účasť verejnosti a prístup k spravodlivosti, smernice Rady 85/337/EHS a 96/61/ES (Mimoriadne vydanie Ú. v. EÚ, kap. 15/ zv.7) v znení smernice Európskeho parlamentu a Rady 2008/1/ES z 15. januára 2008 (Ú. v. EÚ L 24, 29.1.2008) a smernice Európskeho parlamentu a Rady 2011/92/EÚ z 13. decembra 2011 (Ú. v. EÚ L 26, 28.1.2012).

- Smernica Európskeho parlamentu a Rady 2006/21/ES z 15. marca 2006 o nakladaní s odpadom z ťažobného priemyslu, ktorou sa mení a dopĺňa smernica 2004/35/ES - Vyhlásenie Európskeho parlamentu, Rady a Komisie (Ú. v. EÚ L 102, 11.4.2006) v znení nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 596/2009 z 18. júna 2009 (Ú. v. EÚ L 188, 18.7.2009).

- Smernica Európskeho parlamentu a Rady 2010/75/EÚ z 24. novembra 2010 o priemyselných emisiách(integrovaná prevencia a kontrola znečisťovania životného prostredia) (Ú. v. EÚ L 334, 17.12.2010).

- Smernica Európskeho parlamentu a Rady 2011/92/EÚ z 13. decembra 2011 o posudzovaní vplyvov určitých verejných a súkromných projektov na životné prostredie (kodifikované znenie) (Ú. v. EÚ L 26, 28. 01. 2012).

- Smernica Európskeho parlamentu a Rady 2012/18/EÚ zo 4. júla 2012 o kontrole nebezpečenstiev závažných havárií s prítomnosťou nebezpečných látok, ktorou sa mení a dopĺňa a následne zrušuje smernica Rady 96/82/ES (Ú. v. EÚ L 197, 24.7.2012).

K § 495

Účinnosť SSP sa navrhuje po dostatočne dlhej legisvakačnej lehote, tak, aby právno – aplikačné orgány mali dostatok času sa s novou úpravou oboznámiť, prípadne absolvovať vzdelávacie a školiace aktivity organizované Justičnou akadémiou, prípadne inými subjektmi.